jeune afrique

AL 19-LEA PREȘEDINTE AL LIBERIEI

Președintele Tolbert

SE CREDE că Liberia este o țară în care, orice s-ar întîmpla, nimic nu are importanță. Cînd specialiștii afirmă că Liberia este singurul stat anglofon din Africa occidentală (cu excepția Gambiei) în care nu a avut loc o lovitură de stat militară, această observație constituie mai degrabă un reproș pentru inerția ei decît un compliment pentru stabilitatea ei.

În urmă cu douăzeci de luni, William Richard Tolbert a devenit al nouăsprezecelea președinte al Liberiei, după moartea lui William Tubman, care guvernase țara peste un sfert de secol pînă la moartea sa, la vîrsta de 75 de ani. William Tolbert a fost vicepreședinte timp de 19 ani în perioada lui Tubman. Nu s-a vorbit niciodată de neînțelegeri între cei doi oameni. Referindu-se totodeauna la șeful său, Tolbert nu s-a îndepărtat nici o singură dată de la politica acestuia. De aceea, s-a crezut că noul președinte va continua pur și simplu opera predecesorului său.

Dar cum a preluat președinția, Tolbert a arătat că venirea sa la putere nu este o simplă schimbare de nume.

Noul președinte a făcut apel la mase să i se alăture pentru a urmări, potrivit expresiei sale, „înălțimi mai mari" și un „angajament total". Președintele a declarat că primul obiectiv al acestei „noi conduceri" este de a ușura poporul de povara „forțelor apăsătoare ale mulțumirii de sine". Odinioară, funcționarii erau numiți personal de către președinte și menținerea lor în funcție era la discreția șefului puterii executive. Președintele Tolbert a optat pentru un „sistem de merit" în care selecționarea, promovarea și remunerarea nu mai depind doar de bunăvoința prezidențială.

Tolbert a avut mare grijă să nu critice în mod public perioada lui Tubman. La urma urmelor, ținînd seama de epoca sa și de împrejurările care existau atunci, se poate considera că Tubman a lansat un program care a permis progrese considerabile ale țării. Azi, se uită lesne că, atunci cînd Liberia a devenit independentă, în urmă cu 125 de ani, puterile coloniale nu s-au grăbit să-i acorde ajutor economic.

Liberia a fost nevoită să caute mici împrumuturi din partea unor firme comerciale din Europa și din America. Condițiile erau deseori meschine.

În 1944, bugetul total nu atingea un milion de dolari. Dar prin politica „porților deschise" instaurată de Tubman, economia a luat avînt și, la sfîrșitul îndelungatei sale administrații, bugetul depășea 60 milioane dolari.

Una din principalele slăbiciuni ale lui Tubman era dependența față de ajutorul străin. O vreme, Liberia era cunoscută drept domeniul lui „Firestone" și al lui „Goodrich". Aceste companii americane nu mai controlează economia așa cum o făceau odinioară, dar sînt ferm implantate în Liberia. „Firestone" are o plantație de cauciuc de 36 000 hectare, cea mai mare din lume, și Liberia exportă aproximativ 72 000 tone cauciuc anual, din care guvernul obține un venit de aproximativ 35 milioane dolari. Dar, expansiunea rapidă a minelor de fier, datorită căreia țara a devenit al treilea exportator de minereu de fier din lume, a schimbat situația. Totuși, datoria externă absoarbe o treime din bugetul anual.

Într-un amplu discurs rostit în 1972, președintele Tolbert arăta : „Emanciparea noastră economică ne privește. Așa cum am învățat dintr-o experiență amară, independența politică nu este decît începutul luptei, nu sfîrșitul ei". Tubman însuși recunoscuse acest lucru și, odată, criticase cu mînie încercările investitorilor străini de a dicta prevederile programelor de dezvoltare. Dar el nu a reușit niciodată să oco-lească această dificultate.

Toate acestea se reduc la faptul că aripa liberală a partidului „True Whig Party", aflat mereu la putere de 95 de ani, este acum dominantă. În timp ce Tubman ataca socialismul, Tolbert introduce un fond de securitate socială, evaluat la 8 milioane dolari anual, care va procura avantaje, ca școli pentru copiii muncitorilor, ajutor de șomaj, asistență medicală etc. Lui Tolbert i se atribuie următoarea declarație : „Socialismul african care constituie rădăcina societății noastre tradiționale... este marele vehicul al progresului indigen african. El este pragmatic și profund înrădăcinat în modul nostru de viață tradițional".

Relațiile lui Tubman cu țările socialiste din Europa răsăriteană erau în mod vizibil reci. Timp de 15 ani, el a făcut schimb de vizite de delegații cu U.R.S.S. Acum, Tolbert a stabilit relații diplomatice cu România și este în curs de examinare un schimb de ambasadori cu U.R.S.S. Relațiile lui Tubman cu Guineea vecină au fost întotdeauna capricioase. Un proiect de grupare Liberia — Sierra Leone — Coasta de Fildeș în cadrul unei „zone de liber schimb a Africii occidentale" a fost înmormîntat după doi ani de eforturi infructuoase deoarece aceste țări nu reușeau să organizeze o întîlnire la nici un nivel. Azi, Tolbert are relații excelente cu Guineea și cu Sierra Leone. Un proiect comun Sierra Leone — Guineea privind un tratat de apărare între cele trei țări vecine, care îi fusese prezentat lui Tubman în ianuarie 1971 dar care nu a fost ratificat înainte de moartea sa, constituie din nou obiectul unor tratative.

Peter Enahoro

PROFIL

EMILIO O. RABASA

ministrul afacerilor externe al Mexicului

Născut la 23 ianuarie 1925, Emilio O. Rabasa provine dintr-o familie cu tradiții în diplomație. După luarea licenței și obținerea doctoratului în drept la Universitatea din Ciudad de Mexico, el activează, timp de cincisprezece ani, ca profesor în cadrul Facultății de drept a Universității. Cariera sa se desfășoară, în special, în cadrul administrației publice. Astfel, după anii de profesorat, Emilio O. Rabasa va ocupa întîi postul de avocat al Departamentului Bănci, Monedă și Investiții din Ministerul de Finanțe. În anii următori, el va fi consilier juridic în Departamentul agrar, în Ministerul Agriculturii și cel al Sănătății, șef al Departamentului juridic al Băncii Naționale de credit, director al companiei „Afianzadora Mexicana" și președinte al Consiliilor de administrație ale teatrelor și cinematografelor. În anul 1965, este numit director al Băncii cinematografiei.

La 21 septembrie 1970, Emilio O. Rabasa este numit ambasador în capitala Statelor Unite, înlocuindu-l pe Hugo B. Margain chemat în fruntea Ministerului de Finanțe. Trei luni mai tîrziu, în cadrul noului guvern format de Luis Echeverria, în decembrie 1970, lui Emilio O. Rabasa i se încredințează conducerea Ministerului Afacerilor Externe. În acești ultimi doi ani, politica externă mexicană a căpătat un caracter deosebit de dinamic, transformîndu-se într-o politică activă, de stabilire și intensificare a raporturilor cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea socială și politică. Vocea reprezentanților Mexicului s-a făcut tot mai auzită de la tribunele organismelor internaționale și, în special, în cadrul Organizației Națiunilor Unite. Ca o expresie a dorinței Mexicului de a renunța la cercul limitat al relațiilor externe tradiționale și de a lărgi sfera interlocutorilor politici și economici se înscrie și recenta vizită pe care președintele Luis Echeverria a întreprins-o în Canada, în unele țări ale Europei occidentale, Uniunea Sovietică și R.P. Chineză.

POSTA REDACȚIEI

Partide

Alexandru Popa, Iași. În unele țări socialiste își desfășoară activitatea mai multe partide. În **R. P. Bulgaria** — Partidul Comunist Bulgar ; Uniunea Populară Agrară Bulgară (recunoaște rolul P.C.B. de forță conducătoare în societate, ideologia sa, însușindu-și programul acestuia). Cele două partide, precum și organizațiile de masă și obștești din țară sînt grupate în Frontul Patriei din R.P. Bulgaria. În **R.S. Cehoslovacă** — Partidul Comunist din Cehoslovacia ; Partidul Comunist din Slovacia (organizație teritorială a P.C.C.) ; Partidul Renașterii Slovace ; Partidul Libertății din Slovacia ; Partidul Popular din Cehoslovacia ; Partidul Socialist din Cehoslovacia (deși în titulatura ultimelor două partide enumerate apare termenul „din Cehoslovacia" ele își desfășoară activitatea numai în regiunile cehe ale republicii). Toate partidele recunosc rolul conducător al P.C.C. în viața de stat și socială a țării, sprijinindu-l în înfăptuirea programului de edificare a orînduirii socialiste. Frontul Național din Cehoslovacia reunește toate aceste partide, organizațiile de masă și obștești de pe teritoriul republicii. În **R.P.D. Coreeană** — Partidul Muncii din Coreea ; Partidul Democrat din Coreea de Nord ; Partidul Tcheung — Ou, formațiune a cultului Tcheundo. P.M.C. este recunoscut ca forță conducătoare a societății. Partidele politice și organizațiile obștești fac parte din Frontul Unit Democratic Patriotic Coreean. În **R.D. Germană** — Partidul Socialist Unit din Germania ; Partidul Democrat-Țărănesc din Germania ; Partidul Liberal-Democrat din Germania ; Partidul Național-Democrat din Germania ; Uniunea Creștin-Democrată din Germania. Partidele respective recunosc rolul conducător al P.S.U.G. sprijinindu-l activ în politica sa de construire a socialismului. Frontul Național al Germaniei Democrate reunește toate partidele enumerate, precum și organizațiile de masă și obștești. În **R.P. Polonă** — Partidul Muncitoresc Unit Polonez ; Partidul Țărănesc Unit din Polonia ; Partidul Democrat din Polonia. P.M.U.P. îi revine rolul conducător în opera de edificare a socialismului, fiind susținut în activitatea sa de cele două partide. În cadrul Frontului Unității Poporului din Polonia colaborează toate partidele și organizațiile obștești din țară. În **R.D. Vietnam** — Partidul celor ce muncesc din Vietnam ; Partidul Democrat din Vietnam ; Partidul Socialist Vietnamez. Partidul celor ce muncesc din Vietnam deține rolul conducător în societate, fiind sprijinit în politica sa internă și externă de P.D.V. și P.S.V. Frontul Patriei din Vietnam cuprinde toate partidele politice și organizațiile obștești.

Vasile Hănțescu, București. În unele țări, potrivit legislațiilor respective, pedepsele pentru diferite delicte pot fi cumulate. Astfel se explică de ce se ajunge la zeci și chiar sute de ani de închisoare. În S.U.A. situația se mai explică și prin dorința autorităților ca respectivii condamnați să nu mai poată beneficia, după un număr de ani și o eventuală bună purtare, de libertate provizorie.

N. I. Gheorghe, str. Iulius Fucik, nr. 36, București, sector 2, telefon 11.27.03 pune la dispoziția celor interesați colecția revistei „Lumea" pe anii 1964—1972.

Ivan Chiheri, str. Gării nr. 6, Reghin, jud. Mureș pune la dispoziție celor interesați colecția revistei „Lumea" începînd din anul 1966.

Anghel V. Ionel, Mărășești. 1. În nr. 40 din 1970 am publicat un amplu documentar despre Organizația Națiunilor Unite care cuprindea și un grafic al membrilor Organizației, cu data intrării. Ulterior, au mai intrat în O.N.U. : Bahrein, Qatar, Federația Emiratelor Arabe, Bhutan.

2. Nu există nici o schimbare în activitatea senatorului (de Massachusetts) Edward Kennedy.

Theodor Oprea, București. 1. În cadrul acestei rubrici din nr. 12 veți găsi informațiile cerute în legătură cu președinții Statelor Unite.

2. Vă sugerăm consultarea rubricii „profil" nr. 6 din 1969, în care veți găsi date biografice ale președintelui Richard Nixon.

Convorbiri telefonice

Rodica Andrei, București. Nu s-ar putea stabili o listă în genul celei solicitate de dv. pentru toate aparatele telefonice existente în fiece țară occidentală, numărul abonaților, vîrsta, profesia etc. Vă putem oferi, totuși, unele date privind convorbirile telefonice. Potrivit unor statistici alcătuite de „American Telephone and Telegraph Company", privind situația în Occident, americanii sînt cei care folosesc cel mai des și mai mult acest mijloc de comunicare : în medie 779 convorbiri pe an și persoană, în 1971 ; urmează canadienii cu 739 convorbiri, suedezii cu 674 convorbiri și islandezii cu 639 ; în țările Pieței comune pe primul loc se situează Danemarca cu 398 convorbiri telefonice, urmată de Olanda și Marea Britanie cu cîte 218, R.F.G. și Italia cu cîte 195. Cît privește procentul populației care dispune de un aparat de telefon, S.U.A. se situează din nou pe primul plan — 60 la sută din populație ; urmează Suedia — 57,5 la sută, Elveția — 51 la sută, Canada — 47,3 la sută, Noua Zeelandă — 44 la sută și Danemarca — 35,8 la sută.

S. Variu, str. Severinului 4, et. I, ap. 13, Oradea, oferă spre vînzare celor interesați colecția revistei „Lumea" pe ultimii cinci ani.

Papp Attila, com. Dumbrava, jud. Timiș. Kalimantan este numele unei provincii indoneziene din insula Borneo, învecinată cu Borneo Malayezian (Sabah), Sarawak și colonia britanică Brunei. Suprafața : 539 460 kmp și o populație de aproximativ patru milioane locuitori. Deoarece indonezienii folosesc uneori cuvîntul „Kalimantan" pentru a desemna întreaga insulă, se poate înțelege confuzia despre care vorbiți. Nu se cunosc amănunte despre originea numelui. La rîndul ei, provincia Kalimantan este împărțită în patru districte : Kalimantanul de vest (Kalimantan Barat), cu capitala la Pontianak ; Kalimantanul central (Kalimantan Tangak), cu capitala la Plangkaraja ; Kalimantanul de sud (Kalimantan Selatan), cu capitala la Bandjermasin ; Kalimantanul de est (Kalimantan Timur), cu capitala la Samarinda. Populația provinciei e formată din aproximativ 12 triburi. S-au descoperit aici zăcăminte de bauxită.

Barbu Stănescu, Ploiești 2, post restant oferă celor interesați colecțiile revistei „Lumea" pe anii 1968—1973.

Constantin Crăciun, com. Pingărați, jud. Neamț. În nr. 14 din acest an al revistei am scris despre societatea mixtă româno-americană și despre colaborarea economică dintre cele două state. Vă sugerăm și consultarea răspunsului publicat în cadrul acestei rubrici, nr. 7 a.c., privind relațiile diplomatice ale României. Vom reveni cu amănuntele solicitate.

Ștefan Stănescu, com. Mînăstirea, jud. Ilfov. Submarinul nuclear american la care vă referiți, dispărut la 10 aprilie 1963 în largul coastei Noii Anglii, se numea „Thresher". Avea la bord 129 de oameni. A coborît la o adîncime de 2 500 m, astfel încît a fost literalmente strivit de enorma presiune a apei. Autoritățile marinei americane au înțeles atunci că se află în imposibilitate de a salva echipajul unui submersibil aflat în pericol chiar la o adîncime mai mică. Astăzi, la zece ani de la pierderea lui „Thresher", marina americană nu dispune încă de un sistem eficace de salvare. Se află în studiu un procedeu, dar — potrivit declarațiilor contra-amiralului Dietzen, directorul programului — acesta nu va fi operațional înaintea lunii iunie a anului 1974, adică patru ani mai tîrziu decît se prevăzuse inițial. Va fi generalizat probabil în 1978. Este vorba de șase mici submersibile cu o lungime de cca. 15 m, special concepute pentru a putea coborî la o adîncime de 1 500 m. În cazul accidentului unui submarin, un submersibil de acest fel va fi transportat cu un avion și apoi, încărcat pe un submarin nuclear special amenajat în acest scop, va fi trimis la locul naufragiului. Va putea salva la o singură coborîre 24 de oameni.

Romeo Marinescu, Rîmnicu-Vîlcea. Președinții R.F. Germania au fost : Theodor Heuss (1949 —1959), Heinrich Luebke (1959—1969). De la 1 iulie 1969, președinte este Gustav Heinemann. În Republica Democrată Germană președinte al Consiliului de Stat a fost, între 1949 și 1960, Wilhelm Pieck, iar din 1960, Walter Ulbricht.

POSTA REDACTIEI

Extrădare

Aurica Ionescu, Bucureşti. Fosta comandantă a gărzii de femei a lagărelor morţii din Ravensbruck şi Majdanek, **Hermine Braunsteiner Ryan,** care, după terminarea celui de-al doilea război mondial, şi-a găsit azil în Statele Unite, urmează a fi extrădată autorităţilor judiciare din R.F. Germania pentru a compare în faţa instanţelor. H. Braunsteiner căpătase, prin căsătorie, cetăţenia americană, care i-a fost revocată în 1971, după ce s-au adunat suficiente dovezi ale atrocităţilor comise de ea în timpul războiului. Numeroşi supravieţuitori ai lagărului de concentrare din Majdanek au depus mărturii potrivit cărora H. Braunsteiner a selecţionat 1 700 femei şi copii şi i-a trimis în camerele de gazare, a omorît în bătăi mai multe deţinute, a expediat copii şi femei la diverse laboratoare naziste pentru experienţe. Ordinul de extrădare a fost semnat de şeful tribunalului din cartierul newyorkez Brooklyn, după prima zi a întrevederii cancelarului vest-german Willy Brandt cu preşedintele Nixon. Potrivit unor surse vest-germane citate de „New York Times", în S.U.A. şi-au găsit adăpost circa 50 de astfel de criminali de război, dar autorităţile R.F.G. depun eforturi pentru a obţine extrădarea multora dintre ei.

Hansa

Vasile Măgureanu, Tîrgovişte. „Hansa" desemna la începuturi o companie de comercianţi, apoi o ligă a negustorilor germani. (Termenul e semnalat în secolul al XII-lea cînd desemna în Anglia, Germania şi nordul Franţei asociaţii de negustori apărute ca urmare a riscurilor comerciale, asociaţii transformate ulterior în ligi ale cetăţilor de comercianţi). Cea mai cunoscută din aceste asociaţii este „Hansa teutonică". Deşi acest nume apare prima oară abia în 1358, existenţa sa este atestată încă în 1150. În 1241, oraşele Lübeck şi Hamburg au încheiat un tratat, acordurile de acest gen multiplicîndu-se ulterior şi oferind putere comercială cetăţilor respective. În 1669, „Hansa" cuprindea trei oraşe, Lübeck, Bremen şi Hamburg, care au şi rămas unite sub numele de „oraşe hanseatice". Nedumeririle dv. sînt, prin urmare, îndreptăţite : Köln n-a făcut parte din această ligă. Alte hanse cunoscute : „Hansa celor 17 oraşe" — asociaţie a negustorilor de postav din Ţările de Jos şi nordul Franţei, semnalată încă din 1230, uniune care proteja şi organiza comerţul cu Parisul şi Italia (a dispărut în timpul războiului de o sută de ani) ; „Hansa Londrei", formată în secolul al XII-lea între diverşi negustori flamanzi, conduşi de cei din Brugge, uniune care organiza comerţul cu Anglia (în declin la sfîrşitul secolului al XIII-lea).

Mioara Stoiculescu, Bucureşti. Vă referiţi, probabil, la Uniunea europeană a şcolilor de muzică, creată la Saarbruchen în luna februarie a acestui an, uniune din care fac parte Belgia, Finlanda, Franţa, Austria, Iugoslavia, Olanda, Norvegia, Suedia, Elveţia şi R.F. Germania. Uniunea amintită prevede o colaborare internaţională : schimb de delegaţii pentru studii, de profesori, elevi, ansambluri ale şcolilor de muzică etc.

Ştefan Iriza, Strehaia, jud. Mehedinţi. 1. În nr. 16 şi 18 am scris pe larg despre I.T.T. Vom reveni cu alte amănunte în funcţie de evenimente.

2. După cum am anunţat şi noi în cadrul acestei rubrici, cazul Martin Bormann pare a se fi încheiat după ce judecătorii din R.F. Germania au stabilit că unul din scheletele descoperite în Berlinul occidental aparţine fostei căpetenii naziste. Mai există însă persoane, asemenea lui Simon Wiesenthal (vă amintiţi, desigur, cartea sa „Asasinii printre noi"), care nu sînt pe deplin satisfăcute de explicaţiile vest-germane.

3. În cadrul documentarului despre decolonizare publicat în nr. 42 din 1970 au apărut un grafic al ţărilor care şi-au obţinut independenţa după 1945 şi o amplă descriere a actualelor teritorii dependente.

25 miliarde

Nic. Gheorghe, Buşteni. Potrivit datelor publicate de Institutul internaţional pentru pace de la Stockholm, în ultimul deceniu au fost cheltuiţi în fiecare an, în medie, în întreaga lume, 25 miliarde dolari pentru cercetări militare. Vă sugerăm şi consultarea articolului privind înarmarea publicat în nr. 9 a.c. Alte surse indică o cheltuială de 200 miliarde dolari anual pentru întreţinerea şi înarmarea a 23 milioane de persoane care formează forţele armate ale lumii. În timp ce numai pentru cercetări militare s-ar cheltui 25 miliarde dolari anual — comparaţie : pentru cercetări medicale se cheltuiesc numai şase miliarde („Developement Forum").

„Caudillo"

Szekely Imre, Hunedoara. 1. Generalissimul Francisco Franco Bahamonde s-a născut la El Ferrol în 1892 şi, după ce a studiat la şcoala de infanterie din Toledo, a lucrat aproape două decenii în Maroc, perioadă în care a comandat şi Legiunea străină. Devine şef al marelui stat major în 1934. Numit generalissim în 1936, conduce acţiunile armate împotriva Republicii spaniole, iar în 1939 e întronat şef al statului — „Caudillo" — instaurînd dictatura

2. Vizita la care vă referiţi va avea loc în acest an.

Stelian Veleanu, Constanţa. Vă mulţumim pentru aprecieri. În legătură cu întrebarea dv., vă sugerăm să vă adresaţi Institutului respectiv.

Marin Opriş, Piteşti. 1. Potrivit statisticilor publicate de Ministerul Problemelor Sociale din Franţa, anul trecut au imigrat în această ţară 119 649 străini, dintre care 90 015 au fost introduşi şi plasaţi de Oficiul Naţional al Imigrării. Deşi numărul portughezilor a scăzut faţă de 1971, înregistrîndu-se numai 30 745 muncitori, proporţia lor rămîne însemnată : 31,7 la sută din total. Repartizarea mîinii de lucru străine s-a făcut astfel : 27,16 la sută în construcţii şi lucrări publice, 14,5 la sută în industriile mecanice şi electrice, 12,9 la sută în serviciile domestice, 12,75 la sută în agricultură, lucrări forestiere şi pescuit. Alte amănunte despre imigrarea mîinii de lucru în statele vest-europene veţi găsi consultînd această rubrică în nr. 18.

2. Lucrările la **barajul de la Emosson** vor fi încheiate în vara acestui an. Aşezat în Alpi, la 2 000 m altitudine, la nord de Chamonix, barajul franco-elveţian de la Emosson are o înălţime de 177 metri şi o lungime, pe creastă, de 424 metri. El permite acumularea a 225 milioane metri cubi de apă. Căderea (în medie de 1 400 metri) a acestei rezerve de apă va produce energie în două centrale : Châtelard-Vallorcine (în Franţa) şi La Batiaz (în Elveţia). Buletinul de ştiri „Brèves nouvelles de France" afirma recent că barajul acesta „este unul din ultimele mari lucrări de acest tip care mai pot fi ridicate în Europa occidentală, unde nu mai există aşezări favorabile unor lucrări de o asemenea anvergură". Vă oferim şi o imagine (reprodusă din acelaşi buletin de informaţii) din timpul lucrărilor la baraj.

POSTA REDACȚIEI

Mirage-3

Grigore Popescu, Cluj. Cincisprezece avioane „Mirage-3" (de diferite versiuni) ies în fiecare lună de pe liniile de montaj ale uzinelor Dassault-Breguet Aviation din Bordeaux-Merignac. Potrivit agenției France Presse, nu se pune problema modificării ritmului producției acestor aparate care, în domeniul exporturilor, constituie încă avangarda industriei aeronautice franceze.

Prototipul „Mirage-3" a zburat pentru prima oară în 1958. De atunci, peste 1 200 avioane au fost comandate — 400 de aviația militară franceză —, iar restul de alte țări. Printre cei 15 cumpărători figurează Elveția, Belgia, Australia, Columbia, Venezuela, Brazilia, Israel, Libia, Liban, Spania.. Ultimul, cronologic, dintre clienții potențiali este Zairul : președintele Mobutu a anunțat recent intenția țării sale de a cumpăra 45 „Mirage-3".

Dar, în timp ce „Mirage-3" formează încă osatura a numeroase aviații, uzinele Dassault-Breguet se gîndesc deja la succesorul lui : „Mirage-F 1" destinat interceptărilor. Noul tip a și fost comandat de Franța (85 aparate), R.S.A. și Spania (63 aparate). Pentru F 1, Dassault a abandonat formula aripii delta, aleasă pentru „Mirage-3". F 1 are o rază de acțiune mult mai mare (3h45') și el poate ateriza pe terenuri mult mai accidentate decît cele necesare pentru „Mirage-3".

O. C. A. M.

Anuța Bărbulescu, Galați. La încheierea lucrărilor celei de-a noua conferințe la nivel înalt a O.C.A.M. (Organizația Comună Africană Malgașă și Mauriciană) care au avut loc la Port Louis (Insula Mauriciu), un comunicat comun „apreciază necesară redefinirea noilor sarcini ale organizației", fapt pentru care o comisie ministerială „va merge în toate capitalele țărilor membre și va contacta șefii statelor pentru a obține avizul și sugestiile lor". Pe de altă parte, statele membre O.C.A.M. doresc ca noua Convenție de la Yaoundé, care asociază țările africane C.E.E., să ducă „mai mult decît la o reînnoire, la o lărgire a asociației". În sfîrșit, o întîlnire extraordinară la nivel înalt va avea loc la Dakar, la sfîrșitul lunii noiembrie-începutul lunii decembrie a.c. Viitoarea conferință ordinară a șefilor statelor se va desfășura la Bangui, în ianuarie 1974.

„Channel Tunnel"

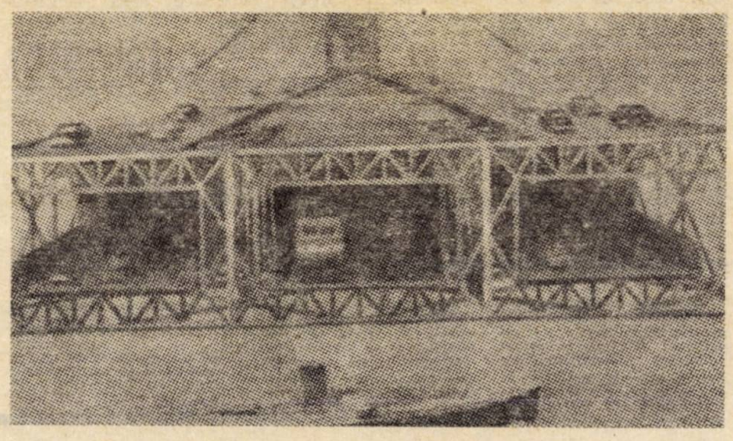

Dan Aurelian, București. 1. Potrivit declarațiilor lordului Harcourt, președinte al Companiei britanice a tunelului pe sub Canalul Mînecii **(„British Channel Tunnel Company")**, lucrările la săparea tunelului n-au început încă. Decizia guvernelor britanic și francez de a autoriza companiile din cele două state să înceapă lucrul va fi luată pînă la sfîrșitul lunii iulie, după publicarea unei „Cărți albe" britanice privind rentabilitatea tunelului și consecințele asupra economiei și ecologiei regiunii sud-estice din insulă. Amănunte de ordin istoric legate de proiectele unor legături între Marea Britanie și continent veți găsi consultînd nr. 1 din acest an al revistei noastre.

Înainte de a se lua hotărîrea definitivă de începere a lucrărilor, adversarii construirii unui tunel pe sub Canalul Mînecii, cu un ultim efort, mai încearcă impunerea soluției lor. Companiile de căi ferate și aviație s-au unit pentru denunțarea prețului exorbitant al tunelului. Iată una din aceste contrasoluții, propusă de Oficiul britanic al oțelului : un pod lung de 40 km care ar lega Hythe de Wissant și al cărui preț ar fi de aproximativ cinci ori mai scăzut. Un astfel de pod **(în fotografie)** ar permite circulația a 10 000 de vehicule pe oră, în afara trenurilor. (Se știe că tunelul va fi exclusiv feroviar).

2. Statele Unite se află astăzi în ceea ce e numit de obicei **„faza a treia" a luptei împotriva inflației** (de la începutul acestui an). În urmă cu o săptămînă, președintele Nixon a dat publicității cîteva noi măsuri destinate întăririi fazei a treia a luptei antiinflaționiste. Amintim cîteva : marile întreprinderi americane vor trebui să comunice Administrației sporirile de prețuri operate de la începutul acestui an și, în cazul în care acestea vor fi considerate excesive, Administrația va putea ordona reducerea lor ; întreprinderile care prevăd sporiri ale prețurilor lor cu mai mult de 1,5 la sută în raport cu cele ale lunii ianuarie vor fi obligate să-și comunice cu o lună înainte intențiile Administrației, care le va putea refuza ; pentru celelalte întreprinderi, care nu vor depăși 1,5 la sută în creșterea prețurilor, se vor opera verificări trimestriale pentru a se vedea în ce măsură aceste sporiri corespund reglementărilor în vigoare.

„Statutul indianului"

Nicolae Ionescu, București. Indianul din Brazilia, odată integrat, va avea aceleași drepturi și datorii ca orice cetățean al țării. În plus, obiceiurile și tradițiile lui vor fi respectate și protejate de autorități. Acesta este conținutul proiectului de lege guvernamental privind **„statutul indianului"**, proiect ce a fost aprobat de Camera Deputaților, urmînd acum să fie pus și în discuția Senatului brazilian. El vizează nu numai integrarea progresivă a celor circa 180 000 de indieni din Brazilia, protejarea obiceiurilor lor, ci și, mai ales, protejarea terenurilor ce se află în proprietatea lor. Potrivit „statutului indianului", orice indigen născut sau venit să se instaleze în Brazilia este brazilian. Proiectul de lege definește trei categorii de indieni : 1) indianul „izolat", care n-a avut contact cu omul alb ; 2) indianul „pe cale de integrare", în contact, parțial sau permanent, cu civilizația, care-și conservă propriu-i stil de viață, dar care a adoptat anumite practici ale comunității albe ; 3) indianul „integrat", încorporat în comunitatea națională care se bucură de depline drepturi civice și politice, chiar dacă-și conservă tradițiile, cultura și obiceiurile. În primele două cazuri, indianul este protejat direct de Fundația națională a indianului („Funai"), fiind un fel de „copil al statului". În termenii proiectului de lege, statul brazilian se angajează să garanteze indienilor „posesiunea permanentă" a pămîntului pe care-l locuiesc, ca și „uzufructul exclusiv" al bogățiilor pe care acesta le conține. Nici un străin de aceste terenuri nu va putea vîna sau pescui pe ele și nici să le exploateze sub o formă oarecare.

Ion P. Dinică, com. Timboești, jud. Vrancea. Vă mulțumim pentru scrisoare. Din păcate, spațiul de care dispunem nu îngăduie publicarea ei.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.52.63 și 18.53.55. Telex 197. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate: prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" – serv. Import-Export Presă – București, Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. – 2001.

C.P.C.S.

COMBINATUL CHIMIC VICTORIA

livrează :

amoniac, acid azotic, uree, acid sulfuric tehnic, sulfit de sodiu tehnic, formaldehidă tehnică, adezivi ureoformaldehidici pentru industria lemnului, rășini ureoformaldehidice modificate, schimbători de ioni, paraformaldehidă, nitroceluloză, metanol de sinteză, carbonat de amoniu alimentar

COMBINATUL CHIMIC „VICTORIA"
Aleea Uzinei nr. 8, orașul Victoria, județul Brașov

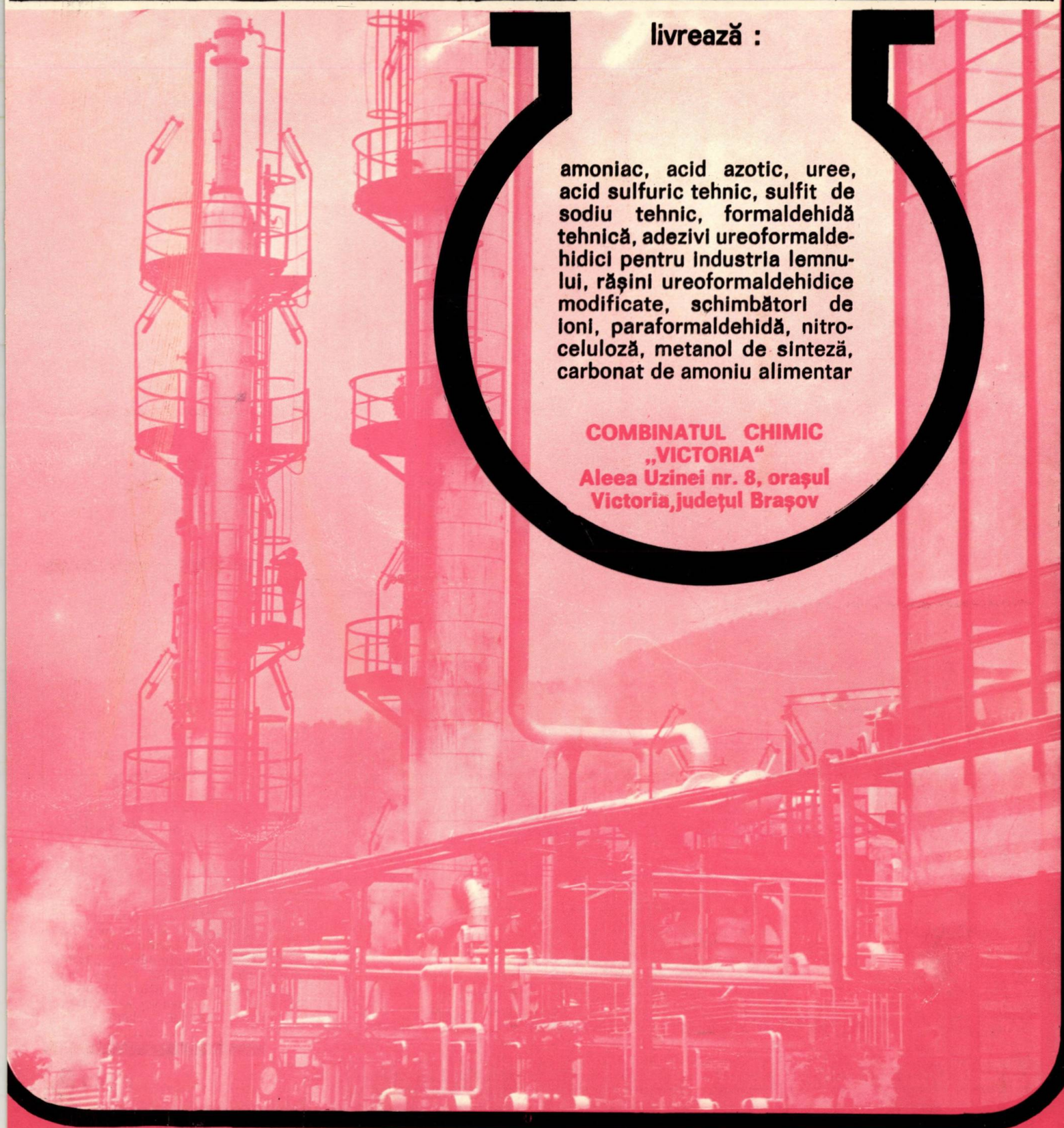

Flexibile, ușoare, cu luciu plăcut, trainice, nu se decolorează, fibrele poliesterice

terom®

produse de

UZINA DE FIBRE SINTETICE IAȘI

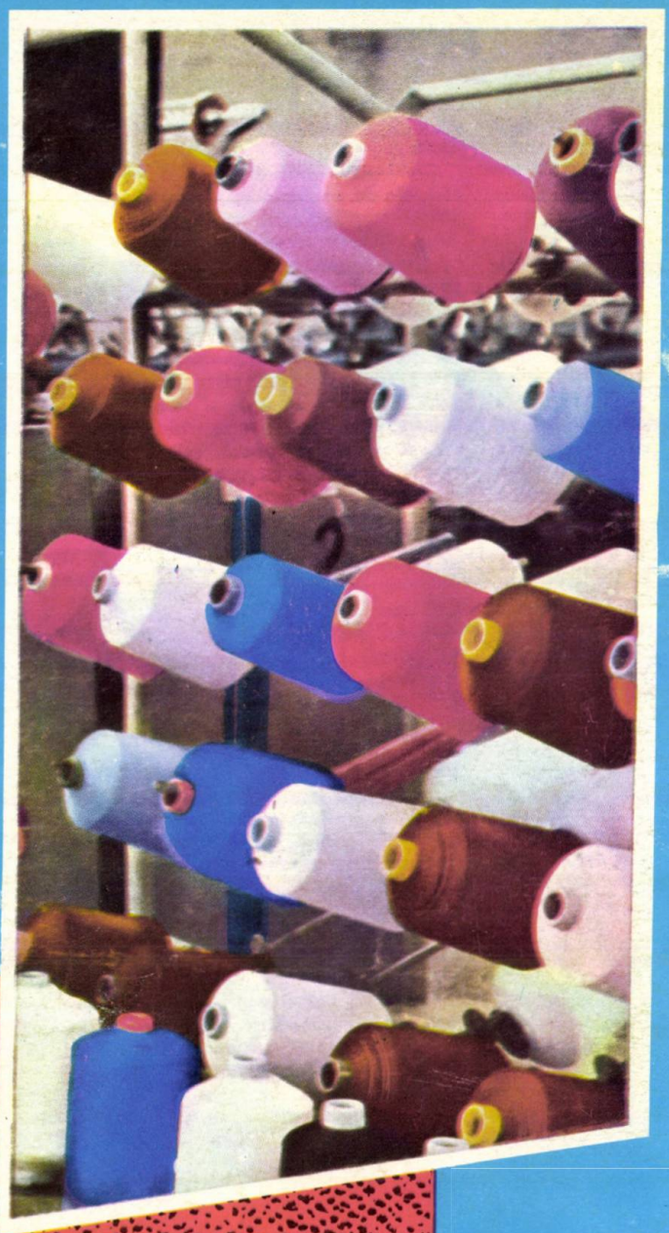

Excelente pentru diverse prelucrări în articole pentru femei și bărbați precum și pentru diverse articole de uz casnic

Dintre produsele sale recomandăm

FIBRE POLIESTERICE TIP LÎNĂ ALBĂ • TIP LÎNĂ NEAGRĂ PALĂ • TIP LÎNĂ ALBĂ TĂIATĂ • TIP LÎNĂ NEAGRĂ TĂIATĂ • TIP LÎNĂ PALĂ CU PILLING REDUS • TIP LÎNĂ TĂIATĂ CU PILLING REDUS • TIP BUMBAC • TIP IN

UZINA DE FIBRE SINTETICE IAȘI - ȘOSEAUA ȚUȚORA Nr. 175

tel. 13320, 13321 telex. 022250

Lei 2

Nr. 21 17 mai 1973

LUMEA

CABINETUL DE PAR... SIBIU

INTERES REMARCABIL PENTRU VIZITA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ITALIA

Securitatea europeană — cauză a tuturor popoarelor de pe continent

Richard Nixon: Raportul la „starea lumii"

LONDRA 1940

O cronică a „războiului celor de acasă"

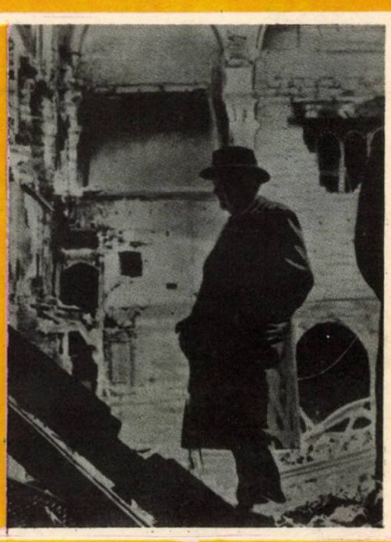

O carte care depășește dimensiunile unui mare eveniment editorial. „Omagiu" dedicat tovarășului Nicolae Ceaușescu constituie un remarcabil moment politic, recentul volum oferind o imagine vibrantă a personalității conducătorului partidului și statului nostru.

In paginile cărții își găsesc o exemplară ilustrare prestigiul internațional al tovarășului Nicolae Ceaușescu, contribuția sa remarcabilă la cauza socialismului, progresului și păcii în lume. Un fapt și o idee le luminează pe toate : prestigiul conducătorului este prestigiul țării.

Capitolul închinat activității de politică externă stă mărturie vie a înaltei prețuiri acordate tovarășului Nicolae Ceaușescu de către poporul român, de către comunitatea internațională pentru strălucita și neobosita slujire a idealurilor de pace, prietenie și colaborare ale României socialiste.

Sînt pagini care respiră un mare adevăr și un profund sentiment de recunoștință : valoroasa contribuție personală a tovarășului Nicolae Ceaușescu la elaborarea și promovarea politicii externe a României a dus la creșterea prestigiului internațional al țării noastre, ne-a adus stima și prețuirea popoarelor din toate părțile lumii.

LUMEA

21 (499)

17 mai 1973

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Interes remarcabil pentru vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Italia. Rodica Dumitrescu 2

Securitatea europeană – principii, căi, obiective

– Europa : șantier politic fără precedent. Ion Cârje 5

– Declarații 5

– Helsinki. Condițiile sînt propice pentru convocarea conferinței generale. Dumitru Tinu 6

– Bruxelles. Ziariștii și securitatea europeană. George Serafin 8

Bonn. Ratificarea „tratatului fundamental". N. S. Stănescu 9

Belgrad. Eveniment major în viața social-politică. Simion Morcovescu 10

A patra Conferință a Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia. Extrase din Raportul prezentat de Stane Dolanț, secretar al Biroului Executiv al Prezidiului U.C.I. 11

Starea lumii. Extrase din raportul prezentat de președintele Nixon 13

O cronică a „războiului celor de acasă". Londra sub bombe (II). Mollie Panter-Downes 24

CONVORBIRI, INTERVIURI

Giulio Andreotti, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Italia 3

Mario Zagari, membru al Direcțiunii Partidului Socialist Italian 4

Ibrahim Abdel Rahman, directorul executiv al Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială (O.N.U.D.I.) 18

REPORTAJ PE GLOB

Alessandria piemonteză. Radu Bogdan 16

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Drumul spre reunificarea pașnică și independentă a Coreei. Liana Enescu 19

1000 ÷ 1 20–21

PE URMELE ISTORIEI

Diplomația românească în vremea lui Alexandru Ioan Cuza. Conf. univ. dr. Nicolae Ceachir 22

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Komunist, L'Unità, La Libre Belgique, Le Nouvel Observateur, International Herald Tribune 26–29

PROFIL

Joop Den Uyl, noul premier al Olandei 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

CABINETUL DE PARTID SIBIU

ITALIA în așteptarea vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu ; sub acest titlu — o corespondență de la trimisul special al revistei la Roma, despre deosebita semnificație a acestui moment de mare valoare politică; convorbiri și interviuri cu Giulio Andreotti, președintele Consiliului de Miniștri, Giuseppe Medici, ministrul afacerilor externe, Clelio Darida, primarul Romei, Mario Zagari, membru al Direcțiunii P.S.I., cu lideri sindicali, industriași și oameni de afaceri (pag. 2, 3, 4).

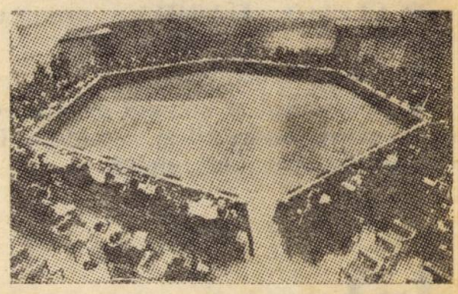

EXIGENȚE EUROPENE : grupaj de articole și corespondențe pe tema edificării securității și promovării cooperării pe continent : prioritatea participării egale și suverane a tuturor statelor; condiții propice pentru convocarea Conferinței general-europene (corespondență din Helsinki) ; rolul opiniei publice și al mijloacelor de informare în masă pentru promovarea ideii de securitate europeană (corespondență din Bruxelles) ; declarații ale unor personalități politice de renume (pag. 5, 6, 7).

„STAREA LUMII" — ample extrase din raportul de politică externă prezentat de președintele Richard Nixon (pag. 13, 14, 15).

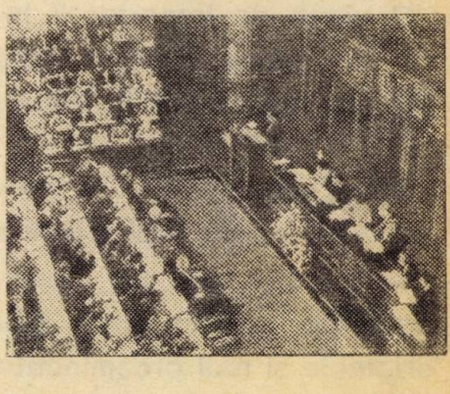

EVENIMENTELE săptămînii : din Belgrad — o corespondență pe marginea celei de a patra Conferințe a Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia; la pag. 11 — extrase din Raportul prezentat de Stane Dolanț, secretar al Biroului Executiv al Prezidiului U.C.I. Procesul-verbal al primei ședințe plenare a reuniunii de la Viena cu privire la reducerea trupelor în Europa centrală (pag. 8). Din Bonn — o corespondență despre ratificarea „tratatului fundamental" între R.F.G. și R.D.G. (pag. 9). De la Beirut — despre situația din Liban, după incidentele dintre forțele armate libaneze și fedaini (pag. 19).

REUNIFICAREA pașnică a Coreei — condiții și posibilități (pag. 19). Despre rolul Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială (O.N.U.D.I.) — o convorbire, transmisă de la Viena, cu Ibrahim Abdel Rahman (pag. 18).

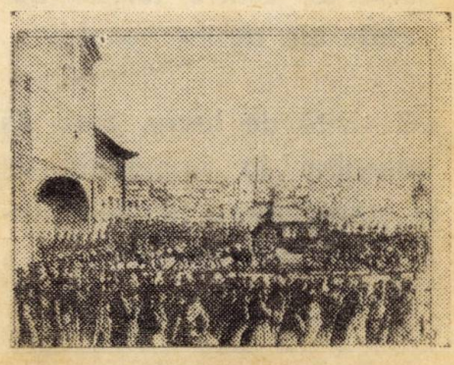

DIPLOMAȚIA românească în vremea lui Al. I. Cuza — o evocare a personalității domnitorului și a politicii sale dedicate unirii și independenței Principatelor române (pag. 22).

Piața Veneția din Roma

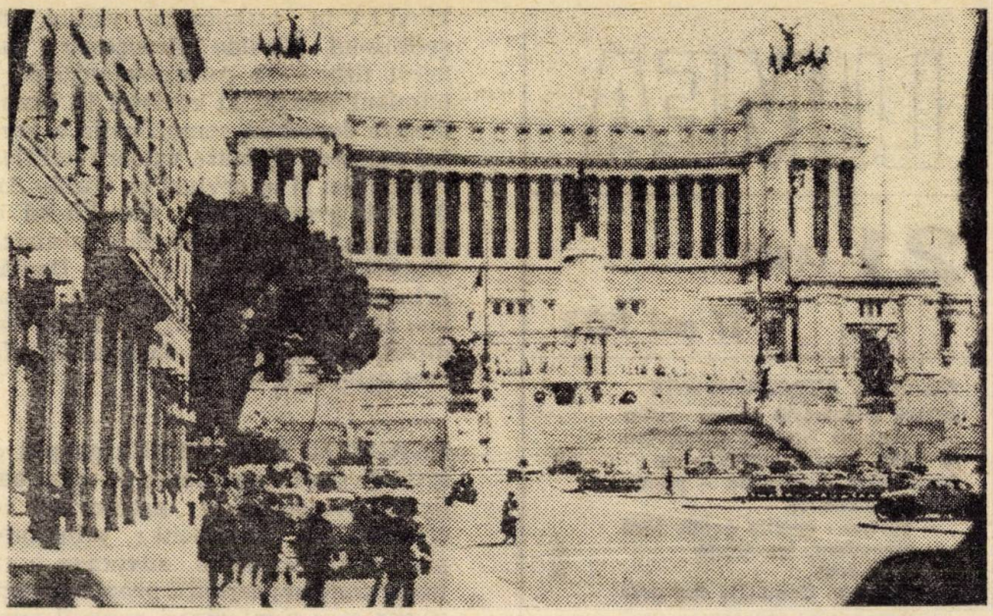

În legătură cu apropiata vizită în Italia a președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU,

- **GIULIO ANDREOTTI, președintele Consiliului de Miniștri,**
- **GIUSEPPE MEDICI, ministrul afacerilor externe,**
- **CLELIO DARIDA, primarul Romei,**
- **lideri sindicali,**
- **industriași și oameni de afaceri își exprimă interesul și satisfacția în declarații, interviuri, opinii.**

Interes remarcabil pentru vizita în Italia a președintelui Nicolae Ceaușescu

„O vizită de importanță istorică, prima vizită a unui șef de stat român în Italia".

„Roma va saluta, în persoana președintelui Nicolae Ceaușescu, una din personalitățile politice cele mai originale și mai proeminente ale scenei europene și internaționale".

„Vizita președintelui român va duce la o înviorare a raporturilor dintre forțele sociale ale țărilor noastre".

„O vizită de lucru, care va contribui la îmbunătățirea și amplificarea relațiilor italo-române".

De la trimisul nostru special Rodica Dumitrescu

Italia se află în așteptarea vizitei președintelui Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Pentru observatorii politici și comentatorii de presă este evidentă importanța pe care o acordă acestei vizite opinia publică italiană, oameni de stat și lideri politici, parlamentari, reprezentanți ai vieții cultural-artistice, ai activității de afaceri, sindicaliști, simpli cetățeni.

Din comentariile consacrate acestui eveniment în paginile presei italiene, din convorbirile pe care le-am avut la Roma, Milano sau Torino, într-un cuvînt, din aprecierile tuturor celor de aici privind opera președintelui român îndreptată spre prosperitatea României, spre instaurarea unui climat de pace și înțelegere în Europa și în lume, apar cu pregnanță admirația și căldura cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu va fi primit peste tot în această țară. Reținem aceasta și din declarația pe care premierul GIULIO ANDREOTTI a avut amabilitatea s-o facă prin intermediul revistei „Lumea", opiniei publice românești și pe care o publicăm alăturat.

Clădite pe temelia coexistenței pașnice, a egalității în drepturi, respectului mutual, stimulate de afinități istorice, de limbă și cultură, legăturile de prietenie și colaborare reciproc avantajoase româno-italiene au cunoscut, cu deosebire în ultimii ani, o dezvoltare continuă, multilaterală. Această evoluție a marcat o contribuție de seamă la procesul destinderii, la promovarea ideilor de cooperare și securitate europeană – cauză căreia România și Italia i-au consacrat și îi consacră eforturi perseverente.

Subliniind importanța istorică a acestei vizite – prima vizită a unui șef de stat român

în Italia – GIUSEPPE MEDICI, ministrul afacerilor externe, arăta că ea este în interesul României și al Italiei, precum și al lumii noastre, *„care începe să dobîndească premise în vederea unui pluripolarism mai diferențiat, cu toate consecințele politice și economice ale unei arene mondiale lărgite în ce privește protagoniștii"*. În acest context, *„atît România cît și Italia pot oferi o contribuție serioasă la proiectele și dezvoltarea înaintării spre pace în Europa. Pentru români și italieni, care au dovedit că doresc fierbinte, mai presus de orice, pacea și progresul, obiectivul securității este fundamental"*.

Realitățile pe care se întemeiază larga arie a relațiilor româno-italiene, semnificațiile vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu au fost evocate la Roma și în convorbirea pe care am avut-o cu primarul orașului, CLELIO DARIDA: *„Orașul Roma – ne spunea domnia-sa – este foarte onorat de vizita președintelui României, Nicolae Ceaușescu. Vizita aceasta ne amintește de trecut și face să trăiască și mai viu prezentul. Trecutul? Vom primi aici, la Campidoglio, pe șeful unui stat al cărui nume seamănă cu numele orașului nostru și care a păstrat prin secole, în ciuda faptului că prezența romană în Dacia a fost limitată în timp, tradițiile civilizației și cultu-*

Primarul Romei, Clelio Darida

rii latine. Prezentul? Chiar dacă sistemele noastre politice sînt diferite, în urma contactelor pe care le-am avut cu conducătorii municipiului București și cu toți prietenii români, am căpătat convingerea că ne aflăm în fața unor probleme asemănătoare, generate de dezvoltare, industrializare, urbanism care necesită cooperare, schimburi culturale și comerciale, în general un efort comun pentru a ne organiza mai bine viața. Acestea sînt gîndurile mele ca primar al Romei. Ca om politic, consider vizita președintelui Nicolae Ceaușescu deosebit de importantă. El acționează pentru destindere, pace și cooperare în Europa, convins că principiile respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc reprezintă fundamentul trainic al înțelegerii și cooperării rodnice între state, menite să facă să cadă barierele psihologice și obstacolele ce pot diviza popoarele Europei. Roma va saluta, în persoana președintelui Nicolae Ceaușescu, una din personalitățile politice cele mai originale și mai proeminente ale scenei europene și internaționale, o personalitate pe care o priviți cu simpatie nu numai voi, românii, ci și prietenii României, în general prietenii colaborării internaționale. Voi repeta toate acestea personal domnului Nicolae Ceaușescu, cînd îi voi transmite, aici, la Campidoglio, salutul cetățenilor Romei".

Interesul celor mai largi pături ale opiniei publice italiene, ale oamenilor muncii italieni față de vizita președintelui român, față de întărirea și diversificarea continuă a relațiilor româno-italiene, a fost subliniat pregnant în convorbirea pe care am avut-o în Via Lucullo cu reprezentanții Federației confederațiilor sindicale italiene (C.G.I.L., C.I.S.L., U.I.L.), Umberto Scalia, Valerio Agostinone, Magni, Eugenio Guidi și Luigi Divezza. *„Sîntem siguri că această vizită* – ne declara secretarul Biroului Federației sindicale italiene, MAGNI – *va strînge legăturile guvernamentale dintre cele două țări, dar va contribui și la dezvoltarea pe mai departe a raporturilor economice și sociale dintre România și Italia". „Deși pînă acum au avut loc diverse contacte, vizite, convorbiri între sindicatele italiene și organizațiile sindicale din România* – subliniază VALERIO AGOSTINONE de la U.I.L. – *așteptăm ca vizita președintelui român să ducă la o înviorare a raporturilor dintre forțele sociale ale țărilor noastre. Dorim o colaborare mai strînsă și mai concretă cu țara dv. În timp ce se intensifică relațiile economice, culturale, științifice și politice, ar fi util pentru noi toți să dezvoltăm raporturile sindicale în sensul unor schimburi de experiență mai directe, mai concrete și mai eficiente, contacte ce se pot dezvolta deplin numai într-un climat de pace și securitate. Or, tocmai acesta este și sensul pe care trebuie să-l dăm acestei vizite, care, privită astfel, prin prisma creării unui asemenea climat, capătă un relief politic deosebit de important".*

În ansamblul dezvoltării pozitive a relațiilor româno-italiene, un loc însemnat îl ocupă colaborarea economică și comercială. Este de relevat faptul că unei creșteri cantitative – Italia ocupă locul al doilea în cadrul schimburilor României cu țările occidentale – i se asociază încă un element, de valoare indiscutabilă: s-a schimbat și se schimbă treptat structura exporturilor românești, crescînd ponderea bunurilor industriale. Participarea cu regularitate a României la Tîrgul internațional de la Milano, precum și la cele de la Bari, Padova, Verona, Bologna constituie o expresie semnificativă a interesului reciproc pentru adîncirea acestui proces. Interesul pentru dezvoltarea pe mai departe a colaborării economice și comerciale între Italia și România, pentru crearea unei permanente și cît mai largi „stări de contact" între economiile celor două țări l-am aflat la Roma, la interlocutorii noștri de la „Confindustria" (Confederația generală a industriei italiene) și „E.N.I." (Întreprinderea națională a hidrocarburilor), la Milano – întreprinderea „Innocenti", sau la Torino – „Fiat" și „Olivetti". Peste tot discuțiile au debutat cu relevarea contribuției pe care vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu o aduce la dezvoltarea pe mai departe a acestor relații, la amplificarea și diversificarea lor. *„Vizita aceasta* – ne spunea la «E.N.I.», GUGLIELMO CARABBA, de la

În exclusivitate pentru „Lumea"

Giulio Andreotti

președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Italia

„România și Italia: un model de conviețuire prietenească"

Vizita pe care președintele Nicolae Ceaușescu o va face curînd în Italia reprezintă pentru cele două țări ale noastre un eveniment politic de mare importanță. Nu mă refer numai la circumstanța istorică, și anume la faptul că aceasta este prima vizită oficială în țara mea a unui șef de stat român, ci și la faptul că ea va constitui, mai ales, confirmarea excelentelor noastre raporturi și a voinței comune de a intensifica relațiile de prietenie și colaborare existente între România și Italia.

România a știut să aducă, în ultimii ani, sub conducerea președintelui Ceaușescu, o contribuție constructivă la evoluția unor noi raporturi intereuropene, promovînd, cu fiecare prilej, un tip de dialog calitativ nou pe linia care se confirmă între Est și Vest. Italia, în ceea ce o privește, nu a rămas, desigur, în afara acestor evoluții, pe care se întemeiază speranțele unui viitor mai senin pentru popoarele continentului nostru. Cele două țări ale noastre au adus, prin urmare, o contribuție originală și constructivă la progresul unui asemenea dialog: activitatea desfășurată în cursul lucrărilor pregătitoare ale conferinței pentru securitate și colaborare în Europa reprezintă exemplul cel mai actual.

Această frecventă convergență a obiectivelor în acțiunile celor două țări ale noastre pe plan multilateral, în care un ulterior exemplu îi reprezintă sprijinul dat de partea italiană cererilor României privind raporturile comerciale cu Comunitatea Economică Europeană, și-a găsit o întruchipare logică în evoluția relațiilor bilaterale care, subliniez, constituie un model de conviețuire prietenească între țări cu orînduiri sociale diferite. Cadrul relațiilor noastre nu ar fi, totuși, complet dacă nu aș menționa creșterea continuă a volumului schimburilor comerciale italo-române și rezultatele care au depășit promițătoarele perspective existente în domeniul colaborării economice și tehnico-industriale care, la 6 septembrie 1965, au făcut obiectul unui acord special între România și Italia.

Președintele Ceaușescu va veni, deci, într-o țară care, în afara faptului că se mîndrește cu legăturile istorice și culturale milenare cu România, privește cu cel mai viu interes spre viitorul raporturilor dintre popoarele noastre. Vizita președintelui Ceaușescu, pregătită de vizita efectuată în noiembrie la București de ministrul italian al afacerilor externe, va constitui, sînt convins, un moment esențial în procesul de intensificare a relațiilor noastre de prietenie și colaborare.

În acest spirit și cu aceste sincere sentimente, doresc, prin coloanele revistei „Lumea", să transmit un cordial salut și cele mai bune urări, din partea poporului italian și a mea personal, poporului și guvernului român.

Direcția pentru străinătate – *va duce neîndoios la aprofundarea discuțiilor în curs, a cunoașterii reciproce, va da un impuls cooperării noastre*". „*În ce privește perspectivele economice italo-române, noi le-am examinat în detaliu la București cu prilejul vizitei noastre din februarie* – declara ALFREDO SOLUSTRI, director pentru relațiile economice la Confindustria. *Ne-au impresionat în mod deosebit atenția pe care ne-a acordat-o conducătorul statului dv., faptul că în cursul întrevederii cu care ne-a onorat s-a arătat un foarte bun cunoscător al raporturilor noastre și un fervent susținător al prieteniei și colaborării dintre popoarele noastre*". Un alt reprezentant al Confindustriei, ANTONIO TRIFOGLI, ne-a declarat : „*Am înțeles la București că domnul Ceaușescu este deosebit de interesat de problemele economice ,de cele industriale, în primul rînd. Vizita lui va fi o vizită de lucru și tocmai de aceea avem convingerea că ea va contribui la îmbunătățirea și amplificarea relațiilor noastre*". Despre dezvoltarea colaborării cu România, despre contactele cu tehnicienii români și perspectivele existente ne-a vorbit, la „Olivetti", GIUSEPPE FONTANARI, director pentru afaceri speciale. „*Cunosc bine România. Am fost pentru prima dată la dv. în 1949. Lucrurile s-au schimbat de la an la an. Dar adevăratul salt l-ați făcut în ultimii 5-6 ani. Ca om de afaceri, oamenii dv. îmi plac : sînt expeditivi, știu să ia deciziile pe loc și treaba se face repede și bine. Vom fi fericiți să-i arătăm președintelui Nicolae Ceaușescu și, prin domnia-sa, României, realizările noastre*".

La Milano, „Innocenti Santeustacchio", cea mai mare întreprindere italiană de mașini-unelte și echipament pentru siderurgie, se arată deosebit de interesată „*de această colaborare deschisă cu România*". „*Tocmai de aceea* – ne spune GIANNI FAUSTO – *primirea la Innocenti a președintelui Ceaușescu nu va fi o primire protocolară, ci o primire din inimă a unui prieten care vine să-și viziteze prietenii. Mulți dintre muncitorii noștri au fost în România și vorbesc despre România mai bine ca mine. Nu vă spun asta ca să vă fac plăcere, ci pentru că aceasta este realitatea*".

Prietenia între oameni este, incontestabil, unul dintre cele mai nobile produse ale societății umane, dar ea capătă nu numai dimensiuni mai ample, ci și valori noi cînd subiectul de referință sînt popoarele. Iar drumul spre prietenie și înțelegere între popoare este drumul unei mai bune cunoașteri reciproce.

Lumea în care trăim este o lume grăbită, în care evenimentele se succed într-un ritm alert ; evenimentele politice – spunea cineva – se înscriu pe memoria contemporaneității ca pe o bandă de magnetofon ștearsă de la o zi la alta. Aici, în Italia, am avut prilejul să constat contrariul unei asemenea afirmații. Memoria oamenilor a înregistrat temeinic acțiunile de politică internă și internațională ale României, italienii manifestîndu-și cu fiecare prilej, în toate discuțiile purtate, interesul nedisimulat față de evenimentul pe care-l constituie vizita în Italia a tovarășului Nicolae Ceaușescu și, implicit, interesul față de țara și poporul român. Chiar și numai o simplă dezvăluire a locului de unde vii – România – conduce la o polarizare a atenției, declanșînd brusc o simpatie explozivă. Se concentrează în această simpatie, credem, recunoașterea prestigiului pe care România și l-a cîștigat aici prin politica sa internă și internațională, a prestigiului de care se bucură poporul român care aduce la schimbul de valori materiale și spirituale o contribuție distinctă, reflex și ecou ale unei incandescente creativități, ale unei simțiri generoase și ale unui spirit de largă comunicare în spațiu și timp.

Toate declarațiile de simpatie făcute aici, în Italia, la adresa României și a conducătorului ei nu sînt, de fapt, decît componentele unei atmosfere în cel mai înalt grad favorabilă dialogului, schimbului de opinii deschise, sincere, constructive care animă Italia și România.

În exclusivitate pentru „Lumea"

Mario Zagari

membru al Direcțiunii Partidului Socialist Italian

Pentru un nou sistem de relații intereuropene

Vizita mea în România a fost o vizită de prietenie, raporturile dintre Partidul Comunist Român și Partidul Socialist Italian fiind cordiale, dezvoltate printr-o serie de întîlniri care au avut și au loc permanent între România și Italia. În actualul moment, deosebit de important în viața internațională, avem interese comune, convergente de dezvoltare ulterioară. Am mai vizitat România în calitate de subsecretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe și, apoi, ca ministru al comerțului exterior ; de data aceasta, am fost în calitate de membru al Direcțiunii Partidului Socialist Italian. Temele discuțiilor pe care le-am purtat la București privesc dezvoltarea relațiilor dintre partidele și țările noastre, dorința comună de a trece de la posibilități la realități în această evoluție.

Țările noastre – România și Italia – s-au găsit în cursul istoriei în situații geopolitice asemănătoare, ambele aflîndu-se în centrul marilor curente ale istoriei, pe care, însă, le-au depășit întotdeauna cu înțelepciune. Momentul actual, pe care unii îl consideră imobil, este în realitate caracterizat de mișcări profunde.

În ce ne privește, noi, italienii, ne aflăm astăzi în fața problemei supraviețuirii Comunității Economice Europene în confruntarea dusă cu Statele Unite, care propun în cuvinte și fapte revizuirea nu numai formală, ci substanțială a raporturilor interne și externe ale comunității. Sîntem în fața unei cotituri, care nu ne împiedică, însă, să avem în vedere și cealaltă cotitură fundamentală pe care o reprezintă conferința de securitate pan-europeană.

Cele două țări ale noastre își manifestă dorința de a se transforma cadrul politic, economic, cultural și uman care pînă acum a caracterizat relațiile dintre statele și popoarele europene. Țările noastre își dau seama că această întîlnire, care nu poate fi întîrziată în timp, nu poate și nu trebuie să fie abătută pe o linie moartă. Ea trebuie să reprezinte un punct de plecare pentru o nouă conviețuire între diferitele componente continentale, în cadrul unei noi perspective, care să nu se limiteze numai la depășirea contrastelor de după război, ci care să privească spre stabilirea unei țesături de raporturi în măsură să ducă treptat la sfîrșitul actualelor diviziuni și la depășirea blocurilor militare existente.

Asistăm, astăzi, la o trecere deloc lină de la o epocă a echilibrurilor bipolare la epoca pluripolarismelor. Ne dăm seama că ne aflăm într-o fază intermediară, în care orice ipoteză poate fi făcută și în care alternativa este progresul sau regresul. Progres și regres care pot fi determinate de creșterea sau, respectiv, diminuarea coeficientului de autodecizie a fiecărui popor în parte.

Partidul meu a desfășurat în trecut orientări constante pentru înfăptuirea unei rețele de acorduri de cooperare economică și tehnologică între țările Pactului Atlantic și ale Tratatului de la Varșovia, fără a uita țările nealiniate și, în special, Iugoslavia. Am știut deci să surprindem la timp tendințele constructive care-și făceau drum de o parte și de alta a ceea ce se numea cîndva „cortina de fier", dincolo de limitele impuse ale blocurilor militare.

Este, deci, evident pentru noi că proiectata conferință pentru securitate europeană trebuie să însemne o renunțare absolută la metodele proprii perioadelor de tensiune și să dea viață unor noi căi și mijloace de cooperare pașnică și constructivă. Năzuim spre un nou echilibru, pluripolarist, în care să se poată naște acele schimbări pe care toate popoarele lumii le simt că trebuie să fie autonom determinate.

Cred că în acest cadru trebuie privită vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Italia. Această vizită va depăși convenționalitatea unor raporturi normale între state, întrucît țările noastre, deși cu orînduiri sociale diferite, au profunde tradiții de prietenie. Această vizită se înscrie ca un factor pozitiv într-o lume ce se schimbă și pe care noi trebuie s-o orientăm spre mai bine, știind că nimic nu se face fără ca oamenii să vrea și fără ca ei să lupte pentru a vrea.

EUROPA: şantier politic fără precedent

Am compara Europa zilelor noastre cu un imens şantier politic. Arhitecţi, proiectanţi, constructori sînt pregătiţi spre a dura un edificiu la scară continentală, fără precedent în istoria europeană şi a lumii.

Viziunea asupra acestui edificiu a devenit clară şi coerentă şi ea cutreieră de mai mulţi ani Europa. Este vorba de un nou sistem de relaţii, bazat pe principiile sacre ale independenţei, suveranităţii, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunţării la forţă şi la ameninţarea cu forţa, principii obligatorii pentru toţi şi faţă de toţi, şi care să permită fiecărei ţări să se dezvolte în condiţii de deplină securitate, la adăpost de orice amestec, ameninţare sau presiune din afară. Este vorba de un nou sistem de relaţii, care să permită şi să stimuleze dezvoltarea nestingherită a schimburilor de valori materiale şi spirituale, pornindu-se de la adevărul peremptoriu că fiecare popor are de dat şi de primit în acest vast şi complex circuit intereuropean. Este vorba de un nou sistem de relaţii, care face caducă orice teorie cu privire la „echilibrul prin forţă", spirala înarmărilor, existenţa blocurilor militare.

Un asemenea sistem implică destinele tuturor ţărilor europene şi, ca atare, edificarea lui, în toate etapele, reclamă participarea nemijlocită a tuturor statelor europene, mari, mijlocii sau mici. Argumentele sînt numeroase şi indiscutabile. Depăşirea etapei „războiului rece", fenomenele de destindere şi colaborare care au apărut şi s-au dezvoltat atît de impetuos în ultimii ani pe arena europeană sînt rezultatul acţiunilor şi iniţiativelor tuturor ţărilor de pe continent, rodul unor eforturi conjugate inspirate de voinţa statelor de a înfăptui dezideratul securităţii şi cooperării pe continent. Desigur, aceste contribuţii nu au fost egale, gradul şi ritmul lor au fost şi pot fi variabile, dar, la cel mai sumar examen al ultimului deceniu politic, se poate constata cu certitudine că opera de pace şi destindere în Europa s-a constituit şi se constituie din aportul original şi specific al tuturor ţărilor europene, este expresia politică majoră a voinţei lor de a asigura o nouă fizionomie raporturilor dintre statele continentului. Negocierile multilaterale de la Helsinki consfinţesc din nou acest adevăr, rezultatele pozitive dobîndite pînă acum relevînd contribuţia tuturor celor 34 de ţări participante. Sînt de acum binecunoscute iniţiativele şi eforturile desfăşurate la Dipoli de toţi participanţii pentru îndeplinirea cu succes a mandatului încredinţat — pregătirea conferinţei general-europene de securitate şi cooperare.

Este, de aceea, necesar ca la edificarea securităţii europene, inclusiv conferinţa generală a statelor, să participe, pe picior de egalitate, toate ţările. Este aceasta însăşi raţiunea de a fi a conferinţei, însăşi raţiunea de a fi a unui sistem de securitate general-europeană. Participarea tuturor ţărilor europene, construirea unui sistem de securitate în conformitate cu interesele şi aspiraţiile tuturor ţărilor europene ar face ca şansa istorică ce i se oferă astăzi Europei să aibă sorţi de izbîndă. Şi, poate, n-ar fi de prisos să ne reamintim că diversele încercări din trecut de a elabora aranjamente peste capul unor ţări şi în detrimentul voinţei lor au eşuat.

Vechiul continent — vechi prin uriaşa bogăţie a istoriei şi tradiţiilor sale — are suficientă experienţă spre a nu mai construi pe nisip. Edificiul securităţii europene în viziunea pe care o evocam mai sus reclamă un teren solid şi vast şi o participare maximă, plenară. „Războiul cald" şi „războiul rece" au afectat nu numai activitatea guvernelor; ele au avut consecinţe asupra vieţii şi destinelor celor mai largi şi diverse categorii şi forţe sociale, au cutremurat, răscolit ori mobilizat conştiinţele a zeci de milioane de oameni. Este nu numai firesc ci şi obligatoriu ca, examinînd problema participării la opera de securitate şi cooperare europeană, să subliniem răspunderea, rolul şi contribuţia tuturor forţelor politice şi sociale de pe continent, interesate şi angajate în viitorul politic al Europei. Clasa muncitoare, ţărănimea, intelectualitatea, tineretul, mişcările de femei şi-au manifestat nu numai interesul, dar au şi militat activ pentru un curs nou în viaţa politică a continentului, pentru instaurarea unei atmosfere de pace şi conlucrare internaţională. Este, de altfel, deosebit de semnificativ votul dat unor programe care se pronunţau în favoarea acestor obiective, în alegerile din Germania federală, Austria, Franţa, Suedia.

Un rol esenţial în promovarea ideii de securitate şi transformarea acestei idei în realitate l-au jucat partidele comuniste şi

---

Kurt Waldheim
secretarul general al O.N.U.

„Naţiunile Unite pot şi trebuie să pună la dispoziţie mijloace prin care toate statele, mari şi mici, să participe, pe bază de egalitate suverană, la procesul politic de stabilire şi menţinere a păcii şi securităţii internaţionale, pentru a face faţă problemelor comune prin cooperare".

I. B. Tito
preşedintele R.S.F. Iugoslavia

„În rîndul majorităţii ţărilor europene se întăreşte convingerea — fapt demonstrat, printre altele, şi de pregătirea conferinţei europene, respectiv de întîlnirea de la Helsinki — că este posibil să se creeze un asemenea sistem de securitate europeană care să asigure respectarea suveranităţii, independenţei şi integrităţii teritoriale a tuturor statelor europene. Asemenea tendinţe ne bucură şi ne încurajează. Dorinţa noastră este de a asigura pe continentul european, incluzînd şi Mediterana, o colaborare multilaterală egală în drepturi, fără discriminări, şi de a depăşi — prin cunoaşterea intereselor comune şi aplicarea consecventă a principiilor coexistenţei paşnice a tuturor ţărilor, fără a ţine seama dacă au sisteme social-politice identice sau diferite — divizarea în blocuri, de a se asigura condiţiile pentru dezvoltare multilaterală, pace trainică şi progres".

Georges Pompidou
preşedintele Franţei

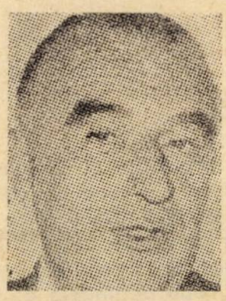

„Nu există sarcină mai urgentă şi mai utilă decît de a dobori barierele dintre estul şi vestul continentului nostru, de a pune capăt tentaţiei blocurilor îndreptate unul contra celuilalt, de a favoriza relaţiile între toate naţiunile europene şi de a reuşi, printr-o mai bună cunoaştere reciprocă, prin dezvoltarea schimburilor, printr-o cooperare largă, să creăm bazele securităţii. Prin aceasta, Europa are de cîştigat nu numai liniştea. Nu există naţiune care să nu poată găsi în această interpretare un factor al dezvoltării sale şi o propăşire fecundă".

A. N. Kosîghin
preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S.

„Conferinţa trebuie să joace un rol istoric în crearea bazelor trainice ale păcii şi securităţii pe continentul european, în dezvoltarea relaţiilor de bună vecinătate între statele europene, pe baza egalităţii în drepturi. Ea trebuie să ajute ţările europene să găsească o orientare comună pentru înlăturarea discriminărilor în comerţ, reglementarea problemelor valutar-financiare, dezvoltarea colaborării economice, să contribuie la îmbogăţirea reciprocă a popoarelor în diferite domenii ale culturii materiale şi spirituale. La conferinţă, statele europene ar putea conveni ca în relaţiile lor să fie respectate cu stricteţe principiile inviolabilităţii frontierelor de stat, neamestecului în treburile interne, renunţării la folosirea forţei, principiile independenţei şi egalităţii în drepturi".

muncitorești din Europa. Partideie comuniste din țările socialiste europene, partide de guvernămînt, au definit în repetate rinduri obiectivele securității și cooperării pe continent, au investit inițiativă în imprimarea unui curs nou în viața politică europeană. Securitatea Europei constituie unul din obiectivele cele mai importante ale partidelor comuniste și muncitorești vest-europene, care au împletit strîns programele luptei politice și sociale interne cu țelurile destinderii și securității internaționale. În sprijinul obiectivelor securității europene se pronunță partidele socialiste, social-democrate, alte formațiuni progresiste și democratice. Manifestă interes și inițiativă pe calea promovării securității și cooperării europene și alte forțe politice, inclusiv partide de guvernămînt din țările occidentale.

Angajarea unor forțe politico-sociale atit de diverse și viguroase în procesul edificării securității pe continent poate asigura desfășurarea lui cu succes. Pentru aceasta, apar necesare însă mobilizarea lor tot mai intensă, intensificarea eforturilor lor pentru convocarea conferinței general-europene în perioada imediat următoare, cît mai curînd posibil, pentru desfășurarea cu succes a reuniunii pan-europene, pentru edificarea unui sistem durabil de securitate și cooperare.

Trăim un sentiment de mîndrie că în această operă de vitală însemnătate partidul și guvernul nostru s-au angajat cu un înalt spirit de responsabilitate și inițiativă, au investit eforturi perseverente și au inițiat acțiuni numeroase în clarificarea obiectivelor, definirea căilor și mijloacelor de înfăptuire a securității, în promovarea principiilor relațiilor dintre state — piatra unghiulară a sistemului de securitate general-europeană. Țara noastră s-a dovedit și se dovedește, deopotrivă, arhitect, proiectant și constructor ingenios și înflăcărat.

Ion Cârje

HELSINKI

Condițiile sînt propice pentru convocarea conferinței generale

Corespondență de la Dumitru Tinu

Opinia generală — cristalizată aici, la Dipoli, sediul reuniunii multilaterale — este că pregătirile pentru conferință pot fi terminate în actuala etapă de negocieri, astfel încît marele forum european să se poată întruni cît mai curînd posibil, în perioada imediat următoare. De fapt, sub acest imperativ își desfășoară activitatea numeroase grupuri de redactare. Zilnic, au loc ședințe paralele, cuprinzînd întreaga gamă de probleme privind pregătirea conferinței. Chiar în această săptămînă, s-a creat un nou grup de lucru, însărcinat cu elaborarea regulilor de procedură ale conferinței.

Luînd cuvîntul în cadrul dezbaterilor, delegatul român a subliniat că, în stabilirea regulilor de procedură, trebuie pornit de la faptul că edificarea securității europene este un deziderat major al tuturor popoarelor continentului. Este vorba, în primul rînd — a precizat delegatul român — de participarea statelor la conferință ca state suverane și independente, în condiții de deplină egalitate. În virtutea acestui principiu, fiecare stat are dreptul să ia parte, fără nici o discriminare, la toate formele de activitate și în toate organismele conferinței. Lucrările conferinței nu trebuie să se desfășoare, sub nici o formă, de pe poziții de bloc sau alianțe militare. În același timp,

Arhiepiscopul Makarios
președintele Ciprului

„Conferința privind securitatea europeană va contribui, într-o măsură importantă, la destinderea pe mai departe a tensiunii și la îmbunătățirea climatului politic, pentru consolidarea păcii pe continentul european. Ciprul a susținut de la început propunerea pentru o astfel de conferință și va lua parte la ea. Pacea întregii lumi depinde, în mare măsură, de consolidarea păcii în spațiul european. De aceea, conferința pentru securitate în Europa are o foarte mare importanță".

Edward Gierek
prim-secretar al C.C. al P.M.U.P.

„Acordăm o mare importanță conferinței europene de securitate și colaborare, care trebuie să confirme actuala situație de pace din Europa și să deschidă căi pentru realizarea sistemului de securitate general-europeană.

Este foarte important ca această conferință să aibă loc în termenul stabilit și să se încheie cu succes în toate punctele prevăzute în program".

Richard Nixon
președintele S.U.A.

„Participanții la viitoarea conferință vor aborda o serie de principii ale securității și cooperării. Dacă țările europene vor subscrie la principiile comune de conduită și le vor traduce în practică, atunci s-ar putea realiza o nouă destindere a încordării. Conferința pentru securitate și cooperare europeană poate imprima, deci, un nou caracter relațiilor europene și poate stabili noi moduri de comportare și modalități de cooperare. Acestea vor constitui măsuri practice pe calea normalizării relațiilor pe continentul european".

Erich Honecker
prim-secretar al C.C. al P.S.U.G.

„Noi salutăm această conferință pregătitoare și participăm la ea. Sîntem de părere că conferința general-europeană pentru securitate și colaborare poate contribui la împiedicarea calamității unui al treilea război mondial. Asigurarea păcii în Europa este în interesul popoarelor".

Willy Brandt
cancelarul R.F.G.

„Convorbirile pregătitoare de la Helsinki s-au dovedit a fi utile pentru convorbirile general-europene. Cu aceste convorbiri, evoluția relațiilor dintre Europa răsăriteană și occidentală a intrat într-o fază multilaterală.

adoptarea tuturor deciziilor conferinței trebuie să se facă pe baza consensului. Egalitatea în drepturi — a afirmat el, în continuare — trebuie să se traducă în practică, de asemenea, prin adoptarea regulii rotației, care consacră, în fond, dreptul fiecărei țări de a-și aduce contribuția la organizarea și conducerea lucrărilor conferinței. Avînd în vedere importanța rolului opiniei publice în opera de edificare a securității în Europa, ea trebuie să aibă acces la dezbaterile generale privind pozițiile statelor în problemele vitale ale continentului, ca și la rezultatele conferinței.

Aprecierile optimiste privind posibilitatea finalizării negocierilor în această etapă se bazează, în primul rînd, pe progresele incontestabile înregistrate în elaborarea ordinii de zi și a instrucțiunilor pentru comisiile ce vor funcționa în faza a doua a conferinței europene.

Există de pe acum o listă provizorie a principiilor ce trebuie să guverneze relațiile dintre statele participante. Ea va fi reluată în discuție doar pentru formularea definitivă. S-au purtat, de asemenea, negocieri intense asupra sferei de aplicare a principiilor. Ca rezultat, s-a convenit, în linii generale, asupra unui text care prevede în esență : fiecare stat trebuie să respecte principiile respective în raporturile cu toate celelalte state ; ele trebuie respectate, în mod egal și fără rezerve, față de toți ; toate statele trebuie să beneficieze de rezultatele aplicării lor. Se află încă în discuție o formulare care să sublinieze legătura organică între principii, înțelese ca un sistem. S-au înregistrat progrese și în ce privește măsurile de aplicare în practică a principiilor. Precizările aduse de o serie de delegații, între care și delegația română, au subliniat utilitatea lor și, deci, necesitatea includerii unor astfel de măsuri. Într-un document elaborat de delegațiile română, sovietică și elvețiană — și, în urma conlucrării cu alte delegații, completat ulterior — se menționează utilitatea contactelor politice și schimburilor de vederi între statele participante, ca una din măsurile menite să faciliteze aplicarea în practică a principiilor relațiilor dintre state. Alte două idei — acceptate în conținutul lor — fac obiectul negocierilor actuale pentru găsirea unor formule general acceptabile : măsuri practice în vederea asigurării eliminării folosirii forței sau amenințării cu forța și studierea propunerilor privind aranjamente pentru reglementarea pașnică a diferendelor.

În ce privește aspectele militare ale securității, s-a ajuns la un acord asupra înscrierii de măsuri în vederea creșterii încrederii și întăririi stabilității în Europa : e vorba de notificarea marilor manevre militare și schimbul de observatori la ele. În același timp, a fost acceptat un text care dă expresie interesului statelor participante la tratativele în domeniul limitării armamentelor și în cel al dezarmării pe continent. Se discută, în prezent, asupra includerii unei prevederi care să dea mandat viitoarei conferințe europene pentru elaborarea principiilor ce trebuie așezate la baza tratativelor în probleme militare și, totodată, care să sublinieze necesitatea ca statele participante la conferință să fie informate despre mersul acestor tratative.

Negocierile în problemele cooperării economice, tehnico-științifice și în domeniul mediului înconjurător (punctul doi al ordinii de zi) au înregistrat un prim succes prin realizarea unui acord asupra a două importante idei conținute în preambulul la acest capitol : contribuția pe care cooperarea economică și tehnico-științifică trebuie să le aducă la întărirea păcii și securității în Europa ; ideea că viitoarea conferință va avea în vedere interesele țărilor și regiunilor în curs de dezvoltare și efectele pozitive pe care lărgirea cooperării între statele participante le va avea asupra relațiilor economice mondiale.

În această etapă, o atenție deosebită s-a acordat problemelor capitolului al treilea al ordinii de zi a viitoarei conferințe — cooperarea culturală și contactele umane. Pînă în prezent, s-a realizat consensul participanților asupra părții din preambulul la acest capitol privind obiectivele cooperării în domeniile cultural și al contactelor umane, educației și difuzării informațiilor. Textul adoptat subliniază că această cooperare trebuie să contribuie la întărirea păcii și înțelegerii între popoarele statelor participante, la îmbogățirea spirituală a personalității umane, indiferent de regimurile politice, economice și sociale, fără deosebire de rasă, sex, religie sau limbă.

Pornind tocmai de la progresele înregistrate, în cercurile politice de la Dipoli se apreciază că există premise dintre cele mai favorabile pentru finalizarea, în timp util, a negocierilor. Se poate afirma, cu deplin temei, că, practic, nu există motive plauzibile de a se prelungi luarea unei decizii finale privind pregătirea conferinței general-europene. În cercurile de presă, se avansează chiar un termen pentru convocarea reuniunii : sfîrșitul lunii iunie.

Convocarea grabnică a conferinței general-europene se încadrează în ordinea logică a evoluției înregistrate în opera de edificare a securității europene ; acest act corespunde pe de-a-ntregul deziderateler de pace și securitate care animă popoarele europene.

În lumina acestui imperativ, este necesară o intensificare a eforturilor, astfel încît, cu perseverență și într-un spirit de constructivă conlucrare, reuniunea de la Helsinki să-și desăvîrșească, rapid și cu succes, misiunea ce i-a fost încredințată.

Considerăm că este posibil să se ajungă la conferința miniștrilor afacerilor externe în vara acestui an".

Ciao Kuan-hua

ministrul adjunct de externe al R. P. Chineze

„Tot mai mare este numărul țărilor care cer ca toate țările europene să participe în mod egal la conferința europeană a securității și la preliminariile ei, dispunînd de puteri egale și luptînd împotriva transformării acestei conferințe într-o conferință între două blocuri".

Haluk Bayulken

ministrul de externe al Turciei

„Turcia a sprijinit de la început eforturile de destindere a încordării în Europa și s-a angajat pozitiv în convorbirile de la Helsinki, precum și în cele pentru reducerea înarmărilor în Europa. Turcia acordă o mare însemnătate stabilirii, nu numai în vorbe ci și în fapte, a unor relații de securitate reală. Sperăm că reuniunea va avea loc chiar anul acesta și vom fi mulțumiți dacă aceste speranțe vor fi realizate".

Ahti Karjalainen

ministrul de externe al Finlandei

„Este încurajator să vedem hotărîrea tuturor guvernelor de a se angaja și mai mult în procesul destinderii. Această hotărîre — sperăm și credem în ea — va favoriza condițiile datorită cărora toate țările vor putea trăi în pace și securitate, fără amestec extern în afacerile lor interne. Sperăm, de asemenea, că în acest proces ne va fi posibil să stabilim relațiile noastre pe baza permanentă a încrederii reciproce, în ciuda divergențelor ideologice sau structurale".

Pierre Graber

șeful Departamentului politic federal al Elveției

„Conferința asupra securității și cooperării în Europa s-a desfășurat pînă acum într-un mod satisfăcător. De la începutul primei faze a consultărilor, în noiembrie-decembrie anul trecut, principiul suveranității tuturor țărilor participante, indiferent de dimensiunile lor, a fost recunoscut și aplicat în mod clar, astfel încît fiecare dintre cele 34 de state invitate la conferință a luat parte la lucrări pe picior de egalitate cu celelalte state".

Rudolf Kirchschläger

ministrul de externe al Austriei

„Securitatea presupune renunțarea demnă de încredere la forță și amenințarea cu folosirea ei de către toate statele, mari, mijlocii și mici".

BRUXELLES

Ziariștii și securitatea europeană

De la trimisul nostru George Serafin

„Sediu al cartierului general al N.A.T.O., sediu al Consiliului ministerial al Pieței comune, Bruxelles dorește, totuși, să evite o interpretare eronată, unilaterală a vocației sale internaționale și, mai ales, europene. Apartenența sa la cele două organisme occidentale nu înseamnă cîtuși de puțin că Belgia nu vede Europa în ansamblul ei, cu toate problemele sale. De aceea, capitala belgiană s-a oferit, în ultimii ani, gazdă a unor reuniuni și adunări consacrate relațiilor intereuropene, în spiritul promovării climatului de destindere, securitate, cooperare pe continent".

Rostită de un confrate belgian la reuniunea consultativă a ziariștilor europeni de la sfîrșitul săptămînii trecute, aprecierea citată reflectă, într-adevăr, o stare de spirit, deschis și convingător demonstrată de-a lungul întregii întîlniri, în ședințele speciale ca și în discuțiile avute în afara lor.

Organizată din inițiativa Comitetului Internațional pentru Securitatea și Cooperarea europeană, întîlnirea jurnalistică de la Bruxelles a reunit reprezentanți și observatori ai organizațiilor de ziariști din țări europene, scopul ei fiind un schimb sincer și deschis de păreri asupra modului în care contactele și colaborarea dintre jurnaliștii diferitelor țări ale continentului pot fi mai eficient valorificate pentru promovarea ideilor de securitate și cooperare.

Din diversitatea opiniilor exprimate, se pot distinge cu claritate două idei fundamentale. În primul rînd, că edificarea unui sistem de securitate și cooperare este o cerință și, în același timp, o necesitate reală, pe deplin realizabilă, ea corespunzînd intereselor tuturor statelor și popoarelor Europei. Ca atare, atît apropiata conferință pan-europeană consacrată acestei idei, ca și procesul complex și continuu al consolidării climatului de cooperare și înțelegere intraeuropeană trebuie să se bucure de întreaga atenție a celor angajați profesional în activitatea de informare publică. În al doilea rînd, că se impune o mai bună informare a opiniei publice asupra problemelor de securitate și cooperare europeană și că în acest domeniu un rol primordial revine ziariștilor, atît din presa scrisă cît și de la radio și televiziune. Realizarea unei atari cerințe nu poate fi decît stimulată și investită cu valențele unei mai mari eficacități prin lărgirea colaborării între jurnaliști.

Consensul asupra acestor două principale aspecte fiind cîștigat, participanții la reuniune au considerat că, în perspectiva cooperării general-europene, se impune continuarea unor asemenea întîlniri pentru a se putea stabili, într-un cadru cît mai reprezentativ cu putință, modalitățile și mijloacele cele mai adecvate ale colaborării dintre ziariști. Faptul este cu atît mai semnificativ cu cît cei aflați pentru cîteva zile în incinta frumoasei „Nouvelle maison des 8 heures" — în amintirea succesului muncitorilor belgieni în lupta pentru stabilirea zilei de muncă de opt ore — nu împărtășeau cu toții aceleași convingeri politice, nu erau adepții aceluiași mod de viață, aveau poziții diferite asupra opțiunilor de viitor. Erau, însă, cu toții de acord că ideea de securitate și cooperare reprezintă o cauză ce îndreptățește găsirea unui limbaj comun. Responsabilitatea profesională exprimîndu-se în acest caz prin răspunsul pe care ziariștii îl pot da interesului real manifestat astăzi pretutindeni față de o conviețuire internațională eliberată de tarele necunoașterii sau neîncrederii, o conviețuire în care apropierea și înțelegerea reciprocă pornesc de la respectul egal și se realizează prin participarea egală la eforturile desfășurate pentru progresul pașnic și general al lumii contemporane.

Desigur, mai rămîn încă multe de făcut, dar avem convingerea că atmosfera deschisă, schimbul sincer și liber de idei ce a caracterizat reuniunea din capitala belgiană va însemna pentru mulți ziariști un îndemn la apropiere și intensificare de contacte, la cooperare.

O cere etica profesiunii, etică ce se exprimă prin comunicare directă cu publicul, un public ce a făcut din cauza cooperării și securității propria sa cauză.

Convorbirile de la Viena

Reproducem, după Agenția „Reuter", textul PROCESULUI-VERBAL OFICIAL al primei ședințe plenare (11 mai) a convorbirilor pregătitoare cu privire la reducerea trupelor în Europa centrală :

Președintele J. A. Thomson (Marea Britanie) :

Ne-am întrunit pentru a soluționa problema participării și a procedurilor. În legătură cu aceasta, după cum înțeleg, urmează să ascultăm expunerea a nouă puncte și patru declarații.

O. N. Hlestov (Uniunea Sovietică) :

1. Reprezentanții următoarelor state sînt participanți la consultările pregătitoare referitoare la Europa centrală care au început la 31 ianuarie 1973 :

Regatul Belgiei, Republica Populară Bulgaria, Canada, Republica Socialistă Cehoslovacă, Regatul Danemarcei, Republica Democrată Germană, Republica Federală Germania, Regatul Greciei, Republica Populară Ungară, Republica Italia, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Țărilor de Jos, Regatul Norvegiei, Republica Populară Polonă, Republica Socialistă România, Republica Turcia, Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de nord, Statele Unite ale Americii.

2. Reprezentanții următoarelor state care sînt potențiale participante la posibile acorduri în legătură cu Europa centrală vor lua hotărîrile necesare prin consens :

Regatul Belgiei, Canada, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, Republica Federală Germania, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Țărilor de Jos, Republica Populară Polonă, Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de nord, Statele Unite ale Americii.

Dacă un alt stat dorește să fie inclus printre statele enumerate în acest paragraf, și acest lucru se aprobă prin consensul reprezentanților statelor enumerate la acest paragraf, el poate fi inclus. O astfel de includere în negocieri sau în luarea de hotărîri referitoare la Europa centrală poate fi generală sau — dacă se cade de acord — poate fi limitată la o participare la o anumită hotărîre sau hotărîri referitoare la acest subiect. Se înțelege că o astfel de participare adițională la hotărîri, acorduri sau măsuri nu va aduce prejudicii securității nici uneia din părți.

3. Următoarele state vor participa cu statut special :

Republica Populară Bulgaria, Regatul Danemarcei, Regatul Greciei, Republica Populară Ungară, Republica Italia, Regatul Norvegiei, Republica Socialistă România, Republica Turcia.

4. Toți participanții își vor ocupa locurile în ordinea enumerării din paragraful 1, potrivit versiunii engleze.

5. Președinția va fi asigurată prin rotație de la o întîlnire la alta, între reprezentanții statelor enumerate în paragraful 2, în ordinea menționată în versiunea engleză. Primul președinte va fi stabilit prin tragere la sorți.

6. Toți participanții vor avea dreptul să ia cuvîntul și să pună în circulație documente în legătură cu problema în discuție.

7. Întîlnirile vor fi deschise numai participanților.

8. După declarațiile de deschidere, procedurile și documentele întîlnirilor vor fi confidențiale, cu excepția acelor probleme asupra cărora s-a căzut de acord anticipat că vor fi supuse altei proceduri. Nu vor exista procese-verbale oficiale ale întîlnirilor, cu excepția cazurilor cînd se cade de acord altfel.

9. Limbile oficiale vor fi engleza, franceza, germana și rusa.

B. Quarles van Offord (Olanda) : reprezentanții Belgiei, Canadei, Republicii Federale Germania, Luxemburgului, Olandei, Marii Britanii și Statelor Unite ale Americii doresc să sublinieze că aranjamentele pentru participarea Ungariei la aceste consultări nu prejudiciază natura participării Ungariei la viitoarele negocieri, hotărîri sau măsuri puse de acord sau securitatea altei părți și că, în special problema cum și în ce măsură va fi inclusă Ungaria în viitoarele hotărîri, acorduri sau măsuri trebuie să fie examinată și hotărîtă în cursul viitoarelor negocieri.

E. Ustor (Ungaria) :

În legătură cu declarația unilaterală a reprezentanților Belgiei, Canadei, Republicii Federale Germania, Luxemburgului, Olandei, Marii Britanii și Statelor Unite ale Americii, reprezentantul Republicii Populare Ungare dorește să facă următoarea declarație :

După cum au explicat în cursul consultărilor reprezentanții Ungariei și celorlalte state socialiste, Ungaria poate lua în considerație participarea la posibile hotărîri, acorduri sau măsuri numai dacă condiții potrivite sînt îndeplinite.

B. Quarles van Offord :

Se înțelege că aranjamentul cu privire la participare și proceduri adoptat astăzi va fi aplicat și în negocierile viitoare.

O. N. Hlestov :

S-a căzut de acord că aranjamentul cu privire la participare și proceduri adoptat astăzi va fi aplicat și în negocierile viitoare. Aceasta nu exclude posibilitatea ridicării problemei invitării altor state europene să participe la negocieri ca observatori.

Președintele (J. A. Thomson) :

Există obiecțiuni ? Constat că nu există. Voi menționa acest lucru în procesul-verbal.

BONN

Ratificarea „tratatului fundamental"

Corespondență de la N. S. Stănescu

„Tratatul fundamental" dintre Republica Democrată Germană și Republica Federală Germania a fost ratificat în ședința plenară a Bundestagului (vineri 11 mai). S-a încheiat, astfel, o etapă importantă pe drumul normalizării depline a relațiilor dintre cele două state germane.

Progresul realizat în raporturile politice dintre R.D.G. și R.F.G. este evident dacă rememorăm, pe scurt, etapele parcurse de la întîlnirile, din martie și mai 1970, între șefii de guverne, Willi Stoph și Willy Brandt — Erfurt (R.D.G.) și Kassel (R.F.G.) ; în octombrie 1970, cele două guverne își anunțau dispoziția de a inaugura un schimb de vederi în probleme de interes comun, în noiembrie, același an, secretarii de stat Michael Kohl și Egon Bahr își începeau convorbirile. La 3 septembrie 1971, cele patru puteri — U.R.S.S., Franța, S.U.A. și Anglia — încheiau „acordul cvadripartit în problema Berlinului occidental" și dădeau mandat celor două state germane să negocieze chestiunile legate de aplicarea sa. Urma, apoi, semnarea unui acord de tranzit între R.F.G. și Berlinul occidental (7 decembrie 1971). La 26 mai 1972, se semna un tratat privind circulația între R.F.G. și R.D.G., iar la 15 iunie 1972 începeau noi convorbiri Bahr-Kohl, de astă dată, pe tema „relațiilor normale de bună vecinătate". La 6 noiembrie 1972, cei doi negociatori cad de acord asupra textului final al „tratatului fundamental", care, peste două zile, este parafat, iar la 21 decembrie 1972, semnat de cei doi secretari de stat.

Acest tratat, după cum se știe, definește bazele relațiilor dintre Republica Federală Germania și Republica Democrată Germană. Cele două părți se angajează să dezvolte între ele relații normale de bună vecinătate, întemeiate pe egalitatea în drepturi, dînd expresie dorinței lor de a contribui la procesul de destindere, securitate și cooperare în Europa. Prin încheierea și, acum, prin ratificarea tratatului, se pune capăt unei grave anomalii în istoria postbelică a raporturilor interstatale din Europa.

Paralel cu ratificarea tratatului, Bundestagul a dezbătut și legea pentru aderarea R.F.G. la Carta Națiunilor Unite. Între cele două acte există, de altfel, o legătură organică : e de ajuns să menționăm că — prin însești stipulațiile tratatului — cele două state germane se angajează ca, în relațiile lor internaționale, să se conducă după principiile și obiectivele Cartei O.N.U., în respectul egalității suverane a tuturor statelor, în respectul reciproc al independenței, autonomiei și integrității teritoriale. În cursul dezbaterilor, au fost ascultate expunerile cancelarului Willy Brandt și ministrului de externe, Walter Scheel, care au subliniat însemnătatea tratatului și a aderării la Carta O.N.U. pentru normalizarea relațiilor R.F.G. cu alte state ale lumii, pentru sporirea contribuției la adîncirea procesului de destindere, cooperare și securitate pe continentul european și în lume.

Cancelarul Willy Brandt a apreciat că, prin adoptarea acestor legi, se încheie o întreagă perioadă istorică de evoluție postbelică a Germaniei federale, creîndu-se premisele promovării unei politici bazate pe realitățile lumii contemporane, realități care trebuie să fie luate în considerație pentru a deschide noi perspective spre viitor. „Iluziile nu creează viitorul", a spus cancelarul vest-german. Willy Brandt a declarat, apoi, că guvernul său este hotărît să-și îndeplinească obligațiile asumate în baza tratatului, subliniind că acesta constituie un important factor de destindere pe continentul european.

Dezbaterile au vădit, totodată, menținerea unei bune părți a opoziției creștin-democrate pe poziții neconstructive, de respingere a celor două documente. Cum era și de așteptat, ea nu numai că nu a putut împiedica adoptarea lor, dar s-a scindat în votul său, determinînd chiar demisia lui Rainer Barzel — care se pronunțase în favoarea intrării R.F.G. în O.N.U. — din funcția de șef al fracțiunii parlamentare.

În aceste condiții, Bundestagul a hotărît să ratifice tratatul privind bazele relațiilor dintre Germania federală și R.D. Germană cu 268 voturi pentru și 217 voturi contra. Pe de altă parte, proiectul pentru aderarea Republicii Federale Germania la O.N.U. a fost adoptat cu 365 voturi pentru și 121 contra. Din rezultatele celor două voturi intervenite în Bundestag rezultă că, și în rîndurile opoziției, se exprimă anumite tendințe mai realiste, în ciuda apelurilor la rigiditate și conservatorism politic ale unor lideri. Convocat pentru luna iunie, congresul extraordinar al U.C.D. e menit să aducă unele clarificări și, firește, să rezolve și chestiunile legate de persoanele angajate în conducerea U.C.D. Demisionat de la conducerea fracțiunii parlamentare. Barzel e de presupus că va face totul să-și păstreze șefia partidului. Îl are ca adversar pe premierul landului Renania — Palatinat, Helmut Kohl, mai puțin atins de eșecul electoral al partidului. Acesta din urmă s-a pronunțat întotdeauna pentru o separare a funcțiilor de președinte al partidului și șef al fracțiunii parlamentare.

Discuțiile pe marginea tratatului au prilejuit și o serie de alte precizări privind „politica răsăriteană" a guvernului Brandt. În acest sens, cancelarul a declarat că guvernul său studiază posibilitățile de cooperare cu țările socialiste și că intenționează să pășească, în continuare, pe acest teren. În mod special, cancelarul a făcut referiri la apropiata vizită la Bonn a secretarului general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev. În vederea dezvoltării dialogului sovieto — vest-german, cancelarul a precizat : „Calea trebuie străbătută cu pași măsurați și va trebui să ne străduim ca, de comun acord cu aliații noștri, să descoperim domeniile în care se pot găsi posibilități rezonabile de cooperare".

REFLECTOR

Le Duc Tho se reîntîlnește cu Henry Kissinger

„Deși Acordul de la Paris a fost semnat în urmă cu trei luni, situația în Vietnamul de sud și în Indochina rămîne gravă", se arată în „Cartea Albă", – document difuzat la 11 mai de Ministerul Afacerilor Externe al R.D. Vietnam. Analiză a perioadei care a trecut de la semnarea Acordului de pace cu privire la Vietnam și a aplicării prevederilor acestuia, „Cartea Albă" apărută la Hanoi condamnă abaterile de la clauzele acordului de care s-au făcut vinovate administrația saigoneză și partea americană. Ea pune accentul pe necesitatea realizării unui climat de reconciliere și înțelegere în Vietnamul de sud și cere stricta respectare a acordului de către toate părțile semnatare, arătînd că numai în acest fel pot fi depășite dificultățile actuale.

În direcția eforturilor menite să impulsioneze procesul traducerii în fapt a Acordului din 27 ianuarie și, în genere, îmbunătățirea climatului indochinez se înscrie noua întîlnire dintre reprezentanții guvernelor R.D. Vietnam și S.U.A., consilierii Le Duc Tho și Henry Kissinger, la 17 mai, la Paris. Comentînd evenimentul, observatorii n-au omis să-l situeze în contextul creșterii ostilității opiniei publice și a oamenilor politici americani față de prelungirea prezenței S.U.A. în Indochina la trei, respectiv, două luni, de la semnarea acordurilor de pace privind Vietnamul și Laosul. Ilustrînd acest fapt, la 10 mai, după un vot similar al Senatului, Camera Reprezentanților a refuzat, pentru prima oară în cei șase ani de cînd aviația Statelor Unite și-a început raidurile, să voteze noi credite pentru continuarea bombardamentelor în Indochina.

Reprezentanții G.R.P. în Comisia militară mixtă bipartită au prezentat, în cadrul ședinței din 13 mai, propuneri suplimentare vizînd respectarea, sub controlul Comisiei internaționale de control și supraveghere, a încetării focului și realizarea delimitării zonelor controlate de cele două părți sud-vietnameze. Au fost propuse, astfel, replierea tuturor trupelor și a forțelor de poliție pe pozițiile pe care le ocupau înainte de 28 ianuarie 1973, organizarea de echipe mixte care să se deplaseze pe teren pentru a veghea asupra aplicării încetării focului, alegerea unei „regiuni-pilot" în care, prin toate mijloacele, să fie garantate încetarea ostilităților și extinderea progresivă a acestui exemplu la alte regiuni. Ca un fapt pozitiv se înscrie și reluarea, după două zile de întrerupere, la 11 mai, a schimbului de prizonieri între cele două părți sud-vietnameze.

Cît privește situația din Cambodgia, ogențiile de presă semnalează, alături de înfrîngerile decisive pe frontul de luptă al administrației de la Pnom Penh, eforturile disperate ale acesteia de a rezolva grava criză politică izbucnită în rîndul regimului lonnolist.

L. E.

„Pace și justiție în Orientul Apropiat"

Corespondență din Bologna de la Aurel Zamfirescu

Poate că cel mai frapant și evident aspect în cadrul Conferinței pentru pace și justiție în Orientul Apropiat, care s-a ținut la Bologna, între 11 și 13 mai, a fost, după cum remarca întreaga presă italiană, faptul că, pentru prima oară, după izbucnirea crizei din 1967, s-au putut întruni, într-o acțiune comună și în jurul aceleiași mese de dezbatere, reprezentanții țărilor arabe și ai Israelului.

În afară de aceasta, Bologna a reunit delegați din 31 de țări din Europa, Asia, Africa, America, reprezentanți ai unor importante organizații internaționale, cum ar fi Consiliul Mondial al Păcii, Federația Sindicală Mondială, Organizația de solidaritate cu popoarele afro-asiatice (O.S.P.A.A.), Federația Mondială a Tineretului Democrat, precum și o numeroasă participare italiană. O astfel de largă participare demonstrează, prin ea însăși, interesul deosebit pe care continuă să-l suscite situația plină de tensiune din Orientul Apropiat.

După o primă zi de dezbateri în plenul Conferinței, participanții au continuat schimbul de vederi în cadrul a două comisii: politică și de inițiativă. După cum sublinia, la sfîrșitul conferinței, ziarul „L'Unità", în timpul lucrărilor s-a făcut remarcată „convergența de idei a tuturor participanților, cu privire la necesitatea definirii unei platforme politice clare, lipsită de echivoc, unitară, capabilă să constituie o structură eficientă pentru sensibilizarea și mobilizarea opiniei publice internaționale, în sprijinul luptei pentru o pace nu formală, ci justă și durabilă".

Preocuparea poporului și a guvernului român pentru soluționarea pe cale politică a acestei situații a fost scoasă în evidență de delegația țării noastre la Conferința de la Bologna, al cărei punct de vedere asupra situației din Orientul Apropiat a fost urmărit cu deosebit interes de către participanți.

Documentele adoptate de Conferință — Apelul adresat tuturor popoarelor lumii și telegramele adresate părților implicate în conflict — cer să se acționeze pentru triumful unei soluții politice a conflictului arabo-israelian, prin aplicarea integrală a rezoluțiilor Consiliului de Securitate, subliniindu-se, îndeosebi, faptul că omenirea aspiră la o pace viabilă, bazată pe principiile Cartei O.N.U. și pe dreptul popoarelor de a-și decide singure soarta.

BELGRAD

Eveniment major în viața social-politică

Corespondență de la Simion Morcovescu

Săptămîna trecută, comuniștii iugoslavi au trăit un eveniment deosebit de important pentru viața partidului, pentru viața întregii țări. La Belgrad, timp de două zile, s-au desfășurat lucrările Conferinței a IV-a a Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia — cel mai înalt for politic dintre două congrese — care a fost chemată să analizeze activitatea comuniștilor iugoslavi după Conferința a II-a și să traseze sarcinile ce vor sta în fața partidului pînă la Congresul al X-lea al U.C.I. Desfășurată sub semnul luptei hotărîte a Uniunii Comuniștilor și a clasei muncitoare pentru traducerea în viață a hotărîrilor celei de-a 21-a ședințe a Prezidiului U.C.I., a programului de acțiune al Conferinței a II-a și a sarcinilor trasate în scrisoarea președintelui Tito și a Biroului Executiv al Prezidiului U.C.I., conferința a fost precedată de o largă activitate politică, desfășurată în întreaga țară, activitate care a căpătat un nou impuls prin hotărîrile acestui înalt for politic. Documentele pregătite pentru conferință au analizat locul și rolul clasei muncitoare în societate, locul și rolul U.C.I. ca forță conducătoare a societății iugoslave, esența și amploarea transformărilor în relațiile de producție, exprimate în traducerea în viață a amendamentelor la constituție, transformările privind federația și relațiile dintre republici și provincii, activitatea Uniunii Comuniștilor în pregătirile pentru faza a doua a modificărilor la constituție, unitatea politică, ideologică, organizatorică și de acțiune a U.C., problemele internaționale actuale.

Constatînd că „prin reexaminarea critică a practicii sale, înfruntarea cu propriile deficiențe și cu deficiențele din societate, prin înlăturarea politico-ideologică hotărîtă a oportunismului din propriile rînduri, Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia și-a refăcut și consolidat unitatea politico-ideologică și de acțiune pe principiul centralismului democratic, și-a consolidat eficiența în activitatea sa și, ca organizație revoluționară a clasei muncitoare, își înfăptuiește tot mai eficient rolul conducător", concluziile afirmă aprecierea conferinței în sensul că „a crescut răspunderea Uniunii Comuniștilor pentru dezvoltarea de ansamblu a societății socialiste iugoslave bazate pe autoconducere, înfăptuirea politicii U.C.I. devine obiectivul practicii directe a clasei muncitoare și a tuturor oamenilor muncii din țară, s-a consolidat încrederea lor în Uniunea Comuniștilor, s-au întărit unitatea popoarelor și a naționalităților iugoslave, precum și prestigiul internațional al Iugoslaviei".

„Membrii organizațiilor și conducerilor U.C.I., se arată în concluzii, trebuie să participe activ la crearea platformei politico-ideologică a celui de-al X-lea Congres. Această platformă trebuie să fie însoțită de pași concreți care să asigure: afirmarea în continuare și consolidarea criteriilor muncitorești de clasă în politica și activitatea U.C.I.; orientarea și mai hotărîtă spre creșterea ponderii muncitorilor în rîndul Uniunii Comuniștilor; o mai bună organizare a Uniunii Comuniștilor la toate nivelurile, în vederea înfăptuirii mai eficiente a rolului conducător al U.C., în concordanță cu sarcinile care îi revin; consolidarea influenței Uniunii Comuniștilor asupra politicii de cadre în ansamblu; continuarea fără compromis a luptei împotriva oportunismului, liberalismului și a birocratismului dogmatic din propriile rînduri și împotriva activității fracționiste și de grup; dezvoltarea ideologiei, a criticii și creației teoretice marxiste; o activitate ideologică mai organizată și mai consistentă, care să cuprindă pe toți membrii U.C.; informarea angajată și mai largă a oamenilor muncii privind activitățile sociale importante".

Într-o scrisoare adresată președintelui U.C.I., Iosip Broz Tito, participanții la Conferința a IV-a afirmă că, în timpul lucrărilor, s-a apreciat că trăsătura cea mai importantă a activității politice în perioada care s-a scurs o constituie orientarea Uniunii Comuniștilor în direcția înfăptuirii rolului dominant al clasei muncitoare în societate.

Stane Dolanț, secretarul Biroului Executiv al Prezidiului U.C.I., a anunțat, în cadrul unei conferințe de presă, că materialele pentru Congresul al X-lea al U.C.I. — platforma, cum sînt numite aici aceste materiale — sînt gata, urmînd să fie discutate spre sfîrșitul lunii mai de Prezidiul U.C.I. în cadrul unei ședințe. Fiind întrebat de starea sănătății președintelui Tito, Dolanț a spus că, la sfatul medicilor, Tito se află la odihnă, fiind surmenat. Acesta este motivul principal pentru care nu a participat la Conferință. El a subliniat, totuși, că președintele Tito se simte foarte bine și că, în scurt timp, va veni la Belgrad. Secretarul Biroului Executiv a mai relevat că acum se caută ca președintele Tito să nu mai fie împovărat cu unele obligații protocolare. În acest sens, se preconizează unele modificări în protocolul șefului de stat.

În altă ordine de idei, Stane Dolanț a spus că există propuneri de lărgire a componenței Biroului Executiv precum și a Prezidiului U.C.I., în primul rînd datorită sarcinilor sporite ce revin acestor două organisme.

A PATRA CONFERINȚĂ A UNIUNII COMUNIȘTILOR DIN IUGOSLAVIA

Extrase din Raportul prezentat de Stane Dolanț, secretar al Biroului Executiv al Prezidiului U.C.I.

Consider că putem confirma faptul că activitatea comuniștilor după a 21-a ședință a Prezidiului, a II-a Conferință a U.C.I. și, îndeosebi, după Scrisoarea președintelui Tito și a Biroului Executiv a făcut deja pași hotărîți spre consolidarea unității politice și a capacității de acțiune a Uniunii Comuniștilor și spre evidențierea clară a esenței de clasă a luptei pentru autoconducere. Activitatea Uniunii Comuniștilor și a tuturor celorlalte organizații sociale și politice, a clasei muncitoare și a oamenilor muncii a cunoscut o intensitate și s-a desfășurat la un nivel cum nu s-a mai înregistrat în trecutul apropiat. Se poate spune că toate forțele socialiste sînt mobilizate aproape în întregime din punct de vedere politic pentru dezvoltarea revoluției noastre.

Uniunea Comuniștilor s-a orientat și a adoptat o atitudine justă față de problemele și sarcinile momentului politic și necesitățile ce decurg de aici. În pofida multor lipsuri și dificultăți înregistrate în societate, deci și în propriile-i rînduri, Uniunea Comuniștilor a sesizat ce a fost esențial în situațiile precedente de criză, care este raportul real de forțe în societate, confirmîndu-și din nou capacitatea de a conduce clasa muncitoare pe calea revoluționară. În dezvoltarea de ansamblu a societății iugoslave, linia Uniunii Comuniștilor a fost în permanență orientată cu hotărîre și fără rezerve spre construirea societății socialiste bazate pe autoconducere.

Activitatea desfășurată de Uniunea Comuniștilor în soluționarea problemelor social-economice și politice, lupta ei hotărîtă împotriva tuturor devierilor din societate — delicte economice, încălcarea legilor, mita, corupția — precum și măsurile luate pentru reducerea diferențierilor sociale au contribuit la depășirea sentimentului de nesiguranță socială și la stabilizarea relațiilor sociale. De aceea, oamenii muncii au început să se apropie cu mai multă fermitate de principiile socialiste ale revoluției noastre și, de pe aceste poziții, să se orienteze în direcția marcată de actualele procese sociale și politice.

Am intrat într-o etapă de dezvoltare socială care arată clar că fără o creație ideologică și o luptă ideologică pentru orientarea de clasă consecventă nu putem merge înainte. Pe acest plan ne revin sarcini importante. Trebuie să atragem atenția că ne aflăm în fața adoptării noii Constituții și a luptei politice pentru înfăptuirea noilor prevederi constituționale, ceea ce nu va fi un proces ușor și nici de scurtă durată. În acest sens, ne așteaptă o activitate serioasă pentru stimularea mai puternică a dezvoltării creației teoretice marxiste, pentru întărirea luptei de opinii și ascuțirea criticii în cadrul Uniunii Comuniștilor, pentru perfecționarea metodelor și mijloacelor de desfășurare a luptei ideologice și a muncii politice.

În Scrisoare am subliniat importanța politicii de cadre atît în Uniunea Comuniștilor cît și în societatea noastră. Uniunea Comuniștilor trebuie să lupte pentru o politică de cadre deschisă, care să garanteze adevăratele interese ale clasei muncitoare. În același timp, trebuie să lupte și pentru a crea toate condițiile ca oamenii capabili, onorabili și cu o orientare politico-ideologică clară, aparținînd tuturor mediilor sociale, dar, în primul rînd, din sînul clasei muncitoare, să aibă posibilitatea de a dobîndi calitățile necesare pentru a ocupa un post de răspundere în societatea noastră. Trebuie să înțelegem că politica de cadre nu înseamnă numai repartizarea, ci și formarea cadrelor. Am neglijat adesea această a doua componentă. De aceea, trebuie să vorbim astăzi și despre importanța sistemului de învățămînt și a sistemului de pregătire politico-ideologică, atît a membrilor Uniunii Comuniștilor cît și a tuturor oamenilor muncii.

La a 21-a ședință, a doua conferință și în perioada care a urmat, am demascat fenomenele de naționalism și pe exponenții lui. S-a confirmat aprecierea că fenomenele de naționalism nu s-au manifestat numai într-o republică, ci și în alte locuri din țară. Orientarea Uniunii Comuniștilor spre înlăturarea cauzelor acestor fenomene a fost singura orientare justă și a asigurat zădărnicirea cu succes a tendințelor antisocialiste, ostile autoconducerii și contrarevoluționare. Acest lucru prezintă o deosebită importanță, pentru că pericolul prezentat de activitatea naționalistă a fost cu atît mai mare cu cît exponenții naționalismului s-au aliat forțelor birocratice și așa-numitelor forțe liberaliste. Pornind de la faptul că naționalismul este centrul în jurul căruia se grupează toți adversarii de clasă, lupta împotriva naționalismului și a cauzelor lui rămîne o sarcină de durată și cotidiană a Uniunii Comuniștilor în orice formă și oriunde apare.

Capacitatea și forța U.C.I. de a ieși învingătoare din toate aceste conflicte și dileme politice decurg tocmai din orientarea ei de bază, reprezentată de dezvoltarea socialismului bazat pe autoconducere. Tocmai de aceea, în lupta pe care o desfășoară, ea se bucură de sprijinul clasei muncitoare și al poporului. În lupta dusă pentru o linie politică clară n-am greșit atunci cînd am expus deschis toate dilemele și conflictele existente în Uniunea Comuniștilor, nu numai în fața membrilor noștri de partid, ci și în fața întregii opinii publice iugoslave și mondiale. Este adevărat că ne-am expus astfel atît criticilor rău intenționate, cît și combinațiilor și speculațiilor politice în țară, dar mai ales în străinătate. Cei rău intenționați au încercat să prezinte întreaga activitate pe care Uniunea Comuniștilor o desfășoară în prezent ca un conflict la nivelul organelor politice conducătoare, ca o luptă pentru putere și altele de acest gen. S-a încercat ca persoanele care au fost nevoite să părăsească — și subliniez: au fost nevoite — funcțiile de răspundere în Uniunea Comuniștilor, pentru că au venit în conflict cu politica noastră, să fie prezentate ca luptători pentru o anumită formă de democrație, umanism, progres, s-a încercat să se facă combinații și intrigi pe tema direcției în care se dezvoltă relațiile sociale în Iugoslavia. Dar, în același timp, caracterul deschis și public al acțiunii noastre politice a oferit posibilitatea clasei muncitoare și oamenilor muncii să se orienteze în mod ferm spre politica U.C.I. Astăzi, în Iugoslavia este pe deplin clar că cei care au fost nevoiți să părăsească Uniunea Comuniștilor au acționat împotriva intereselor clasei muncitoare, împotriva autoconducerii, și astfel împotriva unității societății noastre, împotriva intereselor naționale și sociale reale ale clasei muncitoare din Iugoslavia.

De cîțiva ani de zile, una din sarcinile principale ale societății noastre este stabilizarea ei economică, crearea condițiilor pentru dezvoltarea economică mai accelerată. Este pe deplin sigur că după adoptarea Programului de acțiune al celei de-a doua Conferințe, dar, mai ales, după Scrisoarea președintelui Tito și a Biroului Executiv, s-au creat condițiile politice pentru soluționarea accelerată a problemelor economice. Uniunea Comuniștilor trasează ca cea mai importantă sarcină a tuturor comuniștilor la toate nivelurile și în toate funcțiile — stabilizarea economică și crearea sistemului economic nou. Și aceasta nu numai pentru a proteja în momentul de față nivelul de trai al oamenilor muncii, pentru a reduce diferențierile sociale și a înlătura multe alte probleme economice cotidiene, ci, în primul rînd, pentru că sîntem conștienți că numai astfel se pot crea condiții pentru realizarea principiilor de bază trasate în programul nostru. Astfel, stabilizarea economică și crearea unui nou sistem economic trebuie să însemne, în același timp, și apropierea de obiectivul nostru istoric, acela ca clasa muncitoare să dispună pe deplin și în mod real de valorile pe care le creează.

Putem afirma astăzi că s-au obținut deja unele rezultate în acest sens. Acțiunea întreprinsă după Scrisoare a mobilizat clasa muncitoare, care a dovedit că este capabilă să facă totul, și cu prețul renunțărilor, pentru stabilizarea economiei și a pieței. Un grad sporit de efici-

enţă au înregistrat în activitatea lor şi organele de stat şi de autoconducere prin măsurile adoptate în sfera financiară, menite să depăşească stadiul lipsei de lichidităţi, prin creşterea gradului de răspundere în activitatea economică şi a unor criterii mai riguroase aplicate pe piaţă. Dar, prin multe măsuri adoptate pînă acum s-a acţionat mai mult în direcţia înlăturării consecinţelor şi mai puţin în direcţia înlăturării cauzelor.

Nu dorim să diminuăm astfel valoarea multor acţiuni întreprinse pînă acum şi a succeselor înregistrate, ci numai să atragem atenţia asupra sarcinilor ce ne mai stau încă în faţă. Astfel, în multe medii sociale nu se manifestă suficientă pregătire pentru revizuirea tuturor formelor de consum, pentru oprirea lucrărilor de construcţie la obiectivele pentru care nu sînt asigurate fondurile necesare, pentru schimbarea structurii investiţiilor în folosul producţiei, pentru ca să nu se înceapă construirea de noi obiective nejustificate din punct de vedere economic. Este momentul să înţelegem că problemele complexe ale stabilizării economice şi ale dezvoltării noastre nu pot fi soluţionate fără realizarea unui venit mai mare, fără mai multă muncă, fără luptă permanentă pentru creşterea continuă a volumului şi calităţii producţiei şi deservirii, a productivităţii muncii, fără un grad sporit de disciplină şi răspundere faţă de muncă, fără o luptă susţinută pentru reducerea cheltuielilor de producţie.

Cert este că nu sînt încă suficient utilizate capacităţile noastre de producţie. În 1970 şi 1971, capacităţile din industrie au fost utilizate în proporţie de numai 73 la sută, în timp ce în unele ramuri ele au fost utilizate în proporţie şi mai mică (de exemplu, în industria textilă — numai 55 la sută, în industria de prelucrare a metalelor — 65 la sută).

În ultimii ani, ţara noastră a depus un efort serios în direcţia modernizării producţiei. S-au investit importante mijloace materiale pentru achiziţionarea şi producerea de utilaj modern. Numai în ultimii şase ani s-a importat utilaj în valoare de circa trei miliarde dolari. Aceasta, incluzînd şi producţia autohtonă de utilaj modern, a contribuit la modernizarea procesului de producţie, în primul rînd în industrie. În ce priveşte utilarea locurilor de muncă, în special în unele ramuri industriale, nu rămînem în urma economiilor din ţările dezvoltate. Dar, rămînem mult în urmă în ce priveşte gradul de folosire a utilajului. Tocmai de aceea, fondurile imense investite nu dau rezultatele scontate.

Toate acestea indică problemele serioase ridicate de utilizarea insuficientă a potenţialelor tehnice şi tehnologice în direcţia creşterii productivităţii muncii. În ciuda condiţiilor mult îmbunătăţite, în ultimii ani rata creşterii productivităţii muncii în economia socială scade. Astfel, dacă în 1969 ea se cifra la 6,3, în 1970 la 4,7, în 1971 la 4,5, în 1972 ajunge la numai 1,9 la sută. Dacă luăm, de exemplu, în continuare faptul că ponderea productivităţii muncii în creşterea produsului social a scăzut continuu în ultimii ani (în 1968 s-a cifrat la 98,3 pentru ca în 1972 să scadă la numai 30,6 la sută) şi că a crescut ponderea angajării forţei de muncă în creşterea produsului social, atunci este clar că nu se realizează prevederile şi cererile noastre privind activitatea economică intensivă, prevederi trasate odată cu reforma economică, şi că tendinţele dezvoltării extensive se manifestă din nou.

Utilizăm încă insuficient potenţialul celor peste 1 000 de institute de cercetare ştiinţifică cu peste 12 000 de cercetători şi specialişti. În loc să se stimuleze propria activitate creatoare şi ştiinţifică, predomină orientarea de a se prelua de-a gata licenţe din străinătate. Aceasta ne face, în primul rînd, dependenţi de străinătate pe plan tehnic şi tehnologic, iar, în al doilea rînd, se ajunge la situaţia în care, în momentul cînd achiziţionăm licenţele, ele să fie învechite din punct de vedere tehnic. După numărul patentelor, ne aflăm pe unul din ultimele locuri din Europa. Trebuie să schimbăm radical o asemenea situaţie. Trebuie să facem totul pentru ca economia şi celelalte sfere sociale să-şi găsească sprijin din ce în ce mai mare în activitatea creatoare a oamenilor muncii de la noi.

Aş aminti şi faptul că un mare număr de ore de muncă se pierd ca urmare a accidentelor în producţie şi a îmbolnăvirilor cauzate de condiţiile de muncă. În 1971, au absentat zilnic de la lucru circa 185 000 de muncitori. În acest sens, se impune problema disciplinei în muncă, a răspunderii faţă de muncă, a protecţiei muncii.

Pe baza Programului de acţiune, am pornit bătălia pentru consolidarea stabilităţii materiale şi sociale a muncitorilor şi pentru reducerea diferenţierilor sociale. Am reuşit pînă acum să stăvilim procesele ce adînceau inegalitatea socială. Prin acordurile încheiate în sfera repartiţiei veniturilor, au fost înlăturate excesele şi stihia într-una din cele mai vulnerabile sfere ale dezvoltării sociale şi s-a instaurat ordinea bazată pe autoconducere, comportare care corespunde relaţiilor noastre sociale socialiste. În organizaţiile economice şi neeconomice, care deţin o poziţie mai favorabilă în sistemul nostru economic, au fost îngheţate temporar veniturile individuale. Această situaţie va continua să se menţină atîta timp cît nu se va instaura un mecanism eficient de orientare socială a repartizării veniturilor. Scopul acestor măsuri este de a stăvili veniturile nejustificat de mari ce apar în unele ramuri economice şi neeconomice. S-au luat măsuri şi pentru impunerea adecvată a veniturilor ce nu provin din muncă şi a celor provenite din muncă individuală. Organele de stat şi organele controlului obştesc acţionează în mod mai organizat pentru depistarea şi sancţionarea delictelor economice care au favorizat privatizarea mijloacelor sociale, delapidările din avutul obştesc, încălcarea legislaţiei referitoare la activitatea organizaţiilor de muncă.

Dar, activitatea globală s-a orientat mai mult spre înlăturarea consecinţelor, decît spre înlăturarea cauzelor. În multe medii sociale acţiunea a fost orientată în cea mai mare măsură spre împiedicarea abuzurilor, ceea ce este pe deplin justificat. S-a acţionat însă insuficient în direcţia realizării obiectivelor nemijlocite şi de perspectivă ale politicii sociale, aşa cum se trasase drept sarcina prin hotărîrile adoptate de a 39-a şedinţă a Prezidiului U.C.I.

Uniunea Comuniştilor a trecut energic la actiune împotriva tuturor fenomenelor ce împovărau societatea noastră si care au determinat deformarea relaţiilor sociale. Scrisoarea tovarăşului Tito şi a Biroului Executiv a mobilizat puternic Uniunea Comuniştilor şi clasa muncitoare pentru înlăturarea din temelii a deformărilor sociale. Am început să înlăturăm rămăşitele moralei burgheze existente în ideologia acelor pături sociale ale căror interese nu au nimic comun cu esenţa politicii Uniunii Comuniştilor. Trebuie să continuăm, în mod hotărît, o asemenea acţiune.

Morala comunistă nu este şi nu poate fi numai o cauză particulară a membrilor de partid. Figura comunistului este şi astăzi figura luptătorului activ şi a revoluţionarului. Este figura omului care, prin propria muncă, comportare şi cunoştinţe, prin jertfe proprii, în cazul în care este necesar, constituie, în activitatea sa cotidiană şi în toate locurile, un model, un iniţiator şi moblizator în lupta pentru relaţii socialiste bazate pe autoconducere. Morala pe care o construim trebuie să se bazeze pe esenţa revoluţiei noastre şi a construcţiei socialiste. Solidaritatea, sentimentul apartenenţei la comunitatea bazată pe autoconducere, frăţia şi unitatea, spiritul tovărăşesc, faptul că numai munca şi rezultatele muncii determină poziţia socială şi economică a oamenilor, critica deschisă şi tovărăşească, pregătirea de a participa la bătălia grea şi de lungă durată pentru socialismul bazat pe autoconducere, solidaritatea cu lupta de eliberare naţională a popoarelor asuprite — toate acestea constituie elemente ale moralei noastre comuniste. Nu putem rămîne numai la stadiul condamnării verbale a moralei mic-burgheze. Trebuie să înlăturăm radical şi în mod hotărît rădăcinile materiale care generează stihia mic-burgheză, tehnocratismul şi celelalte fenomene antisocialiste.

Evenimentele politice importante şi acţiunea intensă a clasei muncitoare, condusă de Uniunea Comuniştilor, pentru soluţionarea problemelor social-economice au confirmat, fără echivoc, necesitatea consolidării neîncetate a U.C.I. din punct de vedere organizatoric, ideologic şi al acţiunii, necesitatea înfăptuirii pe deplin a rolului său în societatea noastră. S-a dovedit că nu poate fi concepută dezvoltarea în continuare a societăţii noastre, bazată pe autoconducere, a comunităţii noastre multinaţionale, fără Uniunea Comuniştilor ca organizaţie revoluţionară unitară şi capabilă să acţioneze. Firească că înfăptuirea unei asemenea unităţi nu reprezintă în practică nimic altceva decît aspiraţia continuă pentru instaurarea unor relaţii corespunzătoare între membrii, organizaţiile şi conducerea U.C.I., începînd de la organizaţiile de bază pînă la Prezidiul U.C.I. Asemenea relaţii, bazîndu-se pe centralismul democratic, permit întărirea continuă a unităţii politico-ideologice şi de acţiune a U.C.I., a clasei muncitoare şi a celorlalte structuri sociale în lupta pentru relaţii socialiste.

Mult timp, unii comunişti au trăit cu iluzia — consecinţă a pătrunderii anarhiei în modul de gîndire şi comportare a unei părţi din membrii de partid — că lupta de idei va deschide de la sine calea de acţiune în practică. Am înlăturat cu hotărîre asemenea iluzii. Prin rolul politico-ideologic al U.C.I. înţelegem nu numai lupta de idei, pronunţarea verbală în favoarea intereselor clasei muncitoare, ci lupta ideologică ce presupune o acţiune foarte organizată pe plan politic pentru traducerea în viaţă şi pentru înfăptuirea ideilor şi obiectivelor noastre. Trebuie să fie clar că ideile şi hotărîrile politice se pot transforma în realitate numai printr-o acţiune conştientă şi organizată din punct de vedere politic din partea clasei muncitoare orientată de U.C.I. De aceea, Uniunea Comuniştilor trebuie să caute, în etapa actuală de dezvoltare a societăţii noastre, noi forme de organizare şi să-şi perfecţioneze metodele ei de activitate politică. Am depăşit de mult perioada în care credeam că vom influenţa asupra realităţii şi asupra vieţii numai prin concluzii bine formulate.

În activitatea noastră este necesar să pornim şi de la faptul că de fermitatea noastră internă, de unitatea comunităţii noastre socialiste depinde în mod nemijlocit şi poziţia Iugoslaviei pe plan internaţional. În ultimul timp, s-a consolidat poziţia internaţională a ţării noastre, a crescut prestigiul ei în lume datorită activităţii noastre consecvente pe linia politicii de nealiniere, datorită luptei noastre pentru pace şi progres, pentru colaborare egală în drepturi şi democratizarea relaţiilor internaţionale.

STAREA LUMII
Raportul prezentat de președintele Nixon

— extrase —

INTRODUCERE

În ultimii ani, noi am realizat rezultate importante și în prezent ne îndreptăm spre o pace trainică.

Trei ani de acțiuni pentru punerea temeinică a fundațiilor au provocat o cotitură istorică în relațiile noastre cu Republica Populară Chineză. Convorbirile mele cu liderii chinezi din februarie 1972 au restabilit contactul dintre cea mai puternică națiune a lumii și țara cu cea mai mare populație din lume, transformînd astfel peisajul postbelic. Călătoria la Pekin a inițiat un proces cu posibilități imense pentru îmbunătățirea relațiilor dintre popoarele noastre și construirea păcii în Asia și în întreaga lume. De atunci, noi am întreprins măsuri concrete pentru a ne îmbunătăți relațiile și a crea condiții pozitive în această regiune. China este, de acum încolo, pe deplin angajată împreună cu noi și întreaga lume. Totuși, procesul nu este inexorabil. Ambele țări trebuie să continue să dea dovadă de moderație și să contribuie la o mai mare stabilitate a lumii înconjurătoare.

Întîlnirea la nivel înalt, din mai 1972, cu conducătorii sovietici a avut ca rezultat o gamă largă de acorduri semnificative. Progresele înregistrate într-o anumită sferă au intensificat progresele din alte sfere. Pentru prima dată, două națiuni au căzut de acord să-și limiteze armamentul strategic. Noi am lansat acțiuni de cooperare în diverse domenii și am căzut de acord asupra principiilor fundamentale care să guverneze relațiile noastre. Au fost deschise viitoare zone de cooperare și negocieri. În esență, acestea constituie o mișcare importantă în direcția unor relații mai constructive și stabile.

Realizarea unei reglementări onorabile în Vietnam a constituit evoluția cea mai satisfăcătoare din acest ultim an. Negocierile intensive au avut ca rezultat semnarea la 27 ianuarie 1973 a unui acord. Acesta a fost repede urmat de o reglementare în Laosul vecin în luna februarie. Dar tăciunii războiului ard încă în Vietnam și în Laos și încetarea focului este departe de a se fi realizat în Cambodgia. Mai rămîn încă multe de făcut pentru a consolida pacea în Indochina.

În Europa occidentală au persistat tensiunile inevitabile provocate de readaptare, pe măsură ce ne-am deplasat de la predominanța americană la asocieri echilibrate. Pe agendă se află negocieri majore în domeniul politicii, al securității și economiei. Se înregistrează o evoluție continuă spre relații mai mature și echitabile cu Japonia. Totuși, noi nu ne-am definit încă relațiile noastre politice și sîntem confruntați cu serioase probleme economice. Relațiile cu Tokio se vor afla în centrul atenției noastre în următorul an.

În anul care a trecut noi am înaintat în direcția unor reforme majore ale sistemului economic internațional. Împreună cu ceilalți, noi am lansat propuneri pentru crearea unui sistem monetar internațional mai stabil și mai deschis, prin intermediul unor noi negocieri comerciale internaționale. Acest proces de reajustare nu este lipsit de crize. Avem de străbătut un drum lung și dificil.

Explozivul Orient Mijlociu continuă să oscileze între pace și un conflict deschis. Încetarea focului asupra căreia s-a căzut de acord a intrat în cel de-al treilea an, dar nu a fost făcut nici un progres autentic în direcția unei reglementări permanente. Amestecul de animozități locale și puteri străine face încă din Orientul Mijlociu cea mai primejdioasă amenințare pentru pacea lumii. Eforturile pentru găsirea unor soluții politice sînt amenințate de spirala ascendentă a terorismului și represaliilor.

Pentru subcontinentul Asiei de sud-est, acesta a fost anul reconstrucției și readaptării după conflictul din 1971. India, Pakistanul și noua națiune Bangladesh au făcut pași spre înțelegere. Dar este încă un drum lung de făcut în direcția stabilității și reconcilierii cerute de satisfacerea nevoilor unei cincimi a omenirii.

În emisfera occidentală, Statele Unite și-au continuat politica deliberată de moderație, încurajînd pe alții să furnizeze atît idei cît și resurse pentru dezvoltarea emisferei. Se află în curs un proces sănătos de inițiative regionale și autodefinire. Au fost puse bazele unor relații mai mature cu prietenii noștri din America Latină. Totuși, este departe de a fi realizată sarcina noastră comună de redefinire și participare comună la un obiectiv nou pentru comunitatea noastră.

RELAȚIILE CU CHINA

În cursul acestei Administrații, am început un nou capitol în relațiile americano-chineze și, ca rezultat, scena internațională s-a schimbat în mod fundamental.

Timp de două decenii, cele două țări ale noastre s-au privit cu ostilitate și suspiciune. Această situație avea ample ramificații, care depășeau cu mult relațiile noastre bilaterale. Atîta timp cît nu aveam relații cu Republica Populară Chineză, politica noastră externă nu putea reflecta cu adevărat lumea multipolară care apărea. Izolarea unei pătrimi a speciei umane denatura scena internațională. Izolarea tindea, de asemenea, să întărească sentimentul de insecuritate al Chinei. Nu putea exista o ordine mondială stabilă, dacă una din marile puteri rămînea în afara ei.

În ultimii patru ani, această situație s-a schimbat. Din punct de vedere bilateral, divergențe ideologice și politice profunde rămîn ; nici noi, nici conducătorii chinezi nu ne facem iluzii în sensul că discuțiile noastre ne vor schimba punctele de vedere. Dar un dialog amplu și sincer a sporit în mare măsură înțelegerea reciprocă. În consecință, riscul confruntării s-a redus în mare măsură și, în nici un caz, o confruntare nu ar fi posibilă datorită unei erori de calcul. Fără ca vreuna din părți să renunțe la principiile sale, sîntem acum în măsură să inițiem acțiuni pozitive. Acest nou capitol din relațiile noastre oferă posibilitatea unor acțiuni concrete.

Călătoria mea în R.P. Chineză, de la 21 la 28 februarie 1972, a fost punctul crucial în restabilirea relațiilor chino-americane. Pregătirile întreprinse cu grijă conțineau în sine germenii unei noi orientări. Întîlnirile mele cu președintele Mao Tzedun și premierul Ciu En-lai au stabilit cu fermitate direcția noastră. Comunicatul comun, dat publicității la încheierea vizitei mele, a stabilit cadrul progresului ; evenimentele survenite de atunci încoace au accelerat procesul normalizării.

În comunicat, am căzut de acord că, în pofida deosebirilor dintre sisteme sociale și politica externă, țările trebuie să-și stabilească relațiile pe baza respectării suveranității și integrității teritoriale, a neagresiunii împotriva altor state, a neamestecului în treburile interne ale altora, a egalității și avantajului reciproc, a coexistenței pașnice. Disputele internaționale trebuie să fie soluționate pe această bază, fără folosirea forței sau amenințarea cu folosirea forței. Am căzut, împreună, de acord să aplicăm aceste principii în relațiile noastre reciproce.

De la vizita mea la Pekin, avîntul relațiilor noastre a crescut în toate domeniile enunțate în comunicatul de la Șanhai. Volumul comerțului nostru bilateral a depășit așteptările. În 1971, importurile S.U.A. din China au totalizat 4,9 milioane dolari, în timp ce exporturile noastre erau neglijabile. În 1972, am importat bunuri în valoare de 32,3 milioane dolari și am exportat bunuri în valoare de 60,2 milioane dolari, o dezvoltare a comerțului la care a contribuit participarea a peste 150 de oameni de afaceri americani la Tîrgurile de primăvară și toamnă de la Canton. În 1973, se pare că comerțul bilateral va crește în mod substanțial, și astfel Statele Unite s-ar putea plasa pe locul cinci printre cei mai importanți parteneri comerciali ai Chinei. Pentru încurajarea acestei dezvoltări a relațiilor comerciale, la începutul anului 1973, un grup important de oameni de afaceri au creat un Consiliu național pentru comerțul americano-chinez. Au fost reluate, în mod semnificativ, contactele culturale, științifice și în domeniul învățămîntului, iar mijloacele de informare au început să informeze reciproc popoarele noastre. Chinezii și americanii reconstruiesc legăturile istorice.

Sîntem hotărîți să continuăm această evoluție. Totuși, nu ne facem nici un fel de iluzii că această evoluție este inexorabilă. Este nevoie și în continuare de minuțiozitate și încredere, pentru că, deși am străbătut o distanță remarcabilă, două decenii de ostilitate nu pot fi lichidate complet în decurs de doi ani. În orice caz, ideologiile noastre și punctele noastre de vedere asupra istoriei vor continua să se deosebească în mod profund. La rîndul

lor, aceste deosebiri se vor traduce în viață prin politici antagoniste în unele probleme, ceea ce va necesita reținere și înțelegere reciprocă. Și, pe termen mai lung, schimbările inevitabile vor duce la apariția unor noi factori, care vor fi un test pentru relațiile noastre. Totuși, sîntem convinși că relațiile dintre Statele Unite și R.P. Chineză vor continua să se dezvolte într-o direcție pozitivă.

RELAȚIILE CU UNIUNEA SOVIETICĂ

Luînd notă de noile tendințe internaționale, Administrația a început în 1969 să reaprecieze relațiile noastre cu țările socialiste. Nu mai era realist să permitem relațiilor sovieto-americane să fie predeterminate de ideologie. A trebuit, firește, să recunoaștem că multe valori sovietice fundamentale vor rămîne potrivnice nouă. Ambele părți au trebuit să accepte faptul că este improbabil să se convingă reciproc prin dezbateri polemice. Dar elementele ideologice nu exclud luarea serios în considerație a problemelor disputate.

Perspectiva unei întîlniri la cel mai înalt nivel a accelerat negocierile privind problemele bilaterale. Astfel, la întîlnire a fost posibilă încheierea acordului privind importante proiecte de cooperare. Cooperarea în explorarea spațiului extraterestru, inclusiv un experiment comun de întîlnire și cuplare a vehiculelor spațiale „Apollo" și „Soiuz" în 1975 ; cooperarea în rezolvarea celor mai importante probleme ale mediului înconjurător ; eforturi comune în domeniul științei medicale și sănătății publice ; extinderea cooperării în multe domenii ale științei și tehnologiei și crearea unei comisii comune în acest scop ; cooperarea între navele americane și sovietice pentru a reduce posibilitățile unor incidente periculoase între nave și avioane pe mare. De la această întîlnire, toate acordurile au fost realizate așa cum era de așteptat.

În convorbirile mele cu conducătorii sovietici am putut să cădem de acord asupra unui plan general pentru acționarea în direcția unor relații economice mai normale. Am căzut de acord că este esențial să clarificăm problema datoriilor contractate de sovietici pe bază de împrumut-închiriere în S.U.A. Am hotărît, de asemenea, că este necesar un acord comercial oficial pentru a oferi o bază în vederea rezolvării numeroaselor probleme tehnice rezultate din îndelungata absență a unor relații economice. Am căzut de acord să acționăm în conformitate cu practica internațională generală stabilită în ce privește : arbitrarea disputelor, stabilirea unor facilități comerciale în fiecare țară, procedurile pentru prevenirea tulburărilor pe piață, acordarea reciprocă a tratamentului națiunii celei mai favorizate, acordarea reciprocă a unor credite comerciale și determinarea nivelului general al comerțului. Reglementarea realizată în octombrie 1972, privind datoriile contractate pe bază de împrumut-închiriere prevede o rambursare totală de aproximativ 722 milioane dolari, plătibilă pe o perioadă de aproximativ 30 de ani, ceea ce este favorabil în comparație cu alte reglementări privind obligațiile din perioada războiului. Acordul comercial anticipează în următorii trei ani un schimb total de mărfuri de aproximativ 1,5 miliarde dolari ; acesta prevede de asemenea acordarea de facilități în afaceri pentru firmele americane în Uniunea Sovietică, un mare complex comercial la Moscova, prevederi privind arbitrarea de către o terță parte a disputelor și proceduri pentru prevenirea tulburărilor pe piață.

Acordarea clauzei națiunii celei mai favorizate este un pas logic și firesc în sistemul de relații care se încheagă : nu este o concesie unilaterală, ci un mijloc pentru extinderea comerțului în contextul relațiilor mult îmbunătățite.

De importanță istorică au fost cele două acorduri pe care secretarul general Brejnev și eu le-am realizat în limitarea armelor strategice : un tratat limitînd sistemul rachetelor antibalistice și un acord interimar limitînd anumite arme strategice ofensive.

Un alt domeniu în care s-a realizat un progres major la întîlnirea la nivel înalt a fost acordul privind cele 12 principii fundamentale semnat la 29 mai 1972. Prevederile principale declară că ambele părți : vor face tot posibilul pentru a evita confruntările militare și pentru a preveni izbucnirea unui război nuclear ; vor da dovadă întotdeauna de reținere în relațiile lor reciproce și vor fi dispuse să negocieze și să reglementeze divergențele prin mijloace pașnice. Convorbirile și negocierile privind problemele importante vor fi desfășurate într-un spirit de reciprocitate, înțelegere reciprocă și avantaj reciproc ; vor recunoaște că eforturile pentru obținerea unor avantaje unilaterale în detrimentul celeilalte, direct sau indirect, contravin acestor obiective ; nu vor cere pentru ele însele și nu vor recunoaște cererile nici unei alte țări în ce privește drepturi sau avantaje speciale în problemele internaționale.

SITUAȚIA DIN VIETNAM

La 27 ianuarie 1973, cînd Statele Unite și cele trei părți vietnameze au semnat „Acordul pentru încetarea războiului și reinstaurarea păcii în Vietnam" noi am încheiat unul din cele mai dificile capitole ale istoriei noastre. Acesta a fost un sfîrșit onorabil al unui efort îndelungat și costisitor.

Pacea în Indochina nu este încă solidă sau atotcuprinzătoare. Dar patru ani de negocieri intense au dus la realizarea acestui obiectiv fundamental pe care ni-l propusesem. Ca rezultat al acordului : forțele noastre militare au părăsit, în mod onorabil, Vietnamul de sud ; prizonierii noștri s-au reîntors la casele și familiile lor. Se prevede o evaluare completă a celor dispăruți în timpul luptelor ; există o încetare a focului, deși nu este încă în întregime respectată, în Vietnam și Laos ; populația sud-vietnameză are ocazia să-și hotărască singură viitorul său politic.

Este limpede că noi aveam nevoie de încheierea acestui război sau cel puțin a angajării noastre în el. Aceasta era, totodată, cea mai urgentă și cea mai dificilă sarcină a noastră. Indochina va trebui, după două decenii de luptă violentă, să se îndrepte spre o evoluție pașnică. Nu este ușor de făcut această tranziție după un conflict de o generație.

Noi propunem ca împreună cu alții să acordăm un ajutor economic pentru reconstrucția și dezvoltarea întregii regiuni, pentru a ajuta transformarea acestei perioade de tranziție în realitate. Pentru a fi efectivă, ea trebuie să cuprindă și Republica Democrată Vietnam. Reconstrucția economiilor afectate de război ale foștilor dușmani este o politică tradițională a S.U.A. și a servit obiectivului reconcilierii în perioada după cel de-al doilea război mondial.

RELAȚIILE CU ALIANȚA ATLANTICĂ

Credeam că o Europă occidentală strîns unită ar elibera Statele Unite de numeroase poveri. Speram că unitatea nu se va limita numai la integrarea economică, ci va include și o dimensiune politică importantă. Bănuiam, lipsiți probabil de simț critic, că interesele noastre fundamentale vor fi asigurate de îndelungatul nostru trecut de cooperare, de culturile noastre comune și de similitudinile noastre politice.

Progresul în direcția realizării obiectivului pe care l-am susținut atît de multă vreme a creat de fapt o nouă dimensiune în relațiile dintre Europa occidentală și America. Pe măsură ce Comunitatea europeană progresa, ea își proiecta astfel politica încît să-și apere propriile sale interese speciale. Mai mult, ponderea sa economică crescîndă a stimulat și alte țări să-și protejeze accesul spre această piață de peste 250 milioane oameni. Se dezvoltau perspectivele unor sisteme comerciale relativ închise, îndeosebi în domeniul agriculturii și al aranjamentelor preferențiale cu țări terțe, în timp ce Statele Unite sufereau de o balanță de plăți tot mai nefavorabilă.

Am avut de asemenea de făcut față unor contestări în redefinirea relațiilor noastre cu celălalt membru nord-american al Alianței atlantice, Canada. Vecinul nostru din nord își reconsideră poziția pe plan mondial, după cum și noi ne făurim o nouă poziție. Reconsiderarea deschisă a intereselor fiecăruia dintre noi a dat la iveală o serie de probleme noi, îndeosebi pe planul relațiilor economice, între cele două țări.

Ne aflăm deci în fața unei noi situații. Există elemente de conflict economic și se manifestă o lipsă de direcție. Trebuie abordate problemele economice, și nu principiile abstracte. Dar dacă problemele economice sînt abordate în mod izolat sau dintr-o perspectivă pur tehnică, fiecare parte va încerca să-și apere propriile sale interese comerciale limitate. Rezultatul ar fi un impas, însoțit de perspectiva unui conflict permanent.

În prezent s-a creat cadrul pentru negocieri multilaterale cu partenerii noștri europeni. De fapt, aceste negocieri au început din momentul întîlnirilor mele cu primul ministru Heath, cu secretarul general al N.A.T.O., Luns, cu premierul Andreotti și cu cancelarul Brandt. Ele vor continua cînd mă voi întîlni cu președintele Pompidou și cînd voi vizita Europa, la sfîrșitul acestui an.

În această toamnă, vor începe negocieri importante în legătură cu comerțul internațional. Obiectivele noastre principale urmăresc restabilirea integrității unui sistem comercial mai deschis, ceea ce a constituit și principiul fundamental al GATT, precum și oprirea cursului spre protecționism economic de ambele părți ale Atlanticului. Considerăm că trebuie să se treacă la o reducere treptată a tarifelor și a altor obstacole în calea comerțului, atît în ce privește produsele industriale cît și cele agricole. Credem, de asemenea, că trebuie înlăturate efectele negative ale acordurilor comerciale preferențiale dintre Europa occidentală și țările mai puțin dezvoltate. Aceste aranjamente nu trebuie să acționeze împotriva capacității S.U.A. și a altor țări de a concura pe piețele europene sau ale acelor țări cu care au aranjamente comerciale speciale.

Atît în cursul anului 1971, cît și în 1972, aliații noștri europeni și-au intensificat cheltuielile militare. Creșterea netă a fost de 3—4 la sută, avîndu-se chiar în vedere pericolul inflației. Aceasta a constituit o reacție impresionantă, mai ales într-o perioadă în care prețurile au crescut, iar programele interne impuneau cerințe tot mai mari.

Situația noastră este deosebită, prin faptul că trupele noastre din Europa agravează în mod serios deficitul general al balanței noastre de plăți. În 1972 Statele Unite au cheltuit aproximativ 2,1 miliarde dolari în alte țări ale N.A.T.O. pentru sprijinirea desfășurărilor noastre de trupe în aceste țări. Permițînd ca țările N.A.T.O. să facă cheltuieli militare în Statele Unite, îndeosebi pentru echipament și instruire militară, deficitul nostru militar net a

fost de circa 1,5 miliarde dolari. Acest deficit net a crescut din 1970 şi va continua să crească din mai multe motive, printre care şi devalorizarea dolarului.

În trecut, R.F. Germania a compensat o mare parte din acest deficit, în primul rînd prin achiziţionarea de echipament militar în Statele Unite. În cadrul acordului curent pe perioada 1972—1973, guvernul vest-german a contribuit de asemenea la cheltuielile impuse de reamenajarea cazărmilor militarilor americani din R.F. Germania.

Cu toate acestea, alianţa, în ansamblu, trebuie să examineze această problemă. Ca principiu general, noi vom acţiona în vederea unei soluţii de durată, în virtutea căreia consecinţele staţionării trupelor americane în Europa asupra balanţei de plăţi să nu se deosebească în esenţă de consecinţele menţinerii aceloraşi forţe în Statele Unite.

CONFERINŢA GENERAL-EUROPEANĂ

Progresele realizate pînă acum în pregătirea conferinţei general-europene pentru securitate şi cooperare lasă să se înţeleagă că această conferinţă poate fi convocată în acest an şi că este posibil să se înregistreze progrese într-o serie de probleme importante.

— Participanţii vor aborda o serie de principii ale securităţii şi cooperării. Dacă ţările europene vor subscrie la principiile comune de conduită şi le vor traduce în practică, atunci s-ar putea realiza o nouă destindere a încordării. Vor fi examinate, de asemenea, o serie de probleme militare privind securitatea, în vederea îmbunătăţirii încrederii.

— Conferinţa va constitui un cadru adecvat pentru discutarea cooperării practice în domeniul economiei, a schimburilor culturale, ştiinţifice şi tehnologice, domenii în care s-au realizat deja progrese în relaţiile bilaterale.

— Conferinţa poate analiza posibilităţile de a se facilita contactele între popoarele europene şi de a se încuraja ţările să procedeze la schimburi de idei şi informaţii.

Conferinţa de securitate şi cooperare europeană poate imprima deci un nou caracter relaţiilor europene şi poate stabili noi moduri de comportare şi modalităţi de cooperare. Acestea vor constitui măsuri practice în vederea normalizării relaţiilor.

RELAŢIILE CU ŢĂRILE DIN EUROPA RĂSĂRITEANĂ

Îmbunătăţirea relaţiilor noastre cu Uniunea Sovietică în cursul anului 1972 a creat o atmosferă mai favorabilă pentru relaţiile noastre cu ţările din Europa răsăriteană. Dar noi nu privim relaţiile noastre cu ţările europene ca o funcţie a relaţiilor noastre cu Moscova. Respingem ideea unor drepturi sau avantaje speciale pentru puterile din afara regiunii. Noi am salutat şi am răspuns la posibilităţile de dezvoltare a relaţiilor cu ţările est-europene, cu mult înainte de întîlnirea la nivel înalt de la Moscova. Vom căuta în continuare modalităţi de extindere a contactelor economice, ştiinţifice, tehnologice şi culturale cu acestea. Avantajul mutual şi reciprocitatea sînt principiile călăuzitoare.

Pe măsura ce rigiditatea postbelică dintre Europa răsăriteană şi occidentală slăbeşte, popoarele din ambele regiuni speră să vadă avantajele destinderii influenţînd viaţa lor cotidiană. Aceste aspiraţii sînt pe deplin justificate. O eră de cooperare în Europa trebuie să genereze o multitudine de noi relaţii, nu numai între guverne ci şi între organizaţii, instituţii, întreprinderi comerciale şi toate păturile populaţiei. Dacă vrem ca pacea în Europa să fie trainică, baza ei trebuie să fie largă.

Sîntem dispuşi, în continuare, să stabilim relaţii pe o bază reciprocă cu toate ţările din Europa răsăriteană. Există deosebiri de sisteme social-economic şi politic, şi acest lucru trebuie recunoscut deschis. Ele nu vor împiedica însă cooperarea noastră cu orice ţară care o doreşte.

SITUAŢIA DIN ORIENTUL MIJLOCIU

Ceea ce trebuie pentru stabilirea păcii în Orientul Mijlociu nu este dificil de definit în principiu. Este nevoie de decizii fundamentale ale ţărilor din Orientul Mijlociu de a căuta soluţii politice şi de a coexista. Puteri din afara regiunii, dar avînd interese acolo, trebuie să accepte responsabilitatea lor în ceea ce priveşte reţinerea şi contribuţia la atenuarea încordărilor, iar nu să le exploateze în propriul lor avantaj.

Pacea imediată în Orientul Mijlociu poate părea un vis, dar absenţa unui progres în direcţia unei reglementări înseamnă riscul mereu prezent al unui război lărgit şi înrăutăţirea permanentă a perspectivelor de stabilitate regională şi de relaţii constructive între ţările regiunii şi restul lumii. Reconcilierea arabo-israeliană poate părea imposibilă, dar, în multe regiuni ale lumii, aranjamente nu pe deplin satisfăcătoare tuturor părţilor au atenuat intensitatea conflictului şi au sporit securitatea pentru ambele părţi. Pacea nu poate fi impusă din afară, dar sînt convins că o reglementare în Orientul Mijlociu este în interesul naţional al Statelor Unite.

O primejdie serioasă pentru încetarea focului şi pentru perspectivele oricărei soluţii politice este înverşunarea trezită de spirala crescîndă a terorismului şi represaliilor.

Terorismul internaţional nu este o problemă exclusiv arabo-israeliană ; este o problemă internaţională, pentru combaterea căreia Statele Unite au depus un efort important pe plan internaţional. Dar o generaţie de frustrare în rîndurile palestinienilor dislocaţi a transformat Orientul Mijlociu într-un focar deosebit pentru asemenea violenţă.

Astăzi, obiectivul Americii, urmărit în Orientul Mijlociu, este în continuare a contribui la deplasarea disputei arabo-israeliene de la confruntare la negocieri şi apoi la condiţii de pace, aşa cum prevede Rezoluţia Consiliului de Securitate nr. 242. O soluţie poate fi trainică numai dacă părţile în cauză se angajează direct faţă de ea. Negocieri reale însă vor fi posibile numai dacă fiecare parte va decide că problemele trebuie, în cele din urmă, rezolvate, mai curînd printr-o reglementare negociată decît prin forţă sau ameninţare cu forţa.

Ţările din Orientul Mijlociu au dreptul să-şi determine relaţiile lor cu marile puteri. Ele vor face acest lucru pe baza propriilor aprecieri şi a propriilor necesităţi. Statele Unite nu doresc să blocheze sau să intervină în legăturile politice liber create între ţări din Orientul Mijlociu şi alte ţări mari din lume. Marile puteri au obligaţia permanentă de a se abţine de la acţiuni care să creeze primejdia angajării lor directe într-un conflict militar.

SITUAŢIA DIN ASIA DE SUD

Anul trecut a fost pentru Asia de sud un an al reconstrucţiei. Societăţile frămîntate de tulburări politice, războaie şi calamităţi naturale şi-au asumat sarcina reconstrucţiei. Naţiunile din subcontinent au început să-şi restructureze relaţiile reciproce. Ele au început să-şi reconstruiască relaţiile cu lumea din afară.

Stabilitatea va depinde, în primul rînd, de normalizarea relaţiilor dintre India, Pakistan şi Bangladesh şi aceasta înseamnă soluţionarea problemelor lăsate nerezolvate de evenimentele din 1971 : repatrierea prizonierilor de război şi a altor persoane arestate ; recunoaşterea şi stabilirea de relaţii diplomatice ; reluarea comerţului şi împărţirea echitabilă a bunurilor între Pakistan şi Bangladesh. Aceasta mai înseamnă consolidarea unei noi stabilităţi pe subcontinent : lichidarea cursei înarmărilor, a disputelor teritoriale, dezvoltarea cooperării economice,. crearea unui climat de securitate şi, în final, reconcilierea.

Răspunderea pentru acest proces revine naţiunilor din regiune. Convorbirile de la Simla din iunie—iulie 1972 dintre preşedintele Bhutto şi primul ministru Gandhi, care au avut ca rezultat un acord asupra conturului unei soluţionări între Pakistan şi India, au fost un pas promiţător.

Statele Unite nu se vor alătura nici unei grupări şi nu vor duce o politică îndreptată împotriva Indiei. Normalizarea relaţiilor noastre cu R.P. Chineză nu este îndreptată împotriva Indiei sau neconformă dorinţei noastre de a avea relaţii bune cu India.

Naţiunile mai mici din Asia de sud fac parte din sistemul regional, iar bunăstarea şi independenţa lor sînt importante pentru regiune. Nu le considerăm ca făcînd parte din sfera de influenţă a vreunei ţări. Ele au dreptul la independenţă şi neangajare şi dreptul de a rămîne neutre faţă de problemele vecinilor lor mai mari. Fiecare are caracterul, aspiraţiile şi problemele ei, şi căutăm să stabilim relaţii cu fiecare din aceste ţări pe baza respectului reciproc.

STABILITATEA ÎN AFRICA

Nu există nici o altă regiune a lumii în care statele să-şi afirme cu mai multă mîndrie independenţa şi suveranitatea naţională ca Africa. În anii '70, politica americană faţă de Africa va reflecta nu numai prietenia noastră, ci şi relaţii politice mature. Statele Unite şi ţările africane pot avea legături sincere şi de înţelegere reciprocă. Vor exista deosebiri de vederi şi nici una din părţi nu trebuie să-şi facă iluzii în acest sens. Statele Unite vor căuta relaţii bilaterale cu ţările africane pe baza egalităţii suverane şi a respectului reciproc.

NAŢIUNILE UNITE

Capacitatea Naţiunilor Unite de a reconcilia disputele politice şi de a pune frîu violenţei este limitată în funcţie de consimţămîntul membrilor săi de a folosi acest organism şi, în special, de atitudinea membrilor permanenţi ai Consiliului de Securitate. Întărirea rolului O.N.U. în menţinerea păcii este un obiectiv important al politicii americane, care consideră că răspunderile pentru menţinerea păcii trebuie să fie larg împărţite. Normele de drept într-o lume copleşită de probleme globale trebuie să constituie în mod necesar un obiectiv prioritar pentru Naţiunile Unite. Noi nu putem să limităm armamentele, să exploatăm bogăţiile mărilor, să călătorim în văzduh şi pe mări, să controlăm traficul cu narcotice sau să combatem terorismul pînă cînd nu vor fi create norme internaţionale legale, care să fie universal respectate.

Toate naţiunile adverse sau prietene trebuie să aibă un interes în menţinerea sistemului internaţional. Ele trebuie să simtă că principiile lor sînt respectate, iar interesele lor naţionale sînt asigurate. Pe scurt, ele trebuie să constate existenţa unui stimulent pozitiv pentru menţinerea păcii nu numai a pericolului distrugerii ei. Pacea cere atît o înţelegere reciprocă, cît şi o reţinere reciprocă.

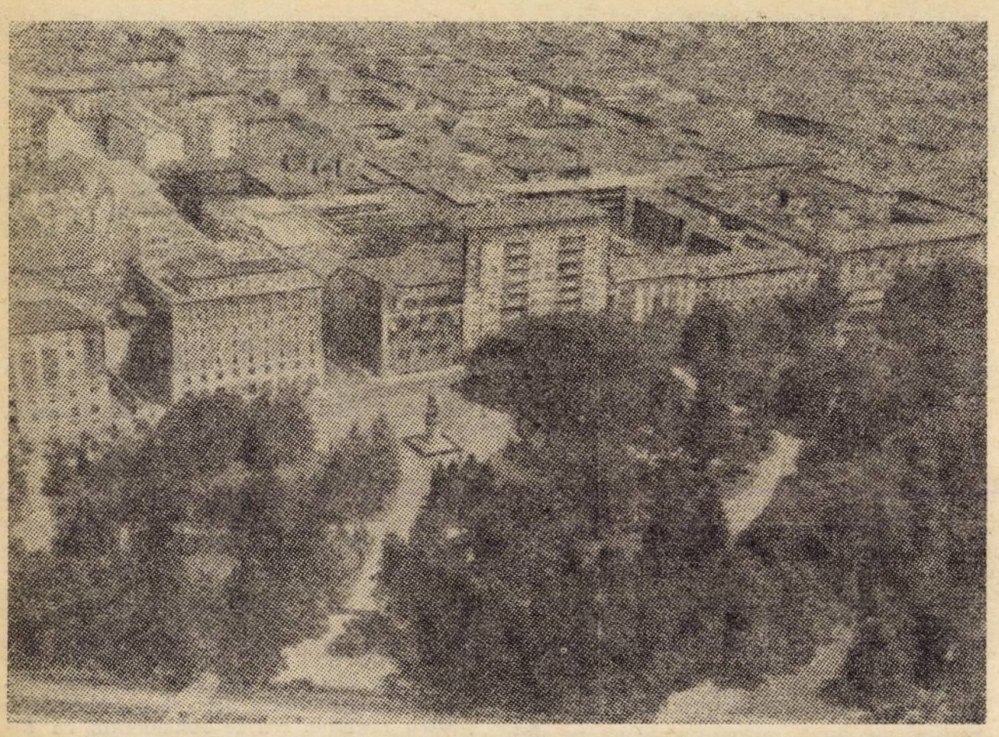

În triunghiul industrial Milano-Genova-Torino, un oraș cu personalitate și tradiție...

REPORTAJ PE GLOB

Alessandria piemonteză

Radu Bogdan

Cînd vorbești despre Franța, te gîndești neapărat la Paris. Cînd vorbești despre Italia, gîndurile te poartă, în schimb, nu numai spre „cetatea eternă", ci și la capodoperele nemuritoare ale Florenței, la gondolele Veneției sau la încîntătorul Napoli. Dacă Franța înseamnă, în primul rînd, Parisul și, deseori, numai acesta, Italia nu a trăit niciodată doar din acel simbol care se cheamă Roma. Ar fi poate greu să întocmești o ierarhie a tuturor atracțiilor pe care le cuprinde Peninsula italică. În plus, oricît ar fi de obiectivă o astfel de ierarhie, ea nu ar putea să nu scape din vedere (cum, de altfel, se și întîmplă) cîte ceva din ceea ce a făcut și mai face încă faimă acestui pămînt. Călătorind în nordul industrial sau în Mezzogiorno, în Sicilia sau în Sardinia, întîlnim nu o dată locuri mai puțin vestite (pe care ghidurile turistice le trec adesea cu vederea sau le dedică doar cîteva rînduri), dar care păstrează încă nenumărate urme ale unei frămîntate istorii ; în ele găsim, adesea, însemne vii ale prezentului, ca și multiple contururi ale viitorului. Unuia dintre aceste locuri — orașul piemontez Alessandria, pe care l-am cunoscut în primele mele peregrinări prin peninsulă — îi sînt dedicate aceste rînduri.

În zilele cît m-am aflat la Alessandria, am auzit nu o dată reprezentanți ai oficialităților locale sau oameni simpli spunînd cu o undă de tristețe în glas : „Cînd pronunță numele orașului nostru, cei mai mulți se gîndesc la cunoscuta localitate egipteană. Puțini dintre aceștia știu însă că și orașul nostru, care își datorează numele Papei Alessandro al III-lea, are o lungă și zbuciumată existență, că, în diverse perioade, Alessandria a jucat un rol propriu în viața Italiei, fie el mai mult sau mai puțin important". Parcurgînd străzile acestui frumos oraș piemontez, situat la întretăierea unor vestite drumuri comerciale, în centrul a ceea ce se numește astăzi „triunghiul industrial al Nordului" (Milano-Genova-Torino), întîlnești, într-adevăr, la tot pasul mărturii ale vîrstei de opt ori centenare a Alessandriei. Dacă nimeni nu îți mai poate arăta astăzi locul în care, în 1159, a luat naștere, din unirea cîtorva așezări mai mici, „noul oraș" Cesarea, ce avea să primească, nouă ani mai tîrziu, numele său de astăzi, în schimb, nu îți va fi greu să afli locurile în care s-au purtat diferite bătălii între cei care și-au disputat pe rînd stăpînirea orașului, indiferent că s-au chemat

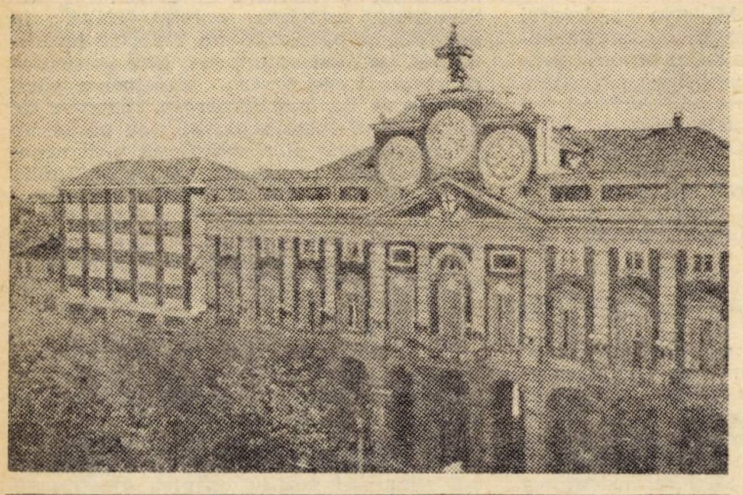

Piața Libertății ; palatul municipal. O administrație tînără și energică ; primarul are 31 de ani

Expoziția „Întîlnire cu România". „Continua dezvoltare a prieteniei și stimei dintre popoarele italian și român..."

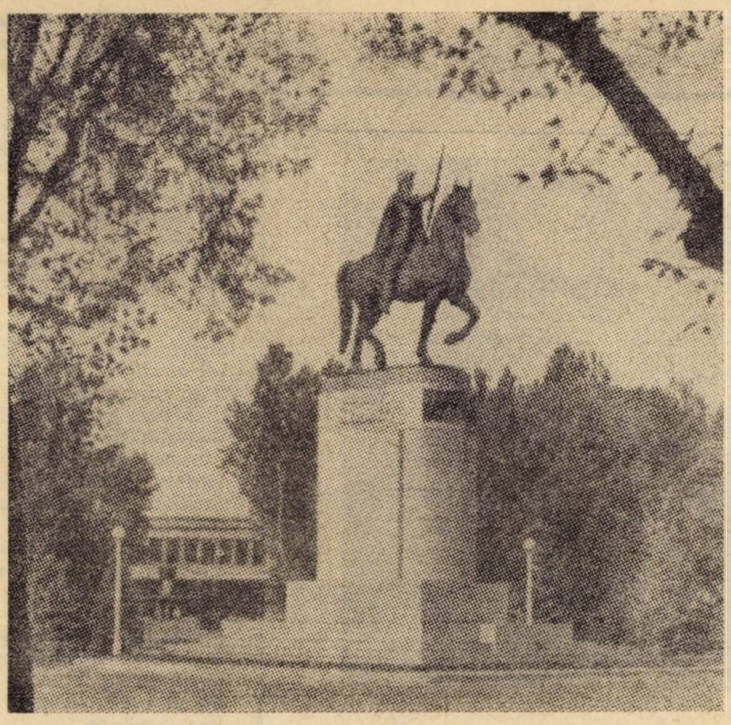

Monument ecvestru în grădina publică

Barbarossa, Frederic al II-lea, d'Armagnac, Francesco Sforza sau Napoleon.

Şi, totuşi, ca în legendă, în ciuda tuturor acestor vicisitudini, Alessandria a dăinuit şi s-a dezvoltat, devenind, în secolul 18, al doilea oraş din Piemont, după Torino. O sută de ani mai tirziu, la 10 martie 1821, un grup de patrioţi conduşi de contele Santorre de Santarosa înălţau aici, pentru prima dată în Italia, steagul tricolor. Din acele vremuri datează cîteva din cele mai frumoase bijuterii arhitectonice ale oraşului – Palatul Ghilini (unde în 1859 a fost găzduit Napoleon al III-lea). Domul, Palatul Municipal (unde se află sediul actual al Primăriei), Arcul de Triumf, ca şi vestitul hotel „Alli due buoi rossi", care aminteşte de vechile indeletniciri ale locuitorilor de aici. Toate acestea, ca, de altfel, intreg oraşul s-au aflat, timp de mai multe zile, în aprilie 1945, sub ameninţarea tunurilor generalului hitlerist Hildebrandt. Numai intervenţia hotărîtă a comandanţilor Comitetelor de Eliberare Naţională a salvat oraşul de la o distrugere sigură.

Alessandrinii se mîndresc, desigur, cu trecutul lor. Tineri sau vîrstnici, îţi vor vorbi cu acelaşi entuziasm despre Tirgul de la San Giorgio (de animale şi maşini agricole), care, în acest an, s-a aflat la cea de-a 369-a ediţie a sa, despre Giuseppe Borsalino, care, cu mai bine de o sută de ani în urmă, începea să ducă, departe în lume, de aici din Alessandria, faima pălăriilor cu acelaşi nume, sau despre celebra actriţă Virginia Marini, care, la sfîrşitul secolului trecut şi începutul secolului nostru, a încîntat prin arta ei sute de mii de italieni şi străini. Dar marea mîndrie a alessandrinilor o reprezintă oraşul de astăzi, imaginea sa în continuă înnoire, dăruirea şi preocuparea edililor săi de a-l ţine în pas cu progresul şi civilizaţia. Sînt, fără îndoială, multe lucruri care te atrag în acest oraş, începînd de la aleasa pinacotecă-muzeu sau de la celebra biserică „Santa Maria del Carmine" (construită în 1466) şi pînă la atmosfera intimă pe care ţi-o oferă plimbările nocturne pe străzile înguste din centrul istoric. Dacă aş fi însă întrebat ce mi-a plăcut cel mai mult la Alessandria, aş răspunde, fără nici o ezitare : oamenii. Ei sînt aceia care, în mici ateliere, făuresc cu migală nepreţuite obiecte de artizanat, sau croiesc şi astăzi cu aceeaşi îndemînare renumitele „Borsaline". Ei sînt aceia care au creat imaginea prezentă a oraşului, noile sale cartiere de locuinţe, transformînd vechiul tîrg, care nu depăşea 10 000 de locuitori, într-o localitate modernă – cu o populaţie de peste 100 000 de locuitori – în plină dezvoltare economică.

Fireşte, nu poţi concepe destinul acestui oraş, evoluţia sa decît strîns legate de edilii săi, de munca şi preocupările lor de zi cu zi. Dacă viitorul, aşa cum bine se spune, se află în mîinile tinerilor, atunci nu vom greşi de loc afirmînd că viitorul a sosit deja la Alessandria. Va fi greu să găseşti printre conducătorii actuali ai Comunei (astfel se numeşte în Italia această unitate administrativă) – fie ei asesori, fie consilieri – pe cineva mai vîrstnic de 35 de ani. Primarul însuşi nu are decît 31 de ani.

Venită în fruntea oraşului în urmă cu un an şi două luni, actuala administraţie, formată în marea ei majoritate din tineri, a adus cu ea un suflu înnoitor, cu repercusiuni benefice pentru Alessandria şi locuitorii săi. Bilanţul acestor prime 14 luni este dintre cele mai semnificative. Ni-l prezintă, cu o firească modestie, chiar primarul oraşului, Felice Borgoglio, un bărbat cu o figură expresivă şi energică, cu trăsături decise, descins parcă aici, prin culoarea părului şi a bărbii, din climatul auster al Nordului sau din împărăţia Vikingilor. „Orice s-ar spune, un an şi două luni nu este mult, dacă avem în vedere şi perioada firească de trecere de la un anumit gen de gestiune la alta – ne spune interlocutorul nostru. Cu toate acestea, pe lîngă delimitarea clară a obiectivelor şi ţelurilor noastre, izvorînd din necesităţile cele mai presante ale oraşului, am şi trecut la lucru, realizînd cîteva din acţiunile propuse. Prima dintre acestea şi cea mai importantă, după părerea mea, este descentralizarea activităţii administrative, obţinută prin revitalizarea consiliilor de cartier. Aceste consilii, în număr de 20, permit cetăţenilor să ia parte activă la discutarea şi elaborarea deciziilor privind zona teritorială din care fac parte ; în acelaşi timp, prin intermediul lor, populaţia îşi spune părerea în legătură cu problemele generale ale oraşului : planul-cadru, bilanţul, planurile de dezvoltare pe mai mulţi ani etc. Se verifică astfel deciziile noastre, ale conducătorilor, cu opţiunile şi interesele celor pe care sîntem puşi să-i slujim".

Multe lucruri noi au apărut şi în domeniul şcolii şi culturii. Din iniţiativa acestor tineri inimoşi, în noile cartiere „Europa" şi „Duccio Galimberti" au fost construite din prefabricate mai multe grădiniţe şi şcoli mobile care, aşa cum aveam să-mi dau seama, nu sînt cu nimic mai prejos decît investiţiile obişnuite. Scopul lor este de a suplini lipsa unor astfel de aşezăminte în zonele noi de locuinţe, îndeosebi în perioada de început, în care respectivele cartiere abia capătă contur. Adăugaţi la aceasta noul teatru municipal, cu 1 200 de locuri, în curs de construire în apropierea gării, şi proiectul celei de-a doua universităţi din Piemont, care îşi va avea sediul la Alessandria, şi veţi obţine un tablou al preocupărilor din acest sector, despre care asesorul Delmo Maestri spunea că are o importanţă aparte pentru viitorul alessandrinilor.

Alte două iniţiative, larg comentate în rîndul populaţiei, sînt cele întreprinse în sectoarele comercial şi, respectiv, al transporturilor. In sectorul comercial, s-a trecut la aplicarea unor preţuri controlate, cu scopul de a se favoriza consumatorii şi a se frîna cursa nejustificată de creştere a preţurilor. In ce priveşte transporturile – este vorba de cele urbane – ele au fost „municipalizate", adică au fost trecute din cadrul privat în gospodărirea comunei, pornindu-se de la necesităţile şi exigenţele mereu sporite în acest domeniu.

Nenumărate sînt şi proiectele de viitor. Planul-cadru general are în vedere, în afara lucrurilor menţionate, construirea unui centru electronic, aflat deja în fază avansată de proiectare, noi construcţii de locuinţe, diferite instituţii sociale, printre care un centru de medicină pentru prevenirea accidentelor de muncă. Toate acestea îşi vor pune amprenta asupra oraşului de astăzi, îl vor face să progreseze continuu, ceea ce nu poate decît să fie privit cu încredere şi optimism de către locuitorii săi.

Primul meu contact cu Alessandria a avut loc în ziua deschiderii ciclului de manifestări intitulat : „Intîlnire cu România". In „Piazza della Liberta" – unul din cele mai frecventate puncte ale oraşului – ca şi pe principalele străzi, afişe mari anunţau inaugurarea acestei manifestări, prima de acest gen pe care primăria şi autorităţile locale au dedicat-o unei ţări străine, şi prin care s-a urmărit să se facă cunoscute locuitorilor oraşului ţara şi poporul nostru, realizările sale în diferite domenii de activitate. In seara acelei zile, la Casa de cultură a oraşului a fost deschisă, în prezenţa principalelor oficialităţi ale provinciei şi oraşului, precum şi a unei numeroase asistenţe, o expoziţie de fotografii ilustrînd aspecte ale artei medievale din România, personalităţi ale ştiinţei şi culturii româneşti, în special viaţa şi opera lui Constantin Brâncuşi. Cu acelaşi prilej, Iacob Ionaşcu, ambasadorul ţării noastre la Roma, a prezentat conferinţa „Dezvoltarea ascendentă a relaţiilor culturale româno-italiene", care a fost urmărită cu deosebit interes.

Agenda manifestărilor din cadrul „Intîlnirii cu România", desfăşurate pe parcursul a două săptămîni, a înscris, de asemenea, o seară de filme documentare româneşti, prilej cu care au fost prezentate principalele atracţii turistice ale României, precum şi o conferinţă-dezbatere legată de diferite aspecte ale dezvoltării sociale şi culturale contemporane ale ţării noastre, prezidată de prof. dr. Ovidiu Drîmba, şeful catedrei de limbă şi literatură română de la Universitatea din Torino.

L-am întrebat pe domnul primar de ce alegerea s-a oprit asupra României. „Am ales ţara dv. – ne-a spus domnia-sa – datorită legăturilor seculare dintre popoarele noastre, afinităţilor dintre cele două limbi, dar mai ales datorită preţuirii pe care o acordăm României de astăzi, eforturilor sale îndreptate spre înaintarea pe calea progresului economic şi social, politicii sale externe de pace şi colaborare cu toate ţările lumii, indiferent de orînduirea lor socială".

Nu puţini au fost cei care mi-au vorbit de succesul înregistrat de manifestările din cadrul „Intîlnirii cu România". „Acest succes – îmi spunea vice-primarul, Alfio Brino – ne îndeamnă şi, în acelaşi timp, ne obligă la noi acţiuni, prin care vom contribui, fără îndoială, la o mai bună cunoaştere şi apropiere dintre cele două popoare, la continua dezvoltare a prieteniei şi stimei dintre popoarele italian şi român".

Ibrahim Abdel Rahman

directorul executiv al Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială (O.N.U.D.I.)

O.N.U.D.I. și programele naționale de dezvoltare

Pentru cele mai multe din organismele economice din familia Națiunilor Unite, primăvara este momentul în care, în cadrul tradiționalelor sesiuni anuale, se face o trecere în revistă a activităților desfășurate de ele în cîmpul cooperării internaționale în cursul ultimelor 12 luni, după care se analizează perspectivele și se stabilesc orientările viitoare ale respectivelor organizații. O atmosferă alertă de lucru este vizibilă, în aceste zile, și la sediul vienez de pe Lerchenfelder Strasse al Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială (O.N.U.D.I.), unde s-au desfășurat, între 5 și 15 mai, lucrările celei de-a 7-a sesiuni a Consiliului pentru Dezvoltare Industrială.

Pentru a ne vorbi despre scopurile și rolul O.N.U.D.I., ca instrument de promovare a cooperării internaționale și, cu precădere, de sprijinire a eforturilor proprii în vederea dezvoltării ale țărilor în curs de dezvoltare, și despre importanța sesiunii Consiliului O.N.U.D.I., ne-am adresat personalității celei mai autorizate în materie, directorul executiv al O.N.U.D.I., Ibrahim Helmi Abdel Rahman, pentru a ne acorda un interviu în exclusivitate pentru revista „Lumea".

– Care este rolul Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială (O.N.U.D.I.) în elaborarea și aplicarea de programe naționale în țările în curs de dezvoltare ?

– În anii care au trecut de cînd O.N.U.D.I. a primit răspunderea pentru promovarea și accelerarea industrializării în țările în curs de dezvoltare, multe schimbări s-au petrecut în lume și în aceste țări. Atît O.N.U.D.I. cît și organul ei de formulare a politicii, Consiliul de dezvoltare industrială, își dau seama că trebuie să fie gata să acționeze în conformitate cu aceste schimbări și nu să folosească metode învechite. Una din marile schimbări a fost adoptarea unui nou sistem de întocmire a programelor pentru diferite țări, de obicei pe perioade de cinci ani, pentru dezvoltarea lor în ansamblu. Programele sînt prezentate Programului O.N.U. pentru Dezvoltare (P.N.U.D.) care, după ce le aprobă, alocă fondurile necesare. Fondurile sînt folosite de diverse agenții ale O.N.U. în funcție de obiectivele lor, ca agricultura, asistența medicală, învățămîntul etc. O.N.U.D.I. este una din aceste agenții și, deoarece consider că industria este importantă pentru toate națiunile, sînt bucuros să relev că, în general, aceste programe alocă industriei o proporție mai mare din totalul fondurilor decît anterior.

Atunci cînd țările se gîndesc la industrializare, ele ne cer, de obicei, părerea și noi sîntem totdeauna gata să dăm sfaturi, care ar putea contribui la alegerea modului cel mai bun de a folosi resursele lor naturale, la înființarea serviciilor esențiale pentru asigurarea succesului și la găsirea piețelor care pot folosi economiei în general. La începerea programului, sîntem gata să punem la dispoziție întreaga experiență pe care am dobîndit-o ; precum și serviciile celor mai buni experți și consultanți pe care îi putem obține pentru realizarea celor mai bune rezultate posibile în sectoarele industriale ale țării. După cum știți, ne putem îndeplini sarcinile numai la cererea guvernelor și împreună cu ele. Trebuie să vă asigurăm că suveranitatea națională este respectată și că se obțin cele mai bune condiții posibile pentru ajutor, investiții sau transfer de tehnologie.

– Ce raport există între eforturile naționale și ajutorul extern ? Care este cel mai important dintre cele două elemente și în ce măsură ele sînt interdependente ?

– Este totdeauna greu să aplici o regulă unică activităților noastre ; cred că există unele țări care trebuie să-și adapteze programele în funcție de ajutorul disponibil și altele care își elaborează programele și hotărăsc ulterior dacă urmează sau nu să ceară asistență. În ansamblu, respectul pentru suveranitatea națională trebuie să însemne că guvernele stabilesc orientarea pe care trebuie s-o adopte efortul lor național și că întreaga asistență, indiferent dacă este vorba de avizul experților, livrări de mașini, pregătire profesională, perfecționarea metodelor de conducere sau furnizarea de fonduri, trebuie să urmărească același obiectiv. Răspunsul meu este că guvernele și nu O.N.U.D.I. sînt acelea care trebuie să hotărască ce anume este cel mai important, iar folosirea ajutorului străin trebuie să fie subordonată interesului național.

– Cum au fost îndeplinite obiectivele stabilite la conferința din 1971 și obiectivele celui de-al doilea Deceniu al dezvoltării ?

– Cele 108 țări care au participat la conferința specială din iunie 1971 doreau în mod sincer să găsească o formulă care să facă din O.N.U.D.I. un organ eficient. Au existat, de asemenea, multe puncte de dezacord, dar, în cele din urmă, s-a subliniat importanța dezvoltării industriei. Unul din rezultatele serioase a fost sesiunea de anul acesta a Consiliului de dezvoltare industrială. La sesiune a fost prezentat un raport pregătit de 18 experți din 18 țări, numiți de secretarul general al O.N.U. Experții au făcut șase recomandări principale, toate consolidînd concepțiile care stau la baza O.N.U.D.I. Una dintre ele, deosebit de interesantă după părerea mea, este creșterea rolului O.N.U.D.I. în ce privește ajutorul acordat țărilor pentru a elabora o politică și o strategie privind problemele lor industriale. Dinamica procesului de creștere economică trebuie să ducă la intensificarea continuă a elanului. Am dori să ajutăm guvernele să profite de această situație, astfel încît condițiile lor în raport cu acelea ale națiunilor avansate să devină mai favorabile. Pe baza unui studiu al progreselor înregistrate în al doilea Deceniu al dezvoltării, sînt indicii că eforturile de industrializare încep să dea rezultate.

– Care este importanța acestei sesiuni a Consiliului de dezvoltare industrială ?

– La fiecare ședință, Consiliul încearcă să stabilească linii politice călăuzitoare, ținînd seama de necesitățile cele mai presante. De pildă, anul trecut s-a pus accentul pe ajutorarea țărilor celor mai puțin dezvoltate dintre cele în curs de dezvoltare. Anul acesta, un nou aspect îl constituie schimbările de procedură din O.N.U., în urma cărora a trebuit să întocmim un buget și un program pentru următorii doi ani și planuri generale pînă în 1977.

– Care este părerea dv. despre rezultatele obținute de Centrul mixt O.N.U.D.I.–român pentru industriile chimică și petrochimică și care sînt perspectivele de viitor ?

– Este cam prea devreme să apreciem rezultatele din punct de vedere al realizărilor în materie de cercetare, dar nu este prea devreme să spunem că centrul și-a început activitatea într-un ritm intens, care se menține. Ședințele ținute acolo au promovat colaborarea internațională și cunoștințele științifice. Sînt sigur că unele din lucrările de cercetare care se desfășoară vor constitui o contribuție reală la dezvoltare.

– Care este contribuția României la activitatea O.N.U.D.I. ?

– Chiar dacă nu ar exista decît Centrul mixt, contribuția României ar fi considerată ca remarcabilă. Dar el nu reprezintă decît unul din eforturile sale. Există și alte sfere de colaborare. Experții români ne-au dat ajutor în aplicarea programelor noastre într-un număr de țări, guvernul român a acordat o asistență prețioasă programului nostru de pregătire practică pentru ingineri din țări în curs de dezvoltare ; noi am organizat în țara dv mai multe seminarii importante. Anul trecut, au avut loc trei seminarii, iar următorul, cu privire la cauciucul sintetic, va avea loc la Snagov, în iunie. În ce ne privește, am fost mulțumiți de modul în care a fost primită asistența noastră tehnică și de modul în care au fost folosite bursele destinate unor cetățeni români. La remedierea daunelor provocate de inundațiile din 1970 am încercat să acordăm și noi anumite resurse. În plus, am colaborat în domeniul metodelor de conducere, tehnologiei, calificării industriale și industriilor de ambalaje și alimentară.

Corneliu Vlad

RASPUNDEM CITITORILOR

Drumul spre reunificarea pașnică și independentă a Coreei

În ciuda greutăților existente, organismele create în urma Declarației comune Nord-Sud din iulie 1972 în vederea îmbunătățirii relațiilor între Nordul și Sudul Coreei și a unificării țării și-au continuat lucrările. Astfel, la 15 martie, la Phenian a avut loc a doua reuniune a Comitetului de coordonare Nord-Sud, format în iulie anul trecut, în scopul îndeplinirii punctelor asupra cărora s-a ajuns la un acord și a traducerii în fapt a principiilor reunificării pașnice. La 10 martie, și-au ținut primele ședințe de lucru Comitetul Executiv și Consiliul comisarilor, ambele organisme ale Comitetului de coordonare Nord-Sud. De asemenea, în zilele de 9 și 10 mai cele două organizații de Cruce Roșie, din Nord și din Sud, s-au întîlnit la Seul, în a 6-a ședință a convorbirilor angajate.

O amplă și temeinică analiză a rezultatelor înregistrate pînă în prezent și a perspectivelor pe care le are în momentul actual procesul reunificării Coreei o oferă discursul pronunțat, la 16 aprilie, de președintele R.P.D. Coreene, Kim Ir Sen, la mitingul organizat cu ocazia vizitei în R.P.D. Coreeană a prințului Norodom Sianuk, șeful statului cambodgian.

„Astăzi — a arătat președintele Kim Ir Sen — toate faptele pun în evidență, fără rezerve, pe aceia care vor, într-adevăr, pacea și reunificarea în Coreea și se străduiesc spre binele națiunii și pe cei care favorizează războiul și divizarea". Vorbind despre anomalia, cu serioase daune aduse națiunii coreene, pe care o reprezintă divizarea țării și despre încercarea anumitor forțe de a perpetua această situație, președintele R.P.D. Coreene a subliniat faptul că, reunificarea fiind dorința întregului popor, ea se va înfăptui în ciuda oricăror piedici, de ori unde ar veni ele".

Arătînd că unele acțiuni întreprinse de Coreea de sud și Statele Unite după acordul de la 4 iulie 1972 au împiedicat ca dialogul angajat între Nord și Sud să înregistreze un progres vădit și au făcut să persiste tensiunea în țară, președintele Kim Ir Sen a condamnat tactica dublă folosită de autoritățile sud-coreene. „Actualmente, anumite autorități sud-coreene vorbesc despre «confruntarea însoțind dialogul», de «concurența» și de «coexistența însoțind dialogul», dar toate acestea nu au nici o semnificație — a spus președintele Kim Ir Sen. Noi trebuie, astăzi, să ne străduim pentru o unire, o colaborare, care să însoțească dialogul și pentru realizarea unificării prin dialog". În acest sens, autoritățile sud-coreene sînt, încă odată, îndemnate „să respecte Declarația comună din 4 iulie, să promoveze înțelegerea reciprocă între cele două părți și, în special, să elimine starea de opoziție militară dintre Nord și Sud".

„Noi considerăm că, deși există divergențe de vederi între Nord și Sud — a subliniat președintele Kim Ir Sen — este posibil să se realizeze marea uniune națională, dacă cele două părți nu-și impun una alteia credința, ideologia și regimul. Ceea ce este mai important în viitorul apropiat este să se realizeze, cît mai curînd posibil, propunerea pe care noi am avansat-o deja ca pe o măsură destinată să elimine starea de opoziție militară dintre Nord și Sud, respectiv propunerea în cinci puncte (încetarea creșterii forțelor armate și a cursei înarmărilor, retragerea tuturor trupelor străine, diminuarea efectivelor și armamentelor, oprirea introducerii de arme dinafară și încheierea unui acord de pace) și să se realizeze colaborarea multilaterală între Nord și Sud în diferite domenii — politic, militar, economic, cultural și diplomatic".

Demonstrînd extinderea și întărirea tendinței reunificării pașnice și independente a țării în rîndul populației sud-coreene, a celor mai diverse categorii și pături ale sale și subliniind dorința guvernului R.P.D. Coreene de a îndrepta dialogul intercoreean pe făgașul progresului, președintele Kim Ir Sen a spus: „Credem că dacă dialogul actual nu merge bine, ar fi necesar să se procedeze în așa fel încît personalități patriotice de diferite orientări și aparținînd unor pături sociale diferite să se reunească pentru a fi ascultate mai multe păreri și a se obține o deplină înțelegere reciprocă asupra modalității de reglementare a problemei reunificării. În această privință, noi cerem ca reprezentanți ai tuturor partidelor și organizațiilor sociale și personalități de diferite medii și pături sociale din Nord și Sud să participe la lucrările actuale ale Comitetului de coordonare Nord-Sud pentru a se extinde cadrul de acțiune al acestuia sau, menținîndu-se Comitetul de coordonare în funcțiune, să se organizeze o conferință de negocieri politice la care să ia parte toate categoriile amintite".

Amintind că pe drumul spre reunificare persistă numeroase obstacole, președintele Kim Ir Sen a insistat asupra faptului că, „dat fiind că noi aparținem cu toții aceleiași națiuni, trebuie în mod necesar să realizăm marea uniune națională și să îndeplinim opera de reunificare, independentă și pașnică a patriei, acest vechi deziderat al națiunii noastre".

Pe calea înfăptuirii multdoritei unificări, poporul coreean se bucură de întreg sprijinul opiniei publice mondiale iubitoare de pace. Țara noastră, în spiritul solidarității militante dintre popoarele român și coreean, a sprijinit în permanență propunerile și eforturile consecvente ale Partidului Muncii din Coreea și ale guvernului R.P.D. Coreene, îndreptate spre apropierea dintre Nord și Sud și realizarea unității naționale. Poporul român și-a exprimat întotdeauna încrederea în victoria pe care o va obține poporul coreean pe drumul reunificării pașnice, democratice și independente a patriei, condiție indispensabilă a dezvoltării plenare a națiunii coreene.

Liana Enescu

Normalizare lentă

Corespondență din Beirut de la Crăciun Ionescu

Ca urmare a celor două serii de confruntări sîngeroase dintre armată și fedaini (2—3 și 7—8 mai), la Beirut și în suburbii, continuate în zonele de frontieră și în alte localități, Libanul parcurge o perioadă de criză, care a afectat întreaga viață cotidiană, creînd neliniște și încertitudini, cu toate eforturile vizibile de normalizare a situației. Decretarea stării de urgență sau a stării de asediu (ambele denumiri reprezentînd în fapt același lucru) în noaptea de 7 spre 8 mai, cu interdicția totală de circulație de seara pînă dimineața, și doar cu pauze mai mari sau mai mici pentru aprovizionarea populației, în cursul zilei, a schimbat, într-o măsură considerabilă, aspectul capitalei libaneze, evenimentele avînd repercusiuni sau chiar suprimînd o serie de activități. Portul capitalei, care primește anual peste 3 500 de nave, a fost paralizat zile întregi, în radă staționînd continuu o flotă comercială de aproape 40 de vase, peisaj neobișnuit în timpuri normale. Aeroportul internațional, această adevărată placă turnantă a traficului intercontinental dintre Europa, Africa și Asia, cu peste 100 de aterizări și tot atîtea decolări cotidiene, și-a întrerupt și el activitatea o bună bucată de vreme. Închiderea frontierei cu Siria, punct de trecere a convoalelor de camioane grele cu mărfuri pentru Peninsula Arabică și zona Golfului Persic, a avut darul să aglomereze, pînă la suprasaturare, antrepozitele din Beirut. Atmosfera de război, cu tancuri circulînd pe străzi, cu bubuituri de tun și bombardamente aeriene, nu i-a intimidat pe locuitorii Beirutului, mult mai mult neliniștindu-i consecințele, atît de ordin economic cît și politic, ale confruntării.

Sîmbătă și duminică, după ce s-a dat drumul circulației, străzile s-au umplut iarăși de trecători, în bazar animația a revenit la normal, vitrinele de pe Hamra și-au etalat imediat ultimele noutăți în materie de modă.

Dar, această răbufnire de expansivitate, după claustrările impuse, ascundea, în mare parte, neliniștea omului de pe stradă, incertitudinile cu privire la viitor.

Problema esențială a Libanului de azi și poate chiar de mîine o constituie, fără îndoială, normalizarea relațiilor dintre stat și mișcarea palestiniană. De rezolvarea acesteia sînt pendinte și alte probleme, inclusiv depășirea actualei crize de guvern. Or, în momentul cînd scriam aceste rînduri, situația nu este încă pe deplin clarificată. Președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, Yasser Arafat, continuă să se întîlnească cu diverși negociatori libanezi și personalități politice marcante, Comisia mixtă superioară formată din șeful de stat major adjunct și șeful Biroului II al armatei libaneze și din doi reprezentanți ai O.E.P., membri ai organizațiilor Fatah și Saika, se reunește cu regularitate, dar singurul rezultat concret, vizibil, îl constituie menținerea încetării focului. Forțele armate ale celor două părți continuă să rămînă pe poziții și concilierea de fond nu este încă anunțată. Amin Hafez refuză, în continuare, să-și reia locul în fruntea guvernului din rîndurile căruia o bună parte a membrilor săi nu se consideră demisionați. Parlamentul, convocat luni, 14 mai, pentru a decide, conform legislației libaneze, asupra stării de urgență, nu și-a putut ține reuniunea, datorită lipsei a două treimi din numărul deputaților. Formarea unui nou cabinet întîrzie.

1000+1

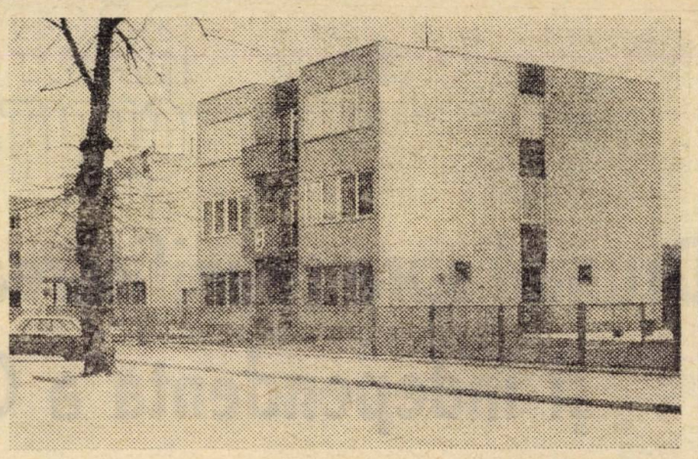

Berlin. Stabilirea de relații diplomatice, în suită rapidă, între R.D.G. și numeroase țări ale lumii, determină un avînt al construcțiilor de ambasade. Între primele date în folosință — ambasada Elveției

Răceală

Surse franceze informate au afirmat că președintele Pompidou se opune ideii întîlnirii „atlantice la nivel înalt", propusă de Nixon și Willy Brandt. Sursele afirmă că o asemenea întîlnire nu corespunde atitudinii tradiționale a Franței de a nu aproba conferințe de bloc. Răceala franceză se datorează poziției nefavorabile a președintelui Pompidou față de orice „instituționalizare" a relațiilor dintre C.E.E. și S.U.A. Sursele afirmă, de asemenea, că Pompidou este nemulțumit de faptul că Nixon și Willy Brandt au avansat ideea întîlnirii la nivel înalt fără a-l consulta în prealabil.

Eforturi

Într-o conferință de presă, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, și-a exprimat regretul pentru luptele din Liban și a anunțat un nou efort al Consiliului de Securitate pentru stabilirea păcii în Orientul Mijlociu, pe baza raportului pe care îl va prezenta Consiliului de Securitate privind situația din această regiune a lumii și eforturile pentru soluționarea crizei. Acest raport, cerut de Consiliu, a spus Waldheim, va fi dezbătut în curînd. Waldheim a dezmințit că misiunea de pace a lui Gunnar Jarring va fi întreruptă. De asemenea, el a dezmințit că intenționează să preia personal misiunea acestuia. „Nu este vina lui Jarring dacă părțile în cauză nu s-au întîlnit", a spus Waldheim.

Precizări

Ronald Ziegler, purtătorul de cuvînt al Casei Albe, a anunțat că secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev, va face o vizită oficială în Statele Unite, între 18 și 26 iunie. După cum a declarat Ziegler, această vizită are loc la invitația remisă de președintele Nixon acum un an, cu prilejul vizitei sale în U.R.S.S.

După anunțul Casei Albe, a avut loc o scurtă informare prezentată de consilierul președintelui, Henry Kissinger, care s-a înapoiat la 10 mai de la Moscova, după convorbiri de patru zile cu conducătorii sovietici. Kissinger a arătat că, la întîlnirea la nivel înalt care va avea loc în S.U.A., se vor înregistra evoluții importante în legătură cu cea de-a doua etapă a convorbirilor pentru limitarea armamentelor strategice, în curs la Geneva. Referindu-se la convorbirile S.A.L.T., Kissinger a declarat că au avut loc ample discuții în această problemă. „Credem că — a afirmat el — cu prilejul întîlnirii dintre președintele Nixon și secretarul general al C.C. al P.C.U.S. se va putea stabili orientarea în linii mari a negocierilor ulterioare, și că acestea vor putea fi accelerate". Printre problemele-cheie ce vor fi discutate de conducătorii U.R.S.S. și S.U.A. se numără: perspectivele de a se realiza un acord între cele două țări pentru limitarea înarmărilor nucleare, sporirea schimburilor comerciale și problema Orientului Mijlociu — a mai declarat Kissinger.

Președintele Republicii Peru, generalul Velasco Alvarado (în mașină, în spate), a părăsit recent spitalul în care suferise o intervenție chirurgicală

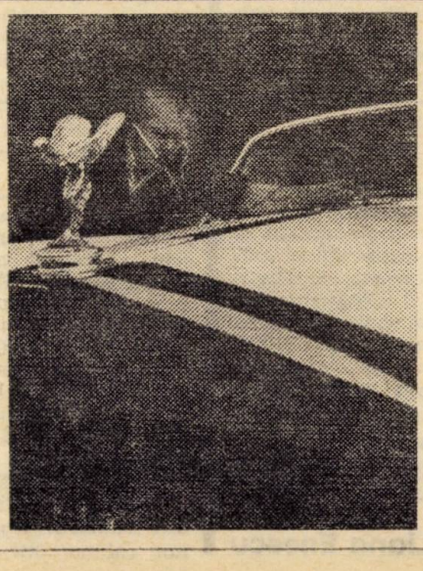

Se va însănătoși Rolls-Royce? În orice caz, celebra fabrică de automobile nu a fost adjudecată prin licitație (ofertele au fost apreciate ca nesatisfăcătoare) și își va rezolva necesitățile financiare prin emitere de acțiuni

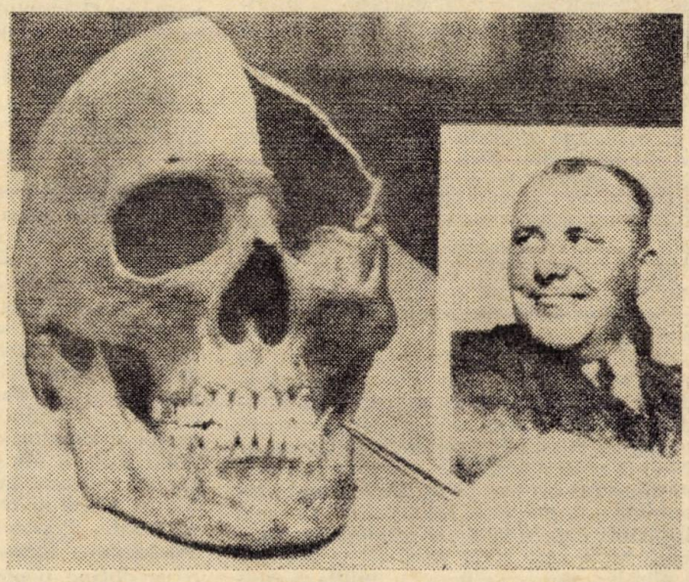

Craniul identificat ca fiind acela al lui Martin Bormann (în dreapta, o fotografie din anii războiului). Horst Gauf, procuror al landului Hessen, a declarat recent că moartea lui Bormann a fost stabilită „cu certitudine"

Agenția China Nouă a transmis imagini de la manifestările organizate cu ocazia zilei de 1 Mai, la Pekin. La adunarea populară de la Palatul de vară au fost prezenți Den Siao-pin vicepremier al Consiliului de Stat (al doilea din stînga), și Su De-hen, vicepreședinte al Consiliului consultativ politic popular

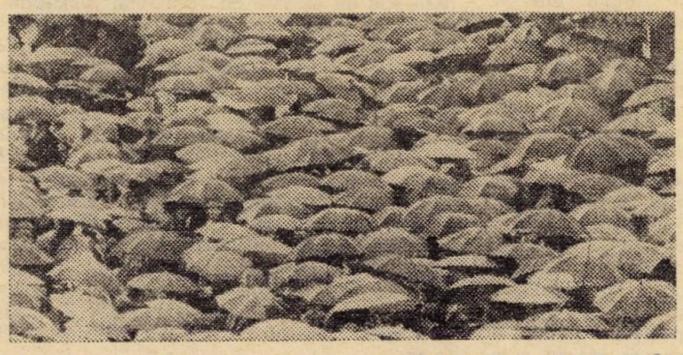

Consultare cetățenească tradițională la Glarus (Elveția). În ciuda timpului nefavorabil, au fost adoptate hotărîri în 21 de probleme de interes local, dar presant...

Dezbateri

Dezbaterile din Consiliul de Securitate privind situația din Orientul Mijlociu ar putea începe la 29 mai – anunță, de la Națiunile Unite, agenția France Presse.

Relații

● *Japonia se pregătește să stabilească relații diplomatice cu R. D. Vietnam. În cursul recentei sale vizite la Paris, ministrul de externe Masayoshi Ohira a afirmat, între altele, că „întrucît R. D. Vietnam manifestă, de asemenea, interes față de stabilirea relațiilor diplomatice cu Japonia, nu cred că va exista vreo barieră serioasă în calea negocierilor". Presa din Tokio relatează că, în curînd, vor începe, la Paris, negocieri între ambasadorul nipon, Nakayama, și Vo Van Sun, delegatul general al R. D. Vietnam în Franța.*

● *Într-o declarație făcută în Parlament, Julian Amery, adjunct al ministrului de externe, a declarat că guvernul britanic ar fi bucuros să găsească o formulă pentru înlăturarea obstacolelor din calea restabilirii relațiilor diplomatice cu Albania.*

Teme

La convorbirile prilejuite de vizita lui L. Brejnev la Bonn, între 18–22 mai, o temă importantă o va constitui problema Berlinului occidental, a declarat cancelarul vest-german, într-un raport de politică externă prezentat în fața fracțiunii P.S.D. a Bundestagului. Principala temă a convorbirilor o va constitui îmbunătățirea relațiilor între R.F. Germania și U.R.S.S. Willy Brandt a afirmat, în continuare, că în acest context este important să se ajungă la stabilirea unor puncte de vedere comune în ceea ce privește colaborarea între Est și Vest, problemele de securitate și temele dezbătute la Helsinki și la Viena.

Întrevedere

Ciao Kuan-hua, adjunct al ministrului de externe al R.P. Chineze, a avut, săptămîna trecută, la Pekin, o întrevedere cu Isabel Martinez de Peron, soția fostului președinte argentinian, și cu Jose Lopez Rega, secretar general al Mișcării Justițialiste Naționale.

Tribunal

Guvernul australian a depus în fața Curții Internaționale de Justiție de la Haga o cerere în care solicită ca experiențele nucleare franceze din Pacific să fie proclamate incompatibile cu dreptul internațional. De asemenea, cere ca tribunalul să interzică Franței să mai efectueze vreo experiență nucleară în Pacific pe durata procedurii judiciare. La rîndul său, guvernul neozeelandez a dat publicității textul cererii sale prezentate în fața Curții Internaționale de Justiție de la Haga, în care solicită să se intenteze o acțiune împotriva Franței, în scopul de a-i interzice să efectueze experiențe nucleare în Pacific. În acest document de 15 pagini se afirmă că experiențele franceze măresc căderile radioactive și constituie o violare a drepturilor internaționale ale Noii Zeelande. Aceste experiențe violează, de asemenea, drepturile privind libertatea de navigație, de survolare și de explorare a oceanului.

Bursă

După mai multe amînări, datorate crizei monetare interoccidentale, la 8 mai s-a deschis la Belgrad prima „bursă de devize", apreciată de Branko Ciolanovici, guvernatorul Băncii Naționale, drept o etapă importantă pe calea realizării convertibilității totale a dinarului. La primele tranzacții, desfășurate la 8 mai, au participat 14 bănci. Sub controlul Băncii Naționale iugoslave, s-au efectuat negocieri în legătură cu 13 devize, incluzînd dolarul american și canadian și 11 monede europene. Ciolanovici a arătat că restricțiile momentane exclud posibilitatea participării băncilor străine și a băncilor particulare la „bursa de devize", dar nu se intenționează să se mențină permanent asemenea restricții. Cursul dinarului în devize, menținut fix pînă acum de Banca Națională, va putea ca pe viitor să înregistreze o fluctuație liberă, aflată însă sub controlul și posibilitatea intervenției Băncii Naționale.

Vizite

● *Între 26 septembrie și 5 octombrie, premierul Tanaka va vizita Franța, Anglia și R. F. Germania. La sfîrșitul lunii iulie, Tanaka va vizita S.U.A., iar la sfîrșitul lunii august – U.R.S.S.*

● *Ministrul de externe suedez va face o vizită oficială în R.P. Chineză, de la 29 mai la 7 iunie, după care va pleca la Hanoi.*

Ziariști

O delegație de ziariști din R. P. D. Coreeană, în frunte cu redactorul-șef al ziarului „Nodon Sinmun", a sosit la Tokio la invitația Asociației japoneze a ziariștilor și publiciștilor. Este primul grup de ziariști nord-coreeni care vizitează Japonia. Surse informate au indicat că partea japoneză ar putea discuta cu delegația coreeană problema schimbului de ziariști și de corespondenți.

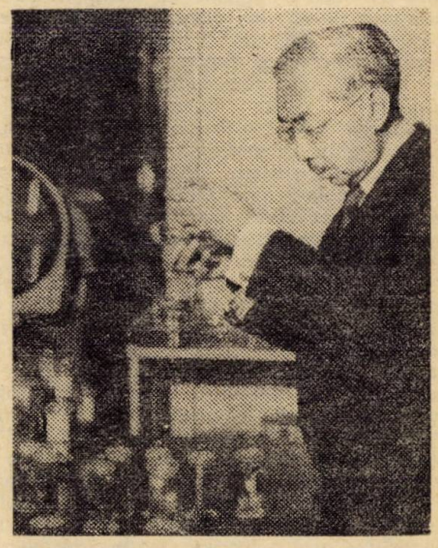

Împăratul Japoniei, Hirohito — în imagine examinînd exemplare de microfaună acvatică — este un expert reputat în biologie marină

Regele Marocului, Hassan al II-lea (în dreapta), inspectează unitățile marocane de voluntari, pregătite pentru a fi trimise în Siria

PE URMELE ISTORIEI

Diplomația românească în vremea lui Alexandru Ioan Cuza

Conf. univ. dr. Nicolae Ceachir

Acum o sută de ani, la 15 mai 1873, la Heidelberg, în Germania, înceta să bată inima unui mare român, unul din cei care au pus bazele statului național modern : Alexandru Ioan Cuza, primul domnitor al Principatelor Unite și al României.

La Ruginoasa, la înmormîntarea lui Cuza, un alt titan al secolului al XIX-lea românesc, Mihail Kogălniceanu, spunea : „Nu greșalele lui l-au răsturnat, ci faptele lui cele mari. Alexandru I nu are trebuință de istoriografi. El singur și-a scris istoria prin legi, prin actele cu care a făcut un stat ,o societate alta decît aceea ce i s-a fost dat, cînd l-am proclamat Domnitor".

Cei șapte ani de domnie (1859—1866) au fost glorioși atît pe plan intern, cît și pe plan extern. Trebuie arătat, însă, că — dacă îndoita alegere a lui Cuza, la 5 ianuarie în Moldova, și 24 ianuarie 1859 în Țara Românească, a avut consecințe importante pentru istoria poporului român — din cauza conjuncturii externe, țînăra diplomație românească s-a izbit de mari greutăți. În urma războiului Crimeei (1853—56), schimbîndu-se raportul de forțe dintre marile puteri, Congresul de la Paris din 1856 a reglementat unele probleme europene luînd în discuție și chestiunea românească. Articolul 22 prevedea că : „Principatele Valahiei și Moldovei vor continua să se bucure, sub suzeranitatea Porții și cu garanția Puterilor Contractante (Anglia, Franța, Rusia, Austria, Prusia, Sardinia — n.n.), de privilegiile și avantajele de care se bucură astăzi". Deci, practic, Principatele Române erau vasale Imperiului Otoman, căruia îi plăteau un tribut anual, și se aflau sub protectoratul altor șase puteri. Practic și juridic, șapte mari puteri europene se puteau amesteca „legal" în treburile românești. În 1858, cele șapte puteri europene se întruneau din nou la Paris, pentru a decide viitorul Principatelor pe baza doleanțelor Divanurilor ad-hoc. În august 1858, ele iscăleau o convenție că cele două provincii românești formau o federație cu numele de „Principatele Unite ale Moldovei și Valahiei" ; fiecare principat trebuia să-și aleagă un principe, să aibă un guvern și o adunare legiuitoare. Convenția de la Paris n-a satisfăcut interesele și cerințele poporului român. „Această convenție — arăta A. D. Xenopol — este o lucrare foarte stranie, o silință supremă a combinației diplomatice, care totdeauna a căutat să domine prin idei, adeseori prin cuvinte, interesele reale și puternice ale vieții. Ea este un amestec hibrid și nefiresc de unire și despărțire, în care caută să se împace interesele deosebite ale puterilor pe capul poporului român. Necontenit i se arată unirea, dar i se pun stavili pentru ca ea să nu se realizeze. Se apropie unda de buzele lui, dar cînd vrea să beie, ea se îndepărtează". Viitorul diplomat român, Vasile Boerescu, arăta în ziarul „Naționalul" că puterile semnatare ale tratatului de la Paris și-au terminat opera : „...rămene — spunea el — ca noi, românii, să începem pe a noastră și să știm a o termina cu demnitate și înțelegere".

După cum se știe, poporul român a ales același domnitor, pe Alexandru Ioan Cuza, în ambele principate. Situația era deosebit de complicată, deoarece — cu toate că Franța, Rusia, Prusia și Sardinia sprijineau actul înfăptuit de români — Imperiul Otoman și Austria, care luptaseră din răsputeri pentru a împiedica unirea, amenințau cu ocupația militară a Principatelor, iar Anglia era în favoarea unor asemenea acțiuni. Și pe plan intern situația era dificilă. Sistemul de administrație impus de Convenția de la Paris — cu două guverne, două camere și cu o comisie centrală la Focșani — era greoi și ineficient pentru adoptarea unor măsuri rapide, menite să se aplice în ambele Principate.

Țînăra diplomație românească — în frunte cu domnitorul Cuza, Mihail Kogălniceanu, Vasile și Iancu Alecsandri, Costache Negri, Ștefan Golescu și alți patrioți — a adus o contribuție esențială la legalizarea îndoitei alegeri și recunoașterea unirii principatelor pe plan politic și administrativ. Au fost trimise misiuni diplomatice speciale pentru a informa puterile garante despre modul cum s-a ajuns la dubla alegere a lui Cuza. Vasile Alecsandri a fost trimis la Paris, Londra și Torino, economistul Ludovic Steege — la Berlin și Viena, Ștefan Golescu — la Berlin și Paris, contele Obolenski, vechi amic al lui Cuza, căsătorit cu o moldoveancă — la Petersburg, Costache Negri și Nicolae Catargiu — la Constantinopol, ceva mai tîrziu, Dumitru Brătianu — la Paris și la Torino, iar Ion Bălăceanu — la Milano. În februarie 1859, generalul Pavel Kisselev — fostul guvernator al celor două Principate în perioada 1829—1834, devenit ambasador al Rusiei acreditat la Paris — îi scria următoarele fratelui său Nicolae, aflat la Roma : „Sîntem în ajunul deschiderii conferinței, trebuie să înlăturăm greutățile pe care ni le-au aruncat în spate, printr-o manevră dibace, foștii mei cîrmuiți, moldovenii și valahii. Această problemă este foarte complicată și ne va pricinui mari greutăți. Aștept curierul de la Petersburg, care trebuie să-mi aducă instrucțiuni ce vor ai noștri. Stau în dezacord două probleme : pe de o parte dreptatea, pe de altă parte decența tratatelor politice ; de împăcat este foarte greu".

Vasile Alecsandri s-a bucurat de o primire extrem de frumoasă la Paris ; cunoscut în cercurile politice franceze, avînd și calitatea oficială de ministru de externe al Moldovei, el a cîștigat de partea sa cercurile diplomatice franceze. Diplomația românească a mai avut încă un succes : lordul Cowley, ambasadorul Angliei la Paris, declara că Anglia, curînd, își va schimba atitudinea față de Principate ; ea a fost nevoită să cedeze și — după cum arată istoricul american Riker — chiar „să convingă Poarta de necesitatea de a recomanda puterilor ca să-i ingăduie a-l recunoaște pe Cuza în mod excepțional... și că drepturile sultanului vor rămîne neatinse". Astfel, la conferința puterilor garante — deschisă la Paris, în 26 martie-7 aprilie 1859, în problema Principatelor — Franța, Rusia, Anglia, Prusia și Sardinia recunosc îndoita alegere a lui Alexandru Ioan Cuza.

În același timp, tabăra militară de la Florești, văzînd intențiile lui Cuza de apărare a actului unirii, și războiul izbucnit între Austria, pe de o parte, și Franța și Sardinia, pe de alta, au anihilat intențiile agresive ale Austriei față de Principate. Situația explozivă din sud-estul Europei — datorată mișcărilor izbucnite în Serbia, insurecției de-abia potolite în Hertegovina, pregătirilor de război pe care le făcea Muntenegrul și, în general, nemulțumirilor crescînde ale popoarelor balcanice — impuneau, de asemenea, Turciei o politică mai ponderată. La 14 aprilie 1859, consulul Franței din Belgrad raporta ministerului său de externe că „exemplul Principatelor Unite întreține agitația în toate spiritele". Ceva mai tîrziu, el informa că presa sîrbă elogiază politica fermă dusă de Principatele române, remarcînd : „iată ce poate să realizeze un popor unit și patriot cu un suveran abil și curajos". Consulul francez își încheia raportul cu interesanta remarcă : „Această exaltare făcută prințului Cuza, a elogiilor și încurajărilor la adresa românilor are o semnificație politică ce să nu scape Excelenței-voastre". În fața atitudinii ferme a românilor și în intenția de a preîntîmpina unele complicații ce s-ar fi putut ivi pe plan european, la 26 august — 7 septembrie 1859, și Turcia și Austria au recunoscut dubla alegere a lui Cuza.

În noua conjunctură creată, domnitorul Cuza a acreditat ca agent diplomatic la Constantinopol o singură persoană — pe Costache Negri, deși pentru a menaja susceptibilitatea turcă, în decret, C. Negri figura ca agent diplomatic al Moldovei și agent ad-interim al Țării Românești. Sultanul Abdul Medjid și-a manifestat dorința ca Negri să-i fie prezentat — onoare acordată, în protocolul acelui timp, numai diplomaților de rang superior. Agenția diplomatică română de la Constantinopol a jucat un rol important ; astfel definea C. Negri scopul politicii externe pe care o promova : „Independența completă a Principatelor, pusă sub paza noilor tratate colective, ca în cazul Belgiei și al Greciei".

În septembrie 1860, domnitorul Cuza face o vizită la Constantinopol, unde este primit ca un suveran. Nicolae Iorga arată că vizita lui Cuza marca noul stadiu al legăturilor româno-turce : „primirea domnitorului la Constantinopol fu — scrie Iorga — din cele mai onorabile, superioară oricăreia dintre cele făcute pînă atunci unui domnitor vasal". Nota apărută în Monitorul Oficial din 18 octombrie 1860 menționează că domnitorul Cuza aprecia „călătoria drept o vizită de curtoazie", tocmai pentru a sublinia caracterul formal al vasalității sale. Lui Cuza i s-a pus la dispoziție splendidul palat de la Emirghian, pe malul Bosforului, ceea ce — arată A. D. Xenopol — „il va pune pe picior de egalitate cu principele Napoleon și cu marele Duce Constantin". La vizita făcută de Cuza sultanului, acesta îl aștepta în picioare, în mijlocul salonului, și făcu cîțiva pași în întîmpinarea Domnitorului, îmbrăcat în uniformă românească.

Lucrurile erau radical schimbate, deși, numai cu 26 ani în urmă, domnii români, în audiența de învestire, sărutau papucul sultanului, purtînd pe cap fesul și ținînd mîinile pe piept, în semn de supunere. Iată, așadar, că și otomanii priveau lucid noua situație creată prin unirea celor două Principate. Astfel, arată Xenopol, „sultanul, prin măsurile ordonate de el și prin purtarea sa personală, caută să înalțe pe Domnul acelor țări, pe care predecesorii săi erau deprinși a le strivi sub călcîiul lor". Ulterior — cînd marele vizir Alipașa trimise o notă criticînd felul de comportare al guvernului român — răspunsul lui

Îndoita alegere a lui Cuza (în imagine, adunarea electivă de la Iaşi)

Intrarea lui Cuza în Bucureşti. 24 ianuarie 1862 — deputaţii se întrunesc într-o singură Adunare Naţională ; ia fiinţă primul guvern al României.

Cuza, arată Nicolae Iorga, „fu unul din cele mai mîndre acte care a pornit vreodată de la un guvern românesc în legăturile cu străinătatea".

După recunoaşterea dublei alegeri a domnitorului Cuza, politica externă românească a fost canalizată pe linia acceptării de către puterile garante a desăvîrşirii unirii pe plan politico-administrativ şi spre deschiderea de noi agenţii diplomatice. Cuza se ocupa în mod direct de problemele de politică externă; în asemenea chestiuni se specializau persoane care lucrau în cancelaria sa, iar, în paralel, ministerul de externe a fost reorganizat, pe baze moderne, în 1862. În afara agenţiei diplomatice române de la Constantinopol, s-au deschis, în timpul domniei lui Cuza, două noi agenţii diplomatice la Paris, în 1860, şi la Belgrad, în 1863 şi s-au făcut eforturi de-a se institui agenţii diplomatice în toate capitalele europene. Primul agent diplomatic acreditat la Paris a fost Ioan (sau Iancu) Alecsandri, fratele poetului. Cu cinci ani mai tînăr decît bardul de la Mircesti, el a îmbrăţişat cariera militară, a participat la evenimentele din 1848, s-a achitat onorabil de sarcinile primite pe linie diplomatică, desfăşurînd şi o activitate publicistică în domeniul politic şi literar. Din dispoziţia Domnitorului, în 1860 a luat fiinţă la Paris şi un Birou central de corespondenţă şi redacţie, pus sub conducerea filoromânului A. Ubicini, care, în scurt timp, şi-a asigurat concursul periodicelor „Le Siècle", „La Presse", „l'Opinion nationale", „La Révue d'Orient" şi a altor gazete din afara Franţei, avînd ca primă sarcină popularizarea Principatelor şi a justeţei aspiraţiilor poporului român.

În urma eforturilor făcute de tînăra diplomaţie românească, spre sfîrşitul anului 1861, Poarta şi puterile garante recunosc unirea administrativă şi legislativă. La 11/23 decembrie 1861, Cuza, dînd o proclamaţie către români, le aduce la cunoştinţă noua situaţie obţinută : „Unirea este deplină, naţionalitatea română este întemeiată. Acest fapt măreţ, dorit de generaţiile trecute, aclamat de corpurile legiuitoare, chemat cu căldură de noi, s-a recunoscut de Înalta Poartă şi de Puterile garante şi s-a înscris în datinile naţiunilor. În zilele de 5 şi 24 ianuarie, aţi depus toată a voastră încredere în alesul naţiunei, aţi întrunit speranţele voastre într-un singur domn ; alesul vostru vă dă astăzi o singură Românie". La 24 ianuarie 1862, deputaţii se întrunesc într-o singură Adunare Naţională, la Bucureşti — care devine capitala ţării — şi ia fiinţă primul guvern al României, cum încep să se numească Principatele Unite în interior. Astfel, după trei ani de susţinut efort diplomatic românesc, unirea celor două Principate era deplină.

Cuza nu uita nici pe fraţii săi de dincolo de Carpaţi, şcolile româneşti din Braşov primeau un important ajutor bănesc, iar Papiu-Ilarian, jurist, ministru al justiţiei în 1863, afirma într-un memoriu că românii de peste munţi, „bărbaţi şi femei, bătrîni şi tineri, toţi ar fi gata să moară pentru Domnul Cuza". Iar ziarul ieşean „Dacia" scria : „Nu ne vom socoti fericiţi decît în ziua în care lanţul Carpaţilor se va şterge dinaintea noastră". Problema Transilvaniei a constituit o permanentă preocupare a diplomaţiei româneşti, dar, în conjunctura de atunci, ea nu se putea pune, în mod deschis şi direct, din cauza Imperiului Habsburgic, care deţinea poziţii importante atît în centrul Europei cît şi pe plan european. Diplomatul austriac, cancelar al Imperiului, Rechberg, afirma într-o notă că existenţa României va exercita „o influenţă contagioasă asupra provinciilor orientale ale Imperiului" (Transilvania, Banat), şi că populaţia românească din Austria va fi „tentată să participe la mişcarea politică ce se înfăptuieşte la Dunărea de jos".

În 1863, odată cu izbucnirea răscoalei poloneze, marile puteri, agitate de emigranţii polonezi, încep o febrilă activitate diplomatică. Popoarele din sud-estul Europei încearcă, la rîndul lor, să se folosească de această împrejurare, intensificînd din nou mişcarea de emancipare naţională. În octombrie 1863, parlamentul din Insulele Ionice proclamă alipirea la Grecia, iar, cu tot protestul unora din marile puteri, trupele britanice sînt nevoite să evacueze insulele. Cuza, profitînd de situaţia creată şi dînd dovadă de abilitate politică şi de multă hotărîre, decretează, în decembrie 1863, secularizarea averilor mînăstireşti. Cu toate că acest act avea implicaţii serioase pe plan internaţional, el era deosebit de necesar, deoarece un sfert din teritoriul naţional trecea în patrimoniul statului, închizîndu-se, totodată, porţile ţării jafului practicat de călugării greci. Statele balcanice îşi arată deschis admiraţia faţă de felul cum România a rezolvat chestiunea averilor mînăstireşti. În acest sens, se arată într-un document aflat la Belgrad, „România este un exemplu pentru celelalte popoare din Orient". Deoarece opoziţia moşierimii devenea tot mai puternică în Cameră, domnitorul Cuza a dat lovitura de stat de la 2/14 mai 1864, prin care a fost sfărîmată, în mare măsură, dominaţia elementelor conservatoare în cadrul corpurilor politice reprezentative, creîndu-se, totodată, posibilitatea de a oferi ţării cele două legi fundamentale : legea electorală şi legea rurală. Plebiscitul organizat cu această ocazie a confirmat politica justă dusă de Cuza şi de sfetnicii săi.

După efectuarea plebiscitului, domnitorul a plecat la Constantinopol pentru a consolida noua stare de lucruri. Întovărăşit de o escortă şi de cîţiva oameni politici, printre care N. Rosetti-Bălănescu, ministrul de externe, şi C. Negri, agentul diplomatic pe lîngă Poartă, Cuza a sosit la Constantinopol în iunie 1864. Oficialităţile otomane, în frunte cu sultanul, i-au rezervat o primire mai strălucită decît cea din 1860. A fost găzduit în chioşcul imperial de la Apele Dulci, pe Bosfor, a intrat prin poarta imperială, pe unde păşea sultanul, şi a fost tratat cu cea mai mare consideraţie.

Acţiunea diplomaţiei române în această perioadă şi vizita făcută de Cuza la Constantinopol au avut un mare succes, lovitura de stat fiind ratificată de puterile garante. Mai mult, România căpăta şi dreptul de a-şi modifica şi schimba legile care priveau organizarea internă a ţării. C. Negri a apreciat lovitura de stat şi rezultatul obţinut de Cuza la Constantinopol drept „o capodoperă".

În perioada domniei lui Cuza, diplomaţia românească a încheiat o serie de convenţii directe cu statele străine fără intermediul Porţii : astfel, în 1860 o convenţie telegrafică cu Rusia, în 1862 o convenţie telegrafică cu Austria, convenţii de extrădare cu Austria, Serbia etc. şi, în special, aderarea României la convenţia telegrafică încheiată la Paris, în primăvara anului 1865.

Diplomaţia lui Cuza a luptat să instituie agenţii diplomatice româneşti în toate capitalele europene, mai ales că marile puteri, încă de la sfîrşitul secolului al XVIII-lea, începuseră să acrediteze personal diplomatic în cele două provincii româneşti. Deşi Prusia şi Piemontul au fost favorabile unirii, ele n-au acceptat agenţi diplomatici români pentru a nu indispune Poarta otomană. Însă efortul depus pe timpul lui Cuza va da roade foarte curînd, cînd, numai în cîţiva ani, vor fi acreditaţi agenţi diplomatici români la Berlin, Viena, Petersburg, Roma etc. Este interesant de relevat că primul consul al S.U.A., Henry T. Romertze, a fost acreditat în Principate tot pe vremea lui Cuza, în 1859 ; de asemenea, în acelaşi an, a fost elaborat un proiect de convenţie de comerţ şi navigaţie, plănuit a se încheia direct între România şi S.U.A.

România pe timpul domniei lui Cuza — deşi vasală Imperiului Otoman şi sub protectoratul celor şase mari puteri europene — a reuşit să ducă o politică externă proprie, să-şi impună punctul său de vedere în majoritatea cazurilor, dînd dovadă de demnitate dar şi de suplete, iar documentele vremii atestă faptul că a cîştigat respectul puterilor europene. Sintetizînd rolul tînărului stat românesc, mai ales pentru sud-estul Europei, Kogălniceanu arăta că „Alexandru Ioan I ţinea cheia Orientului şi nimic nu se făcea în Orient, nu numai fără ştirea, dar fără voia lui".

O CRONICĂ A „RĂZBOIULUI CELOR DE ACASĂ"

În eventualitatea intrării trupelor germane : indicatoare destinate derutării inamicului

(2)

Londra sub bombe

Mollie Panter-Downes

19 mai 1940

În ceea ce privește șansa unei intervenții americane, britanicii au o atitudine de resemnare obosită, dar completă. „Nimic nu-i va face pe yankei să intre acum în război", spun oamenii, cărora le vine să zîmbească atunci cînd citesc ultimul protest solemn al Casei Albe împotriva violențelor germane. Asemenea proteste seamănă cu nota pe care ar trimite-o cineva pentru a se plînge de comportarea unui nebun furios în grădina unui vecin, atunci cînd e clar că doi-trei bărbați, cu niște frînghii groase, l-ar convinge pe dementul dezlănțuit mai ușor decît orice frazeologie elegantă.

24 mai 1940

În timp ce pe celălalt țărm al Canalului Minecii – care, în ochii celor mai mulți, s-a redus brusc la dimensiunile Tamisei – se dă cea mai mare bătălie din istorie, o prefacere la fel de mare are loc aici. Într-o singură zi, s-a aruncat atît balast constituțional peste bord [4]), pentru a îngădui greoaiei noastre corăbii să se miște mai lesne în acest război rapid și necruțător, încît o seamă de venerați oameni de stat s-au răsucit probabil în mormînt. Dacă ar fi după voia englezilor, tot acolo ar ajunge alți cîțiva politicieni, veneraţi și ei odinioară, dar acum demascați ca purtînd uriașa vină de a fi pus țara într-o situație atît de critică.

Pînă și mințile cele mai încete ale unui popor nu tocmai vestit pentru iuțeala sa de percepție au sesizat, cu mînie și îndurerare, proporțiile exacte ale primejdiei în care am ajuns din cauza lungilor ani ai unei guvernări pline de o lașă mulțumire de sine.

15 iunie 1940

Căderea Parisului [5]) a reprezentat punctul culminant al unei săptămîni tragice pentru englezi. Uluiți de repeziciunea și eficiența ofensivei germane, zăpăciți de o presă care-i prevenea, rînd pe rînd, ba împotriva unui pesimism exagerat, ba împotriva unui optimism nemotivat, ei și-au găsit adăpost în clasica formulă națională pentru situații disperate : calm și o hotărîre din ce în ce mai dîrză de a rezista luni de-a rîndul – ani, la nevoie – unui moloh, care ține morțiș să ne nimicească în cîteva săptămîni. „Vine rîndul nostru", spunea sumbru un trecător azi dimineață, văzînd că ziarele anunță intrarea nemților în Paris.

Nu auzi nicăieri decît elogii pentru eroica rezistență a francezilor și nici o critică la adresa lui Weygand [6]) : impresia generală e că o minunată armă de luptă a fost strivită de un tăvălug. Toate criticile sînt rezervate criminalei complezențe a foștilor conducători de stat, de o parte și alta a Canalului. Ei au refuzat să țină seama că soarta acestui război va fi decisă de tăvăluguri, nu de arme cavalerești, deși primiseră avertismente utile din partea bombardierelor în picaj italiene în Spania și a diviziilor blindate germane în Polonia. Există aici o tendință crescîndă de a pune o întrebare foarte puțin englezească, dar plină de o justificată indignare : **de ce ?** De ce, de pildă, fabricile de muniții și avioane au așteptat pînă acum trei săptămîni pentru a-și dubla și tripla producția ? De ce nu s-au depus eforturi maxime încă din primele zile ale lunii septembrie 1939 ?

22 iunie 1940

Luni, 17 iunie – tragica zi cînd Anglia și-a pierdut aliatul [7]) cu care se aștepta să lupte pînă la capăt – Londra era la fel de liniștită ca un sat. În tăcerea stranie, ai fi putut auzi un ac căzînd. În locuri unde domnește de obicei un zgomotos du-te-vino, ca în marile gări, se instăpînise aceeași extraordinară tăcere preocupată. Oamenii își citeau ziarul în picioare ; cîte unul, terminînd de citit, îl dădea altcuiva, care nu avusese norocul să găsească un exemplar, apoi pleca mai departe, fără un cuvînt.

În ziua aceea, replicile vesele, caracteristice londonezului de rînd, au lipsit cu desăvîrșire. Vînzătorul de ziare îți întindea în tăcere fatalele foi, taxatorul de autobuze îți perfora în tăcere biletul. Lumea reacționa față de înspăimîntătoarele vești ca oamenii care visează că trec prin cele mai fantastice întîmplări, fără a auzi un sunet. Se discută foarte puțin în jurul evenimentelor, care erau prea dezolante pentru a se mai preta la comentarii. Cînd casa de alături ia foc și flăcările se apropie, nu mai e timp să discuți **ce** sau **cine** a fost de vină, sau dacă nu s-ar fi putut salva lucruri mai de preț din incendiu.

De azi înainte, clopotelor de biserici le e interzis să mai bată pentru indiferent ce motiv, în afară de a anunța declanșarea invaziei. E o reîntoarcere la Anglia vremilor lui Napoleon, în perfectă armonie cu prezența unor observatori care scrutează cerul din vîrful dealurilor și cu țăranii care-și curăță vechile lor puști de vînătoare.

Într-una din diminețile trecute, poștașii au strecurat în cutiile de scrisori pliante oficiale, care învață pe cetățeni ce să facă în caz de invazie. Sfatul autorităților e ca, în această eventualitate, să stai acasă, căci „dacă fugi pe drumuri publice riști să fii mitraliat din avion, așa cum s-a întîmplat cu civilii din Belgia și Olanda". Civilii sînt, de asemenea, preveniți să nu dea crezare zvonurilor, să nu furnizeze nemților hrană, benzină sau hărți și, trecînd peste tendința lor înnăscută de a nu-și băga nasul unde nu le fierbe oala, să anunțe poliția dacă remarcă ceva cît de cît suspect.

28 iunie 1940

Acceptarea de către Pétain a zdrobitoarelor condiții de armistițiu [8]) a șocat profund majoritatea opiniei publice de aici, care fusese destul de naivă pentru a-l crede pe mareșal, atunci cînd declarase că nu va subscrie la o capitulare rușinoasă. Mulți și-au închipuit că Germania își va trata adversa-

---

[4]) Măsurile de securitate, adoptate de guvern în cadrul stării de urgență și destinate să facă față unei eventuale invazii, prevedeau suspendarea unor drepturi și libertăți constituționale, ca **habeas corpus**, inviolabilitatea domiciliului, secretul corespondenței etc.

[5]) La 14 iunie 1940, capitala Franței, proclamată oraș deschis, a fost ocupată fără luptă de Armata a XVIII-a condusă de generalul von Küchler.

[6]) În realitate, încă de la 20 mai, cînd îl înlocuise pe generalul Maurice Gustave Gamelin la comanda supremă a armatei franceze, generalul Maxime Weygand a comis numeroase greșeli strategice și tactice, plecînd de la ideea preconceptută că orice rezistență era imposibilă și de prisos, și impregnînd întregul stat major cu spiritul său defetist.

[7]) La 17 iunie, mareșalul Henri Philippe Pétain, care în ajun devenise șeful guvernului francez, în urma demisiei lui Paul Reynaud, s-a adresat naziștilor, cerînd armistițiu, prin intermediul ambasadorului spaniol la Paris, Guariglia. Cererea a fost făcută în mod public, posturile de radio franceze anunțînd-o imediat, ceea ce a avut un efect profund demobilizator asupra soldaților de pe front.

[8]) Hitler a tărăgănat răspunsul la cererea lui Pétain, sub pretextul că trebuie să-l consulte pe Mussolini (care intrase în război abia cu o săptămînă înainte), în realitate cu scopul de a ocupa o zonă cît mai mare din teritoriu și de a face cît mai mulți prizonieri. Ambele țeluri au fost atinse și 1 500 000 francezi (cei mai mulți capturați după 17 iunie, cînd se anunțase cererea de armistițiu) au rămas, vreme de cinci ani, în lagărele de prizonieri din Germania. La 22 iunie, armistițiul cu hitleriștii a fost semnat, dar nu a intrat în vigoare decît în primele minute ale zilei de 25 iunie, la șase ore după încheierea armistițiului cu Italia fascistă.

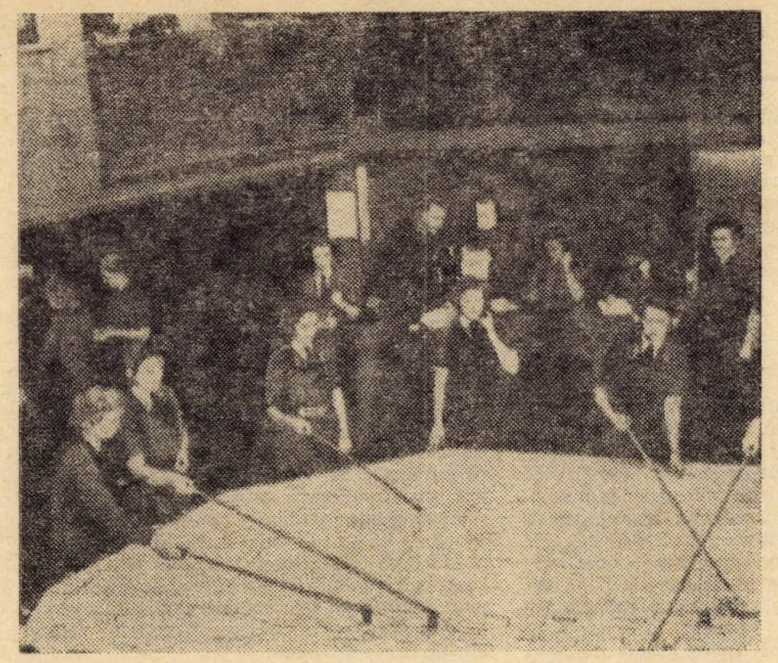

Poziția avioanelor inamice

rul căzut cu o relativă generozitate, în speranța că Hitler va reuși astfel să dividă opinia publică britanică, înainte de a face oferte de pace. Cînd a fost publicat textul complet al condițiilor, englezii au recționat cu un amestec de mînie, amărăciune și uimire, căci cetățeanului de rînd, prost informat, îi venea greu să creadă că poate fi ceva mai rușinos decît a ceda **fostului inamic** armament, aeroporturi, fabrici de muniții și întregi zone industriale, pentru a fi folosite necondiționat împotriva **fostului aliat.**

Experții noștri au calculat cu mîhnire că volumul de material intact căzut în mîinile naziștilor e „fără precedent în istoria popoarelor". Oricine dispune de o hartă a Franței poate socoti exact ce ajutor acordă acum guvernul Pétain lui Hitler, pentru a duce mai departe războiul împotriva Angliei – prețiosul minereu de fier al Lorenei, cărbunele din Nord, potasiul din Alsacia – iar amintirile vacanțelor petrecute pe continent oferă o imagine limpede a surizătorului peisaj rural francez, sortit să devină grînarul și cămara nr. 1 a naziștilor.

Rezultatul imediat al faptului că nemții și-au concentrat atenția asupra noastră a constat în declanșarea raidurilor aeriene de noapte, care au continuat toată săptămîna. Luni seara, Londra a auzit sirenele pentru prima oară din septembrie încoace. Un avion neidentificat a bîzîit la mare înălțime în văzduh și reflectoarele au intrat în acțiune, dar nu s-a întîmplat nimic și, în ziua următoare, singurul simptom neobișnuit a fost o nervozitate generalizată.

21 iulie 1940

Curios, dar nimănui de aici nu-i trece prin cap ideea de a pune capăt războiului în clipa de față [9]). Dacă actuala perioadă este, așa cum pare să fie, obișnuitul răgaz acordat victimei – un interval în care psihologii germani contează că teama și propaganda vor duce la prăbușirea moralului populației – prima rundă aparține fără doar și poate poporului britanic. Starea lui de spirit rămîne fermă și încrederea sa a crescut, văzînd cît de mult se codeau piloții germani să angajeze lupta cu escadrilele noastre de **Hurricane** în ultimele două săptămîni. B.B.C.-ul a transmis alaltăieri o relatare pe viu a unuia dintre aceste angajamente în largul portului Dover. Unii ascultători au criticat cu asprime emisiunea, acuzîndu-l pe comentator că vorbise despre o luptă pe viață și pe moarte cu verva cu care ar fi făcut un reportaj despre o cursă de cai pentru premiul „Grand National" sau despre o finală a Cupei la fotbal, „ceea ce trebuie că a revoltat pe toți cetățenii cu respectul bunei cuviințe". Dar majoritatea cetățenilor, avînd probabil un respect ceva mai redus față de buna cuviință, au stat ca hipnotizați lîngă aparatele de radio, aclamînd îndelung victoria noastră. Priceperea și îndrăzneala băieților din R.A.F. [10]) au captivat în așa măsură imaginația publicului, încît se vorbește despre ei cu o admirație poetică, aproape ca și cum ar fi niște cavaleri înaripați.

Pe un plan mai practic, hotărîrea poporului ca piloții să aibă avioanele pe care le merită le-a determinat pe gospodine, ca răspuns la apelul lansat de lordul Beaverbrook [11]) săptămîna trecută, să aducă la centrele de colectare a aluminiului cratițele și tigăile cele mai dragi inimii lor. Cu întîrziere, țara noastră cere să fie supusă la sacrificii ale vieții cotidiene.

28 iulie 1940

Prevederile noului buget arată că inflația a făcut pași mari înainte. Sporirea taxelor la bere și tutun îndispune mai ales pe soldați ; noile impozite aplicate cărților și spectacolelor l-au făcut pe A.P. Herbert [12]) să tune și să fulgere că, deși bibliile se scumpesc iar Händel și Shakespeare devin articole de lux, pariurile la cursele de cai rămîn mai departe libere de orice sarcini fiscale. În general, însă, domnește impresia că, o dată mai mult, problema centrală a fost ocolită și că guvernul nu a recurs la cererile îndrăznețe și drastice la care poporul e gata să răspundă, după brutala lui deșteptare din lunile aproape fatale, cînd a fost molcomit în falsa credință că totul merge strună. Capacitatea de sacrificiu de sine a țării nu a fost pusă la încercare pînă acum decît cu timiditate și în mod experimental : englezii își dau seama, infinit mai bine decît oficialitățile, că miza acestui război este de importanță vitală.

[9]) Aluzie la discursul ținut în Reichstag la 19 iulie, prin care Hitler făcea ipocrite propuneri de pace Angliei, fără a preciza însă condițiile. De altfel, cu trei zile mai înainte, dictatorul semnase „directiva nr. 16", pentru pregătirea unei debarcări în Marea Britanie, plan operațional care purta numele de cod „Leul de mare".

[10]) R.A.F.: Royal Air Force, aviația militară britanică.

[11]) Lordul Beaverbrook: magnat al presei, a devenit ministru al producției aeronautice în guvernul Churchill.

[12]) A.P. Herbert : deputat laburist în Camera comunelor.

Traducere și prelucrare de NICOLAE MINEI

(Va urma)

REFLECTOR

Pentru reforma scrierii chineze

Ziarul „Guanminjibao" din 10 mai reia, pentru prima dată după mulți ani de zile, pe o pagină întreagă, rubrica intitulată „Reforma scrierii". De altfel, pentru a sublinia de la început noutatea evenimentului, chiar titlul ziarului, care apărea pînă acum numai în caractere chinezești, este urmat de transcripția fonetică „Guanming ribao". Pagina se deschide cu un amplu articol intitulat „Să promovăm activ și permanent reforma scrierii", în care este subliniată necesitatea ca scrierea limbii chineze „să evolueze în același sens cu scrierea celorlalte limbi ale lumii". „Reforma scrierii, afirmă ziarul, este o imperioasă cerință actuală a maselor. Simplificarea scrierii chineze trebuie să să desfășoare conform principiului «de la mase, pentru mase»".

În articol sînt expuse ideile conform cărora trebuie să se desfășoare noua mișcare de reformă a scrierii : la baza reformei trebuie să stea așa-numita limbă comună, folosită la Pekin și în împrejurimile orașului (dialectul nordic), iar normele lingvistice – fonetice, gramaticale și de scriere – care trebuie să fie dezbătute și simplificate, aparțin, în principal, acestui dialect. Față de sarcina răspîndirii normelor lingvistice ale dialectului care a stat la baza formării limbii literare chineze contemporane trebuie, subliniază ziarul, să se adopte o atitudine activă, care să corespundă etapei actuale a dezvoltării socialiste generale a economiei și culturii țării.

Pentru a îndeplini această sarcină este imperios necesar să se treacă la studierea și promovarea alfabetului și a scrierii fonetice în învățămînt, în mijloacele de informare în masă și în cultura scrisă precum și la unificarea pronunției.

Pentru a veni în întîmpinarea acestor importante obiective, ziarul își propune, prin noua sa rubrică, să devină o adevărată tribună de dezbatere și de exprimare a opiniilor tuturor celor interesați, în primul rînd a maselor de muncitori, țărani și soldați, a profesorilor din școlile elementare și medii, a profesorilor și studenților specialiști în limba chineză, a lingviștilor de profesie. „Guanminjibao" își exprimă speranța că această invitație va fi urmată de numeroase scrisori, în care cititorii vor dezbate problemele amintite.

Pe aceeași pagină, ziarul publică un articol intitulat „Ce s-a realizat în domeniul reformei scrierii", în care analizează cîteva exemple concrete de simplificare a scrierii chineze. De altfel, trebuie menționat faptul că foarte recent au apărut în librării primele cărți care își propun să popularizeze reforma scrierii : un dicționar de cuvinte a căror scriere a fost simplificată în ultimii ani, un mic compendium de fonetică a limbii chineze pe baza alfabetului latin și o culegere de articole despre problemele simplificării scrierii.

Pekin, 15 mai

Ilie Tecuță

KOMUNIST
BELGRAD

IUGOSLAVIA ÎN CADRUL RELAȚIILOR INTEREUROPENE

CA ȚARĂ situată pe pămîntul Europei și care, de veacuri, își împarte propriul destin cu celelalte popoare ale acestui continent, Iugoslavia este vital interesată în dezvoltarea relațiilor intereuropene, îndeosebi în sfera securității și colaborării.

Acest interes se reflectă în participarea activă a țării noastre la pregătirile pentru viitoarea conferință de la Helsinki. Dar activitatea ei nu se epuizează aici. De altfel, este evident că însăși această conferință — oricît de importantă ar fi — nu va putea soluționa toate problemele de care depinde viitorul popoarelor din această parte a lumii. Dimensiunea europeană a politicii noastre externe necesită, în acest context, o examinare mai largă și multilaterală a proceselor actuale de pe continent și a influenței lor posibile asupra poziției internaționale actuale și viitoare a țării noastre.

Ca țară socialistă nealiniată, Iugoslavia este interesată în mod special în orientarea proceselor de dezvoltare din Europa în direcția care va asigura fiecărei țări — deci și nouă — deplină independență în înfăptuirea progresului social, în valorificarea potențialelor naționale, fără amestec dinafară și amenințarea existenței independente a societății. Această dezvoltare nu poate fi privită separat de evenimentele internaționale mai largi și, în acest sens, politica noastră europeană nu se poate separa de orientarea noastră globală în relațiile internaționale, pe linia nealinierii. Și, în condițiile destinderii încordării internaționale, țările europene trebuie să lupte susținut și activ pentru crearea unor asemenea relații pe continent care să le asigure o dezvoltare pașnică, o colaborare egală în drepturi și poziția independentă.

Iugoslavia, care se opune tendințelor de polarizare în blocuri, pronunțîndu-se pentru coexistența pașnică și făurirea de punți între popoare, fără a se ține seama de orînduirea lor socială, are depline motive să acționeze și în noua situație pentru depășirea împărțirii în blocuri pe continent. Viziunea noastră despre viitor este o Europă fără blocuri, bazată pe un sistem nou de relații, democratice și de egalitate în drepturi între state.

Nu întîmplător, în cadrul pregătirilor pentru conferința de la Helsinki se amintește tot mai des necesitatea de a se crea condițiile pentru dispariția blocurilor, chiar și ca o perspectivă a viitorului îndepărtat. De asemenea, nu întîmplător se manifestă de pe acum, sub aspecte diferite, interesul unor țări de a se auzi cu mai multă putere glasul lor și de a se confirma dorința lor pentru un grad mai mare de autonomie atît în dezvoltarea internă, cît și în relațiile internaționale. Se poate aștepta ca acest interes autentic să se manifeste mai pronunțat la conferința însăși, ceea ce, în ultimă instanță, constituie și sensul ei real. Fără aceasta, conferința și-ar pierde propria-i șansă istorică.

Pe lîngă progresul înregistrat în pregătirile pentru conferință, trebuie, totuși, să stabilim în mod realist că în examinarea actuală a problemelor securității și colaborării europene se mai face simțită încă, și foarte puternic, abordarea de pe pozițiile blocurilor. Se confirmă, de exemplu, tendința ca una din problemele cele mai importante ale securității — dezarmarea, respectiv reducerea potențialelor militare — să rămînă în întregime obiectul înțelegerilor între două puteri mondiale. Tocmai prin aceasta se reduc perspectivele de a se înregistra la conferință un progres ceva mai serios în această problemă. In ce privește problemele colaborării — îndeosebi în domeniul relațiilor economice — există, de asemenea, tendințe care trebuie condamnate. Este foarte pregnantă tendința de a se împiedica procesul de deschidere a grupărilor de bloc. Nu se reduc peste tot obstacolele care apar în calea colaborării directe a anumitor țări care aparțin diferitelor sisteme de integrare, dar care sînt interesate în această colaborare.

Pregătirile ar trebui să urmărească și schimbările corespunzătoare din climatul politic. Ar trebui să se stimuleze tendințele pentru o mai mare autonomie a forțelor și mișcărilor politice naționale. Se pare că, potrivit unor concepții, înțelegerea europeană ar trebui să se concentreze, în primul rînd, asupra delimitării teritoriale între blocuri. Importanța principiilor neamestecului și respectării integrității teritoriale s-ar reduce — astfel — în ultimă instanță la raportul dintre grupările de bloc, la divizarea sferelor de interese. Firește, că o asemenea abordare nu este în avantajul creării unui sistem de securitate care să garanteze securitatea și pacea pe continentul nostru și în lume, în general. Orice concesii făcute unei asemenea politici de bloc ar duce, mai devreme sau mai tîrziu, la perturbări și conflicte noi și poate chiar mai grave.

Desigur, nimeni nu poate nutri iluzia că blocurile pot fi desființate peste noapte sau de azi pe mîine. Acesta poate să fie numai rezultatul unui proces îndelungat și al acțiunii unui întreg complex de factori internaționali, politici și social-economici. Dar acest proces nu poate fi amînat la infinit. El nu poate să înceapă abia atunci cînd toate vor fi soluționate și cînd vor dispare deosebirile existente pe plan social-economic și alte deosebiri și contradicții pe baza cărora au apărut blocurile.

Este evident că procesul de creare a securității europene nu poate fi separat de procesul de depășire a împărțirii în blocuri. Ele se condiționează reciproc. Cu alte cuvinte, securitatea nu se poate realiza exclusiv pe baza înțelegerilor între blocuri, ci pe o cale total diferită, care presupune stabilirea treptată a unei colaborări în care condițiile și granițele nu vor fi dictate de unele interese „superioare", situate în afara intereselor înseși ale țărilor europene.

O asemenea securitate nu se poate baza pe un compromis prin care s-ar jertfi independența vreunui popor sau a vreunei regiuni sau prin care focarul contradicțiilor n-ar face decît să se transfere într-o altă regiune sau pe alt continent.

Mai există încă păreri diferite asupra posibilităților de a se ajunge la un acord general privind principiile pe care să se bazeze relațiile dintre state și de a se asigura aplicarea acestor principii în practică. Merită, în orice caz, atenție ideea potrivit căreia, ca rezultat al acordului stabilit între toate popoarele europene, să se stabilească și un anumit mecanism pentru soluționarea litigiilor, pentru că este greu de presupus că nu se va ajunge la ele. De asemenea, ar trebui examinate propuneri concrete pentru crearea zonelor denuclearizate și a zonelor cu un armament redus, respectiv propuneri referitoare la întregul complex de probleme privind reducerea potențialelor militare pe continentul nostru. Recunoscînd răspunderea deosebită ce revine marilor puteri față de aceste probleme, precum și utilitatea contactelor lor directe, considerăm, totuși, că în examinarea acestor aspecte ale securității este necesar să se asigure participarea directă și egală în drepturi a tuturor statelor europene.

Iugoslavia se pronunță, de asemenea, pentru ca acordul privind sistemul de

Bonn. Pe terasa vilei Hammerschmidt, reședința prezidențială: președintele Austriei, Franz Jonas, și Gustav Heinemann, președintele R.F.G.

securitate să cuprindă toate regiunile din Europa, inclusiv laturile sale, printre care se află și cea în care trăim noi. Îngrijorarea deosebită manifestată de țara noastră este generată de transferarea încordării în zona Mediteranei și perpetuarea situației de criză în Orientul Mijlociu.

Colaborarea economică este unul din domeniile în care se poate aștepta să se realizeze cît mai curînd depășirea împărțirii și închistării în blocuri. Aici apare în modul cel mai direct interesul vital al popoarelor care caută relații și colaborare liberă. Aceasta este o condiție pentru dezvoltarea schimburilor economice în sensul „clasic", dar, și mai mult, pentru colaborarea în domenii cum sînt : introducerea tehnologiei noi, asigurarea materialelor necesare reproducției, protejarea mediului înconjurător, reglementarea problemelor privind migrarea forței de muncă, dezvoltarea comunicațiilor etc. A progresa în aceste domenii înseamnă și a consolida încrederea și înțelegerea. Aceasta creează relații noi de interdependență. Nu mai este necesar să se sublinieze cît de importantă este o asemenea politică de pe pozițiile coexistenței pașnice și ale respectării regulilor jocului în comportarea pe plan internațional și în relațiile pe care le creăm.

Iugoslavia este foarte interesată să participe cît mai activ la diviziunea internațională a muncii, în special pe continentul nostru. Peste 80 la sută din schimburile noastre economice au loc în sfera comunicațiilor cu țările europene, dintre care circa 40 la sută revine țărilor membre ale C.E.E. și circa 30 la sută țărilor membre ale C.A.E.R. Acceptînd existența acestor grupări ca o realitate, sîntem convinși că popoarele europene ar putea să-și realizeze interesele cu cel mai mare succes prin colaborarea largă pe platforma general-europeană.

Una din problemele deosebit de actuale este crearea așa-numitei infrastructuri general-europene, domeniu în care Iugoslavia are posibilitatea de a fi un partener constructiv și important.

Inițiativa noastră este necesară pentru ca interesele țării noastre în viitoarele aranjamente europene să nu fie ocolite, dar și pentru a ne putea aduce o contribuție mai concretă la evoluția pozitivă a colaborării europene și, în general, a colaborării internaționale.

Bogdan Osolnik

l'Unità

ROMA

KISSINGER ȘI EUROPA OCCIDENTALĂ

TOCMAI datorită prudenței lor suspicioase, sînt semnificative comentariile cu care au fost primite în afara Statelor Unite noile programe internaționale ale guvernului de la Washington, enunțate la 23 aprilie de Kissinger. Chiar și în țările în care reacțiile oficiale au fost cele mai favorabile, majoritatea presei a preferat să dea dovadă de prudență, ca și cum ar fi fost preocupată îndeosebi să caute să înțeleagă ce capcană s-ar putea ascunde în cuvintele celebrului consilier al lui Nixon. Este semnificativă pentru întreaga presă respectivă atitudinea ziarului „Financial Times", care și-a luat măsuri de precauție, semnalînd imediat „cît este de greu să se precizeze ce se află îndărătul principiilor formulate de conducătorii americani".

Discursul lui Kissinger, evident pus de acord, cuvînt cu cuvînt, cu președintele, a avut în întregime tonul unei importante declarații programatice. Pentru cine nu și-a dat seama de aceasta, conducătorii S.U.A. au avut grijă s-o specifice explicit într-un comentariu în „New York Times", evident inspirat, care a făcut pur și simplu o comparație cu discursul care a inaugurat, cu 25 de ani în urmă, „planul Marshall". Dar puțini, pînă acum, au considerat clar acest program.

Ce a spus, în esență, Kissinger ? El a plecat de la o constatare care, în punctul în care au ajuns lucrurile, este destul de evidentă, întrucît rezidă în înregistrarea dificultăților crescînde ce s-au acumulat, în ultimii ani, între S.U.A. și principalii

Paris, 1 Mai. Cinci mii de muncitori străini pe străzile capitalei. Între ei, emigranți portughezi... purtînd măști tradiționale

REFLECTOR

Agenda Nixon-Pompidou

Noua „Cartă a Atlanticului" recent propusă de americani și care sugerează o nouă definiție a relațiilor politice, economice și militare în cadrul alianței va sta în centrul discuțiilor pe care le vor avea în Islanda, la 31 mai și 1 iunie, președintele Pompidou și președintele Nixon.

Din nou, cei doi șefi de stat au ales o insulă din Atlantic pentru a se întîlni între patru ochi, în afara oricăror preocupări protocolare. Fiecare face un pas către celălalt. Ei s-au mai întîlnit în Insulele Azore, în decembrie 1971, în plină criză monetară. Ei se vor reîntîlni în ajunul unor tratative comerciale capitale dintre Statele Unite și lumea nesocialistă.

Amîndoi sînt de mult timp de acord în privința ideii că relațiile dintre aliatul american și bătrîna Europă trebuie să fie pe deplin reconsiderate. Noua „Cartă a Atlanticului" propune o metodă de apropiere care a fost considerată la Paris drept originală. Ea permite să se înceapă în mod util o discuție în privința fondului, care suscită multe rezerve și ezitări în cercurile responsabile franceze.

Aceste cercuri par prea puțin dispuse să-l urmeze pe șeful Casei Albe în „amalgamul" său de probleme militare, financiare și comerciale, francezii fiind de părere că aceste ultime două dosare trebuie să fie despărțite. Ele nu sînt de acord nici cu argumentarea potrivit căreia Statele Unite „ar avea răspunderi și interese globale", în timp ce Europa occidentală nu ar avea decît interese „regionale". Francezii sînt neîncrezători în orice instituționalizare a relațiilor dintre cele două țărmuri ale Atlanticului, în crearea unui nou „bloc" al țărilor bogate, cărora li s-ar alătura Japonia, și care ar putea contrazice planurile Europei occidentale în relațiile sale cu țările socialiste sau cu lumea a treia. Francezii se tem adesea că frăția de arme născută în cursul celor două războaie mondiale se estompează în mintea tinerelor generații și că relațiile dintre Statele Unite și Comunitatea europeană se îndirjesc. Pe scurt, în ciuda studierii „atente" a documentului, promisă în mod oficial, se pare că nu s-a ajuns la un acord în prea multe probleme.

Fapt este că președintele Pompidou dorește relații cît mai „lipsite de pasiune" posibil între Statele Unite și Franța, în așteptarea unor tratative comerciale care vor fi anevoioase și care pot zdruncina bazele Comunității vest-europene. El însuși om de finanțe, Pompidou știe că Statele Unite dețin cheia unei reforme și a unei însănătoșiri a sistemului monetar internațional și această problemă va fi pe larg dezbătută în Islanda. În sfîrșit, el consideră, ca și predecesorul său, că în criticile care au fost formulate de această parte a Atlanticului la adresa politicii americane, Parisul a rostit adesea cu voce tare ceea ce partenerii vest-europeni gîndeau în tăcere...

(Din „La Libre Belgique")

lor aliaţi, adică ţările Europei occidentale şi Japonia.

Pentru a remedia criza, Kissinger a propus ca toate aceste state să pună la punct un fel de declaraţie de principii despre care el a vorbit ca de o nouă Cartă atlantică (incomodînd astfel, printr-o comparaţie, celebrul document care purta numele respectiv şi care a servit lui Roosevelt şi Churchill pentru a-şi sintetiza scopurile în războiul antinazist). Acest document ar urma să călăuzească viitoarele raporturi dintre ţările în chestiune şi să „relanseze" alianţa lor, care se cheamă tot atlantică, dar care nu ar mai fi atlantică în sensul strict, deoarece acesteia ar trebui să i se asocieze (nu se ştie bine sub ce formă) şi Japonia. Kissinger adaugă un anumit accent ultimativ propunerii sale, cerînd ca ea să fie înfăptuită înainte de sfîrşitul anului, cînd Nixon va pleca în Europa.

Care ar fi noile principii ale documentului ? Tocmai aici discursul lui Kissinger devine vag. Ca răspuns la problemele foarte concrete care divizează pe aliaţi — probleme monetare, de pieţe, de resurse naturale, investiţii, conturi de plată, probleme de care depind deci şi munca, bunăstarea şi, în ultimă analiză, pacea popoarelor — consilierul american nu oferă soluţii precise, ci, mai curînd, indică o orientare generală sau, cum preferă să spună politicienii de peste Atlantic, o „filozofie". Toate aceste probleme, după părerea lui, trebuie abordate pe baza principiului constînd în „punerea politicii pe primul plan". Cu alte cuvinte, trebuie formulată, printr-un act internaţional, concepţia despre un nou echilibru mondial.

Sugestiile pe care Kissinger le prezintă, în numele lui Nixon, cu privire la o serie de divergenţe politice, a căror existenţă nimeni nu o ignoră, ajută numai în mică măsură la înţelegerea modului în care se poate înfăptui acest echilibru.

America intenţionează să menţină o parte din trupele sale în Europa occidentală, deşi nu exclude o reducere echilibrată a forţelor. America vrea, însă, ca aliaţii săi să preia o parte mai importantă a cheltuielilor militare. Ea este dispusă să accepte unitatea Europei occidentale, intenţie despre a cărei valabilitate mulţi oameni în Europa au început, de mult, să se îndoiască. Vrea însă, în schimb, „concesii", a căror amploare reală este încă greu de sesizat. În sfîrşit, America se declară dispusă să continue un „dialog constructiv" cu ţările socialiste şi consimte la o „participare" a „prietenilor" săi la confruntarea cu aceia pe care în discursul lui Kissinger ea continuă să-i definească „adversari".

Dar chiar şi aceste enunţări luate în parte trebuie privite într-un cadru mai larg. La baza întregii „filozofii" expuse de Kissinger se află — şi acesta este punctul care a suscitat cele mai mari nedumeriri atît în Europa, cît şi în Japonia — ideea că în alianţa atlantică hegemonia revine şi va continua să revină S.U.A. Despre „autonomia Europei", Kissinger spune că „nu poate fi un scop în sine". Aliaţii, europeni sau japonezi, nu au în concepţia lor decît interese şi preocupări „regionale", în timp ce Statele Unite au „responsabilităţi mondiale", obligaţii universale, strategii globale. Este cel puţin curios ca, în limbajul care s-a împămîntenit la Washington, să se ceară aliaţilor, ca şi cum aceştia nu ar fi făcut-o şi pînă acum, să „ia în serios" interesele americanilor.

În sfîrşit, concepţia lui Kissinger pare să ducă, în discuţia cu aliaţii S.U.A., la un fel de „raţiune a alianţei", deci la un fel de logică veche de bloc, la care totuşi S.U.A. au fost nevoite să renunţe cînd au vrut să smulgă politica lor din marasmul în care căzuse. În acest sens, ea apare în contradicţie cu două realităţi hotărîtoare de astăzi : în primul rînd, ignoră problemele dramatice ale lumii a treia şi ale dezvoltării ei ; în al doilea rînd, pare să contrazică chiar acele analize, scumpe lui Kissinger, care au căpătat în ultimul timp viaţă pe plan internaţional şi care constatau un mai mare „policentrism". Dar problemele cărora ţările occidentale însele sînt obligate să le facă faţă pot oare să fie rezolvate fără a se ţine seama de aceste realităţi ?

Giuseppe Boffa

Roma, pe aeroportul Ciampino. Întîlnire între preşedinţii Giovanni Leone şi Mobutu Sese Seko.

LE NOUVEL
OBSERVATEUR
PARIS

PIAŢA COMUNĂ ŞI DIALOGUL FRANCO-BRITANIC

DEŞI Piaţa comună agricolă a fost salvată în ultimul moment de miniştrii agriculturii ai celor „nouă", orizontul Europei occidentale rămîne blocat. În toate domeniile, proiectele de colaborare între semnatarii Tratatului de la Roma se prăbuşesc unele după altele. În sectorul spaţial, programul de rachete „Eldo" a eşuat recent. Pe plan social, proiectele de armonizare prezentate de Edgar Faure în octombrie trecut, la conferinţa la nivel înalt de la Paris a celor „nouă", au rămas literă moartă. Cît despre Uniunea Economică şi Monetară, care urma să intre în vigoare la 1 aprilie şi să ducă, în etape, la o monedă unificată a Pieţei comune, ea nu este nici acum operaţională.

Dacă falimentul „Europei verzi" a fost evitat la limită, aranjamentul la care au ajuns „cei nouă" după 50 de ore de discuţii rămîne vulnerabil. La viitoarea criză, întreg edificiul construit de la semnarea Tratatului de la Roma, în 1957, riscă să se prăbuşească. Într-adevăr, dezbaterile foarte dure de la Luxemburg au arătat clar că Marea Britanie şi R.F. Germania, care sînt penalizate prin sistemul actual al cărui principal beneficiar este Franţa, nu vor accepta la infinit menţinerea lui.

Aranjamentul de la Luxemburg se limitează să stabilească preţurile comunitare pentru campania agricolă începută la 1 mai.

Dar această cîrpeală nu a rezolvat nici una din marile probleme care se pun celor „nouă" pe plan comercial, financiar şi diplomatic. Pe plan financiar, în special, a fost imposibil să se restabilească regula fundamentală a unităţii preţurilor agricole comune pentru toate ţările membre. Datorită fluctuării sau revalorizării lirei sterline, mărcii vest-germane, lirei italiene, florinului olandez şi francului belgian, Marea Britanie, R.F. Germania, Italia, Olanda şi Belgia nu mai cumpără şi nu mai vînd produsele agricole partenerilor lor la preţurile care sînt practicate pe propria lor piaţă internă. Pentru a nu-şi penaliza agricultura, ei aplică la

frontierele lor un întreg sistem de impozite şi taxe care este contrar literei şi spiritului tratatelor europene. La Luxemburg, ţările interesate au refuzat să pună capăt acestui sistem, care împarte Piaţa comună în zone multiple.

De fapt, atîta timp cît lira sterlină va fluctua în mod izolat, aşa cum se întîmplă începînd din iulie 1972, nu numai Piaţa comună agricolă, dar întreg sistemul comercial şi financiar al comunităţii vor fi grav perturbate. Această problemă va figura în centrul întrevederilor Heath-Pompidou, prevăzute pentru ultimele zile ale săptămînii care se încheie la 20 mai.

În momentul în care s-a hotărît fluctuarea lirei sterline, Edward Heath i-a promis lui Pompidou că deviza britanică va redobîndi o paritate fixă începînd de la 1 ianuarie 1973, data intrării oficiale a Marii Britanii în Piaţa comună, sau, cel mai tîrziu, la 1 aprilie, data intrării teoretice în vigoare a Uniunii Economice şi Monetare a celor „nouă". Or, această promisiune nu a fost respectată. Nu numai că lira sterlină continuă să fluctueze, dar Londra cere partenerilor ei din Piaţa comună să consolideze balanţele lor în lire sterline, adică să ia în sarcina lor uriaşele datorii contractate de Marea Britanie după război faţă de Commonwealth.

În mai 1971, la prima întîlnire la nivel înalt franco-britanică, Georges Pompidou stabilise cu Edward Heath relaţii personale amicale. El se convinsese că premierul britanic putea şi dorea să se desprindă de „legăturile speciale" care uneau Londra de Washington pentru a se ancora definitiv la vechiul continent. Azi, la Elysée se manifestă scepticism, iar Pompidou îi va cere lui Heath dovezi ale bunăvoinţei sale.

În această privinţă, cel mai bun test va fi atitudinea pe care o va adopta Marea Britanie în apărarea Pieţei comune şi a „Europei verzi" în faţa ofensivei Washingtonului, la viitoarea „rundă Nixon". Rolul Marii Britanii va fi cu atît mai hotărîtor cu cît fostul ambasador britanic la Paris, sir Christopher Soames, devenit de la 1 ianuarie vicepreşedinte al Comisiei de la Bruxelles, va reprezenta Piaţa comună la negocierile cu Washingtonul.

Georges Pompidou doreşte să obţină un sprijin mai ferm din partea lui Edward Heath la viitoarea conferinţă la nivel înalt de la Elysée, deoarece, după cîteva zile, urmează să se întîlnească cu Richard Nixon în Islanda. Acesta va încerca să obţină adeziunea lui la proiectul de „comunitate atlantică" lansat recent de Henry Kissinger, care ar duce la o remaniere a întregii politici comerciale şi financiare de după război, la punerea sub semnul întrebării a acordurilor de apărare şi a strategiei nucleare americane într-un sens mai conform intereselor Statelor Unite.

Cu cîteva săptămîni înainte de întîlnirea sa cu Nixon, Georges Pompidou încearcă să afle dacă partenerii săi europeni sînt gata să se înţeleagă cu el asupra unui minim de puncte comune pentru a aborda marea confruntare cu Statele Unite, sau dacă ei se vor prezenta la această confruntare în ordine dispersată.

Jacques Mornand

PROFIL

JOOP DEN UYL

noul premier al Olandei

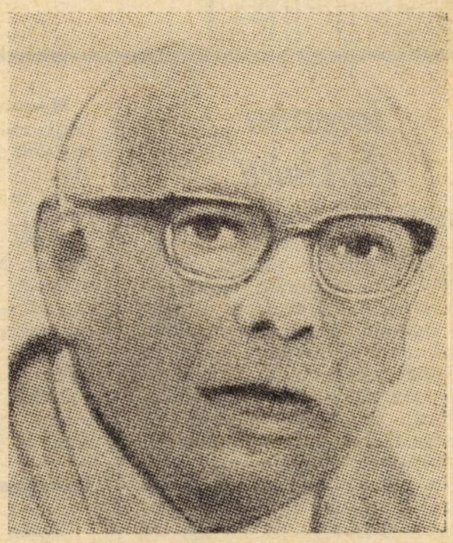

Şeful noului guvern de la Haga — ministrul-preşedinte, cum se spune în Olanda — s-a născut în 1919 la Amsterdam, oraş de care se leagă o bună parte din biografia lui. Fiu al unei familii de mici comercianţi protestanţi, acolo a parcurs etapele şcolarităţii, inclusiv studiile de ştiinţe economice, acolo şi-a început activitatea politică. Mai întîi, sub semnul tradiţiei familiale, fără îndoială, Joop Den Uyl a militat în rîndurile tineretului din Partidul Antirevoluţionar (calvinişti moderaţi). A devenit apoi, notează un biograf, „agnostic şi socialist". În acest spirit, şi-a desfăşurat îndelungata carieră de ziarist, a exercitat funcţia de membru al Consiliului municipal din Amsterdam, apoi pe cea de ministru al economiei, între aprilie 1965 şi noiembrie 1966, în cabinetul Cals.

Ca fruntaş socialist, observatorii îi atribuie în bună măsură opera de revitalizare a Partidului Muncii şi succesul repurtat în alegerile din noiembrie 1972. Timp de şase ani, el a desfăşurat eforturi perseverente, abile şi eficiente pentru a tempera conflictele dintre tendinţele care se înfruntau în interiorul partidului : singura disidenţă a fost aceea a micului grup de dreapta care s-a constituit în formaţia autonomă „Democraţii-socialişti '70". De asemenea, actualul premier a preconizat cooperarea cu alte formaţii ale stîngii necomuniste — intelectualii liberali cu oarecari tendinţe de stînga cunoscuţi sub denumirea „Democraţii '66" şi Partidul Politic Radical (disidenţă catolică de stînga) — astfel încît în alegerile din noiembrie trecut Partidul Muncii a putut prezenta corpului electoral un program al blocului tripartit realizat cu aceşti parteneri. Definindu-şi poziţiile politice, Joop Den Uyl spune : „Mă simt moştenitor al tradiţiilor socialiste, iar trecutul este pentru mine îndreptar pentru drumul de urmat astăzi. Dar aceasta nu trebuie să mă ducă la un imobilism dogmatic".

INTERNATIONAL
Herald Tribune
Published with The New York Times and The Washington Post

IRAN: ÎNCREDERE ÎN REALITĂŢI

IRANUL se găseşte, în prezent, prins între două din cele mai încordate regiuni ale lumii. În consecinţă, şahul Mohammad Reza Pahlavi îşi consolidează forţele militare naţionale pentru a dobîndi capacitatea de a se autoapăra în cazul unui război nenuclear. „Acesta este scopul meu final, afirmă el. Unii oameni au rîs cînd am iniţiat acest program. Dar, în prezent, consider că mai avem doar cinci ani pînă la realizarea obiectivului final".

Cotitura importantă o constituie renunţarea la dependenţa de ajutorul străin şi înlocuirea ei prin bizuirea pe forţele proprii. „Nu ne putem baza pe o intervenţie străină pentru a ne ajuta în cazul unei agresiuni", afirmă Şahul. „De fapt, pentru ce ar trebui ca o ţară să apere o altă ţară, incapabilă de a se autoapăra ? Fiecare ţară trebuie să se apere singură".

Şahul nu îşi mai pune speranţele în alianţe. El afirmă că CENTO, care leagă Iranul de Turcia, Pakistan şi Marea Britanie şi, indirect, de Statele Unite, „nu a fost niciodată o realitate. El a fost numai un club unde oamenii puteau discuta cu plăcere. El nu a avut o valoare reală".

De asemenea, el nu îşi face prea mari iluzii în legătură cu acordul bilateral cu S.U.A., semnat cu preşedintele Eisenhower. După cum relevă Şahul : „Acordul nu era un angajament automat de apărare. Oficial, acest acord mai există încă ; el nu a fost denunţat. Dar, în realitate, nu cred în pacte. Prefer să cred în realitatea existentă şi în supremaţia intereselor naţionale. Relaţiile noastre cu America sînt aceleaşi, cu sau fără pact".

Şahul afirmă că insistă, de ani de zile, asupra necesităţii unor investiţii serioase pentru întărirea capacităţii militare a Iranului, chiar „în pofida părerii prietenilor americani care consideră că S.U.A. pot păzi ordinea în lume cu două divizii aeropurtate". Această tendinţă s-a accelerat după războiul din 1971 dintre India şi Pakistan. Şahul afirmă : „Am văzut cum armate organizate treceau frontierele internaţionale şi nimeni nu făcea nimic. Mai mult ca orice, războiul indo-pakistanez a întărit hotărîrea noastră de a ne consolida forţele de apărare".

C. L. Sulzberger

POSTA REDACTIEI

Investiții britanice

Radu Toma, București. Cu siguranță se poate vorbi despre ceea ce dv. numiți „rivalități între puterile capitaliste" și în cazul concret al Marii Britanii. În urmă cu cîteva luni, revista noastră a scris despre „cucerirea", înceată dar sigură, a Europei occidentale de către britanici, exemplificînd prin cumpărările imobiliare. Situația este însă mult mai complexă și cîteva cifre pot fi elocvente. În Franța, capitalurile britanice au pătruns masiv în cinci sectoare. În sectorul imobiliar, britanicii vor construi în cartierul Montparnasse un imobil pentru birouri cu 23 de etaje ; două grupuri comerciale vor construi la Ivry un complex în valoare de 9 milioane lire ; pînă la sfîrșitul anului trecut, englezii erau deja proprietari a 420 000 mp repartizați în 63 de imobile. În sectorul alimentar, societățile britanice participă masiv (în panificație în special). În sectorul textil, firme britanice au cumpărat cîteva fabrici franțuzești. Se înțelege, ponderea cea mai mare o au sectorul financiar și al bursei, „domenii britanice". În celelalte țări ale Pieței comune, situația nu prezintă multe diferențe. În Italia, o bancă anglo-italiană controlată de englezi a fost recent deschisă la Milano. În Olanda, firma Staflex International a „înghițit" o firmă olandeză producătoare de textile. Bernard Cassen scrie într-un articol în „Le Monde diplomatique" (articol din care am și extras datele de mai sus) : „Moștenire a imperiului, apoi alegere politică și financiară deliberată, exportul de capital rămîne caracteristica majoră a capitalismului britanic contemporan. Pentru a lua cîteva exemple (sînt citate «Britain 1973», «Survey of Current Business» — n.n.), în 1970 investițiile directe în străinătate (neincluzînd și investițiile de portofoliu) reprezentau pentru Franța 370 milioane dolari, pentru R.F.G. 686, pentru Marea Britanie 1 166 și pentru S.U.A. 4 445. Între Marea Britanie și Statele Unite raportul era deci de 1 la 4, în timp ce produsele lor naționale brute erau în raport de 1 la 8 (121 miliarde dolari față de 993). Britanicii investesc deci în afara țării lor, proporțional, **de două ori mai mult decît americanii".** Veți găsi unele amănunte în sensul celor indicate de dv. în documentarul pe tema aderării Marii Britanii la C.E.E., publicat în nr. 3 din acest an.

Manole Coman, București. După cum ați constatat din lista noului guvern francez publicată în cadrul acestei rubrici (nr. 17) și din rubrica „Profil" (nr. 19), ministru de externe al Franței este Michel Jobert. Nu trebuie confundată această funcție (precum nici în cadrul celorlalte ministere) cu aceea de secretar de stat. (Despre noii secretari de stat ai Franței am scris în această rubrică, nr. 19). Sistemul administrativ francez este altul decît al Statelor Unite.

Marin Tăslică, Oțelul Roșu, jud. Caraș-Severin. În nr. 19 al revistei noastre am scris pe larg despre problema care vă interesează.

Ștefan Cartaleanu, Cîmpulung Muscel. Președintele Salvador Allende nu ocupă nici o funcție de conducere în cadrul Partidului Socialist din Chile (partid al cărui membru este). Amănunte biografice veți găsi consultînd rubrica „Profil", nr. 44 din 1970.

„Starlet"

S. Constantin, București. 1. „Starlet" (Satellite de Taille Adaptée avec Réflecteurs Laser pour les Etudes de la Terre — satelit de talie adaptată cu reflectoare laser pentru studii asupra Pămîntului) este numele unui mic satelit geodezic ce urmează a fi lansat de la Centrul spațial Kourou (Guyana franceză) în anul 1974, cu ajutorul unei rachete de tip „Diamant B" ameliorată. Are o greutate de 50 kg, 26 centimetri diametru, va gravita între 800 și 1 000 km altitudine, pe o orbită înclinată la 50 grade în raport cu Ecuatorul. Misiunea principală : studierea deformațiilor Pămîntului, a mișcărilor platformelor continentale, a axei de rotație a planetei. Măsurările la distanță pe care le va efectua vor fi foarte precise, deoarece satelitul va avea pe suprafața sa externă 60 de reflectoare laser.

2. Există mai multe localități indiene în care își desfășoară activitatea **Oficiul indian al cercetării spațiale :** Ahmedabad, Trivandrum, Bangalore, așezate în vestul, sud-vestul și în centrul Indiei.

Prof. Gh. Dascălu, str. 30 Decembrie, bloc I, scara A, et. I, ap. 5, Babadag, jud. Tulcea, dorește să cumpere nr. 1 și 2 din 1963 ale revistei „Lumea".

Candidați

Adrian Stoica, Brașov. 1. Pentru alegerile municipale din Irlanda de Nord de la 30 mai s-au înscris aproximativ 1 200 candidați (526 de mandate), ceea ce pare a fi, potrivit declarațiilor lui William Whitelaw, secretarul de stat britanic pentru problemele Ulsterului, „încurajator". Aceste alegeri sînt primele după reforma electorală. Există 26 de circumscripții, împărțite în 98 de sectoare, care înlocuiesc vechiul sistem de împărțire în 66 de burguri și comitate, în vigoare la alegerile din urmă cu șase ani. Majoritatea candidaților minorității catolice aparțin partidului social-democratic și laburist (130) sau grupului Unity, recent format de Frank McManus, membru al Parlamentului britanic. În ceea ce-i privește pe protestanți, disensiunile apărute în urma publicării Cărții Albe britanice n-au dispărut : partidul unionist al lui Brian Faulkner (de acord cu conținutul Cărții Albe) va prezenta 300 de candidați, partidul unionist al pastorului Ian Paisley (adversar al ideilor conținute în Cartea Albă) 60 de candidați.

2. Ziaristul Peter Niesewand colaborator al agenției U.P.I., al B.B.C.-ului și al ziarului „The Guardian", arestat de autoritățile rhodesiene și condamnat la doi ani închisoare în luna februarie, a fost eliberat în urma protestelor și cererilor britanice. Niesewand se află actualmente în Marea Britanie.

3. Într-adevăr, devalorizarea recentă a dolarului a avut cîteva efecte nedorite și asupra bugetului unor organizații internaționale. Un exemplu : UNESCO. La sfîrșitul anului trecut, Conferința generală adoptase un buget de 120 milioane dolari pentru anii 1973 și 1974. În acea perioadă, un dolar era echivalent cu 5,01 franci francezi. Or, astăzi, schimbul este la numai 4,35 franci francezi, ceea ce a dus la constatarea (în cadrul unei reuniuni a Consiliului executiv UNESCO de la începutul lunii mai) a unui deficit bugetar de 10 257 000 dolari, la care trebuie adăugată și suma de 7 691 000 dolari reprezentînd cheltuieli ca urmare a inflației. Organizația se află deci în fața unui deficit de aproximativ 16 la sută dn buget. Au fost propuse cîteva măsuri pentru resorbirea deficitului : economii asupra unor programe, prestații suplimentare etc.

Petru Teacă, Cluj. 1. Despre Organizația Meteorologică Mondială, care în acest an își sărbătorește centenarul (a fost fondată la Viena în 1873), am scris în nr. 12 din acest an, în cadrul acestei rubrici.

2. Vă sugerăm consultarea articolelor publicate în nr. 20 al revistei pe marginea recentelor incidente din Liban și al experienței spațiale americane „Skylab".

Marin Ioncică, București. 1. Generalul Alexander Haig (în fotografie), numit de curînd de către președintele Richard Nixon secretar general provizoriu al Casei Albe, este, într-adevăr, fostul colaborator al lui Henry Kissinger și șef de stat major adjunct al armatei terestre (numit în septembrie, anul trecut). Haig are 49 de ani și e originar din Philadelphia.

2. Procesul intentat de Romano Mussolini, fiul fostului dictator, săptămînalului „Paris Match" nu s-a încheiat. După cum se știe (cf. „Lumea" nr. 22, 27 și 28 din 1972), revista franceză a publicat extrase din memoriile cardinalului Eugène Tisserand, colaborator apropiat și sfetnic a mai mulți papi, inclusiv Pius al XI-lea, mort în 1939. Din cele publicate, nu este exclusă ideea asasinării Papei de către medicul Petacci, tatăl amantei dictatorului, la ordinul acestuia din urmă. (Se știe că Pius al XI-lea a condamnat nazismul). La scurtă vreme după apariția fragmentelor din memoriile cardinalului Tisserand, Romano Mussolini a intentat un proces revistei, pentru „prejudicii aduse memoriei tatălui" său, cerînd 100 000 franci despăgubiri. Romano Mussolini este pianist de jazz într-un local de noapte din Roma.

POSTA REDACȚIEI

„Helos" și „Fille"

I. Popescu, București. 1. Hotărîrile la care vă referiți, ale Consiliului Organizației Europene pentru Cercetări Spațiale (C.E.R.S. — E.S.R.O.), priveau realizarea a doi noi sateliți științifici : „Helos" și „Fille". „Helos", consacrat astronomiei razelor X, urmează a fi lansat în 1979. „Fille" este al doilea dintr-o pereche de sateliți, primul urmînd a fi realizat de NASA (numit „Mère" — mamă). Perechea aceasta ar urma să fie lansată, în tandem, în 1977.

2. În problema actualelor confruntări dintre Statele Unite și Europa occidentală, vă sugerăm consultarea articolelor publicate în nr. 17—18 și în nr. 20 (în cadrul rubricii „Puncte de vedere"). În ceea ce privește atitudinea pe care Piața comună o va adopta la viitoarele negocieri, multe comentarii vest-europene sînt de părere că ea „trebuie să refuze sistematic orice concesie care i-ar pune identitatea în cauză" („L'Aurore"). Între altele, se pare că politica agricolă comunitară nu poate constitui — în optica membrilor C.E.E. — un obiect de negocieri și nici o monedă de schimb, ceea ce nu este cîtuși de puțin pe placul Statelor Unite. Aceste mărturisite neînțelegeri continuă și după anunțarea proiectului unei „noi Carte a Atlanticului", făcută în urmă cu trei săptămîni de Henry Kissinger (cf. „Lumea" nr. 19 și nr. 20). Cu aproape o săptămînă în urmă, Christopher Soames, responsabilul cu problemele externe și relațiile cu țările dezvoltate al C.E.E., declara în Parlamentul vest-european că, în relațiile dintre Europa occidentală și S.U.A., banii, comerțul, sursele de energie, politica externă și politica de apărare sînt legate, dar ar fi greșit să fie puse toate „într-un singur coș". Această declarație era primul răspuns dat de Comisia executivă a C.E.E. apelului privind o „nouă Cartă atlantică".

Pavel Cristescu, București. Willy Brandt a vizitat, într-adevăr, Iugoslavia pentru a doua oară ; prima oară călătorise în Iugoslavia în calitate de ministru de externe, în 1968, după restabilirea relațiilor diplomatice între Iugoslavia și R.F. Germania ; recenta vizită este, însă, prima pe care a efectuat-o în calitate de cancelar.

Maria Alexandrescu, București. 1. Soțul dnei Annemarie Renger, președinta Bundestagului din R.F. Germania, a încetat din viață recent.

2. Vă sugerăm consultarea serialului „Nimic nou la Dallas ?" publicat în nr. 14 — 18 în care veți găsi răspunsuri la întrebările dv.

3. Amănunte biografice ale premierului israelian Golda Meir au fost publicate în cadrul rubricii „Profil" nr. 19 din 1972.

„Wounded Knee"

Viorel Munteanu, București. După 71 de zile, confruntările dintre indieni și poliția federală, la Wounded Knee (am scris despre începutul lor în nr. 13), au luat sfîrșit. După cum se știe, cei 200 de indieni sioux care, la 27 februarie, ocupaseră Wounded Knee, revendicau drepturi pentru populația indiană, acuzînd autoritățile americane de a fi violat de 371 de ori tratatele încheiate cu triburile învinse. Indienii erau conduși de gruparea militantă Mișcarea Indiană Americană (A.I.M. — cf. „Lumea" nr. 16). După cum declaraseră conducătorii acestei mișcări, scopurile lor erau foarte clare: un tratament mai bun pentru populația indiană, respectarea drepturilor lor juridice, economice, culturale, respectarea tratatelor încheiate în secolul trecut prin care se acordau unele drepturi indienilor. Doi din conducătorii mișcării, Russel Meand și Clyde Bellecourt, au fost inculpați pentru obstrucții, conspirație, incendieri, cambriolaj ș.a. (acuzații pentru care pot primi, fiecare, cîte 85 de ani închisoare), dar au fost eliberați pe cauțiune. Înconjurînd cu grijă Wounded Knee, trupele federale au împiedicat aprovizionarea asediaților. Au avut loc multiple schimburi de focuri, cu răniți și morți. În cele din urmă, indienii s-au predat, dar încă nu s-a încheiat totul, deoarece abia acum va urma „procesul Wounded Knee" intentat conducătorilor indieni. Aceștia afirmă, pe de altă parte, că acțiuni similiare vor mai avea loc în Statele Unite și în alte așezări.

Elena Nedelea, com. Bolintin Vale, jud. Ilfov, dorește să cumpere revista „Lumea" din ianuarie — februarie 1964, iunie — iulie 1968 și nr. 12 și 15 din acest an.

„Queen Elisabeth"

1. Dan Joldea, Cluj. Celebrul vas **„Queen Elisabeth"** a fost construit înaintea celui de-al doilea război mondial, cînd a și transportat opt sute de mii de soldați aliați din Australia, Extremul Orient și Orientul Mijlociu, din Africa de nord și America pînă în Europa. După război, reamenajată pentru curse transatlantice, „Queen Elisabeth" putea transporta 2 300 pasageri, avea 35 de saloane la bord, trei piscine, o baie turcească, douăsprezece baruri, două cinematografe etc. Nu e deci de mirare că a fost supranumită „palat plutitor" sau „insulă plutitoare" (lungimea vasului — 310 m). Nava a transportat un milion și jumătate de pasageri și a parcurs trei milioane și jumătate de mile marine în cele 896 de traversări ale Atlanticului. În 1968, datorită costului enorm al întreținerii și concurenței aviației cu reacție, proprietarul (firma Cunard Line) a hotărît scoaterea vasului din serviciu. Imediat, o firmă americană l-a cumpărat pentru zece milioane de dolari, hotărînd, după reamenajare, convertirea sa într-un hotel plutitor. Planul a dat greș. În septembrie 1970, vasul a fost cumpărat de un armator din Hong Kong, C. Y. Tung, pentru 3,2 milioane dolari. În iulie 1971, nava a ajuns în portul Hong Kong, iar, în timpul lunilor următoare, a fost recondiționată pentru a fi transformată într-o universitate plutitoare (cu toate că se mențineau și unele cabine pentru pasageri obișnuiți). Costul : alte cinci milioane dolari.

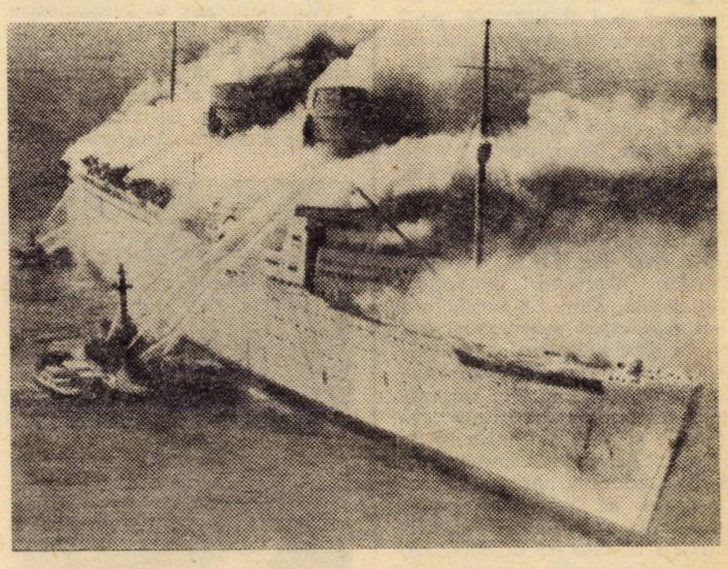

Nava urma să se numească „Seawise University". La 9 ianuarie 1972, la bordul navei a izbucnit un incendiu și, în ciuda tuturor eforturilor, catastrofa n-a putut fi evitată. Compania londoneză de asigurări „Lloyd's" a declarat ulterior că dezastrul a constituit una din pierderile cele mai importante din istoria maritimă. **2. Martin Luther King**, militantul pentru drepturile populației de culoare (în fotografie, în timpul unui miting), asasinat la Memphis în 1968, a fost pastor la Montgomery (statul Alabama) și nu la Atlanta (Georgia) unde se născuse în 1929. Premiul Nobel pentru pace i-a fost atribuit în anul 1964. King a fost asasinat la 4 aprilie 1968.

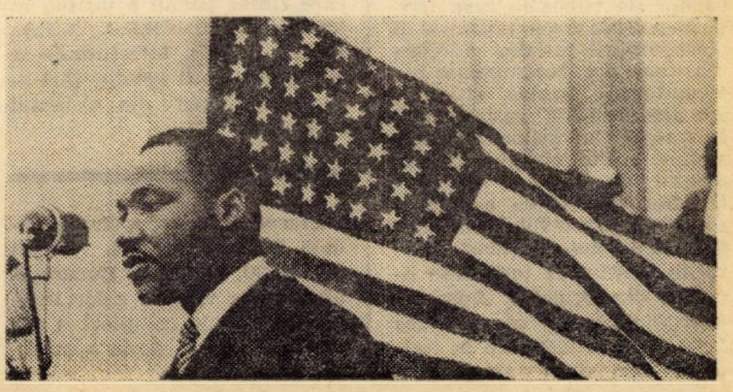

POSTA REDACȚIEI

Comisia drepturilor omului

Raul Onicescu, București. Comisia drepturilor omului (una din cele șase comisii tehnice ale Consiliului Economic și Social) și-a desfășurat lucrările celei de-a 29-a sesiuni la Geneva, între 26 februarie și 6 aprilie. Din comisie fac parte, după cum se știe, 32 de membri aleși de ECOSOC pentru o perioadă de trei ani, cu drept de realegere : Austria, Bulgaria, Bielorusia, Chile, Egipt, Ecuador, Filipine, Franța, Ghana, India, Iran, Irak, Italia, Liban, Mauritius, Mexic, Nicaragua, Nigeria, Norvegia, Olanda, Pakistan, Republica Dominicană, Republica Unită Tanzania, România, Regatul Unit, Senegal, S.U.A., Tunisia, Turcia, Uniunea Sovietică. Venezuela, Zair. La lucrări au mai participat observatori din 24 de țări membre, reprezentanți din partea unor instituții specializate, a trei organizații interguvernamentale regionale și a aproximativ 50 de organizații neguvernamentale. A fost adoptat proiectul de program al Deceniului luptei împotriva rasismului și discriminării rasiale și s-au făcut recomandări ce vor fi examinate la viitoarea sesiune a Consiliului Economic și Social, care are loc la New York, între 17 aprilie și 18 mai. La cererea Comisiei drepturilor omului, a fost elaborat un proiect de program al Deceniului luptei împotriva rasismului și discriminării rasiale, care va fi înaintat Adunării Generale a O.N.U. (În afara măsurilor de incriminare a practicilor rasiste, programul propune organizarea unei conferințe mondiale asupra luptei împotriva rasismului — probabil în 1978 —, organizarea, pe plan internațional și regional a unor seminarii, conferințe și alte activități analoage, acordarea de ajutoare și asistență, conform Cartei Națiunilor Unite și rezoluțiilor O.N.U., mișcărilor de eliberare care luptă împotriva colonialismului și discriminării rasiale, adoptarea unor noi instrumente internaționale pentru eliminarea discriminării rasiale etc.). În cadrul lucrărilor recentei sesiuni a Comisiei drepturilor omului, au mai fost dezbătute : un proiect de convenție asupra apartheidului, un proiect de rezoluție privind drepturile omului în teritoriile ocupate din Orientul Apropiat (considerîndu-se că politica Israelului de instalare în teritoriile ocupate a unei părți a populației, inclusiv imigranți, constituie o violare a articolului 49 al Convenției a 4-a de la Geneva), un proiect de principii ale cooperării internaționale în vederea pedepsirii criminalilor de război ș.a.

Hafez Ismail

Vasile Moisescu, Rîmnicu Vîlcea. Hafez Ismail, consilierul pentru problemele securității naționale al președintelui Anwar Sadat, este în vîrstă de 60 de ani. Militar de carieră, el devenise general după primul conflict (1948) arabo-israelian. De altfel, a făcut și studii la Academia Mi-

litară din Moscova. Ar fi rămas, probabil, în armată dacă, în anii 1960, nu l-ar fi criticat curajos pe mareșalul Amer (cel care, după conflictul din 1967, s-a sinucis), fapt pentru care a fost trecut în rezervă. A devenit ambasador la Roma, iar, ulterior, la Londra și Paris. În anul 1970, cu cîteva luni înainte de a muri, Nasser l-a chemat în țară, desemnîndu-l să reorganizeze serviciile secrete egiptene. Mai tîrziu, președintele Anwar Sadat l-a numit consilier pentru problemele securității naționale, calitate în care Hafez Ismail a vizitat, în ultimele luni, U.R.S.S., S.U.A., Anglia, R.F.G., întreținîndu-se cu conducătorii acestor țări asupra situației din Orientul Apropiat.

Florea Marinescu, str. dr. Adela Leonida, nr. 6, oficiul poștal 39, sector 3, București, oferă spre vînzare celor interesați colecția completă a revistei „Lumea", de la apariție, 497 de numere.

Centrul de conferințe internaționale din Paris

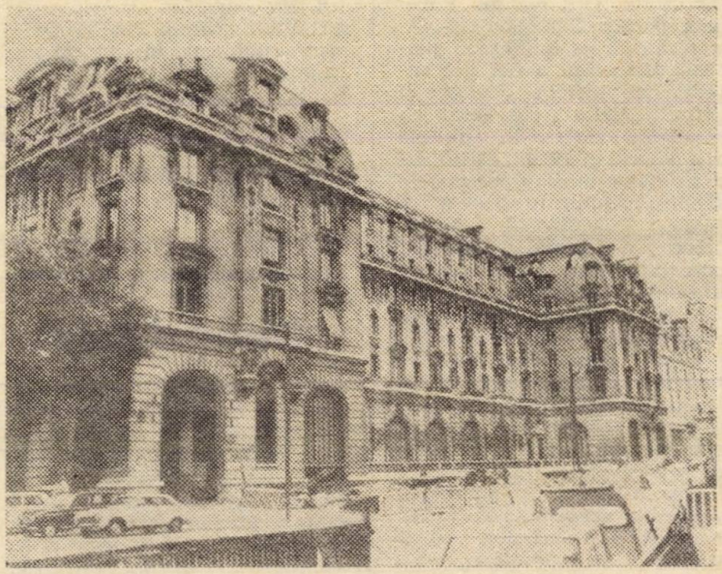

Adriana Sekely, Timișoara. Centrul de conferințe internaționale de pe Avenue Kléber din Paris, unde au avut loc majoritatea convorbirilor care au condus la Acordul de pace privind Vietnamul (semnat, de altfel, tot aici) este, într-adevăr, fostul palat Majestic, bineînțeles modernizat și adaptat scopurilor unor întrevederi diplomatice. El cuprinde 8 săli de conferințe, dintre care unele pot adăposti zeci de delegații, e înzestrat cu echipament telefonic, cu căști pentru fiecare scaun, permițînd traducerea simultană în mai multe limbi a intervențiilor. Are o sală a presei la subsol, iar la etajele superioare numeroase birouri care sînt afectate în mod obișnuit trebu-rilor administrative și, de asemenea, un restaurant și un bar. Clădirea a fost construită între 1906—1908, pe locul palatului Castille, ridicat sub al doilea imperiu. Pînă la al doilea război mondial s-a numit palatul Majestic, fiind hotel de lux, cu circa 100 de camere pe etaj. Devenită proprietate de stat în 1939, clădirea a fost încredințată Ministerului Apărării Naționale. În timpul ocupației naziste, ea a adăpostit o anexă importantă a statului major hitlerist. De asemenea, Gestapoul își avea aici o parte din servicii și tot aici și-au pregătit planurile generalii germani de pe frontul occidental, participanți la complotul din 1944 contra lui Hitler. După restabilirea păcii, clădirea din Avenue Kléber a devenit primul sediu al UNESCO și, în anii următori, un important centru de întîlniri diplomatice. A adăpostit, astfel : în 1951, semnarea tratatului CECO; în 1952, tratatul Comunității vest-europene privind apărarea, sesiunea din decembrie 1957 a șefilor de guvern ai celor 15 țări membre ale N.A.T.O.; aici trebuia să aibă loc conferința la nivel înalt care urma să-i reunească, în 1960, pe N. S. Hrușciov, MacMillan, D. Eisenhower și generalul de Gaulle.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.52.63 și 18.53.55. Telex 197. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate: prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001.

C.P.C.S.

numai pînă la

20 MAI

TÎRGUL DE PRIMĂVARĂ

Tîrgul de primăvară — tîrgul noutăților !

O gamă variată de confecții și tricotaje de sezon în modele, desene și culori moderne își așteaptă cumpărătorii !

Tîrgul de primăvară — prilej de reînnoire a garderobei cu articole de îmbrăcăminte de sezon la prețuri avantajoase !

Rețineți : tîrgul de primăvară — tîrgul noutăților !

RECOM

Pentru copiii dumneavoastră, între 23 MAI – 1 IUNIE decad

BUCURIA COPIILOR

Confecțiile,
tricotajele,
încălțămintea
și articolele de
sport și turism

sînt pregătite
să fie alese
pentru
fetițe și băieți

Nu uitați! 23 MAI – 1 IUNIE decada

BUCURIA COPIILOR

Lei 2

LUMEA

Nr. 500

24 mai 1973

CABINETUL DE PARTID SIBIU

ROMA: VIZITA PREŞEDINTELUI NICOLAE CEAUŞESCU

Eveniment remarcabil în evoluţia relaţiilor româno-italiene

reportaj pe glob

San Marino

VIENA

Dezangajarea militară — componentă a securităţii europene

Necesitatea unei juste definiri a agresiunii

Corespondenţe speciale din

HELSINKI

BONN

PARIS

BERLIN

BUENOS AIRES

VARŞOVIA

VIZITA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ITALIA

La sosirea pe aeroportul Ciampino, președintele Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu sînt intîmpinați de președintele Italiei, Giovanni Leone

Palatul Quirinale. Cei doi șefi de stat trec în revistă garda de onoare

LUMEA

22 (500)

24 mai 1973

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Roma. Vizita președintelui Nicolae Ceaușescu. Eveniment remarcabil în cronica relațiilor româno-italiene. Radu Bogdan 2

Opinia publică – factor activ în edificarea securității europene. Nicu Bujor 5

Helsinki. Spre încheierea pozitivă a negocierilor. Dumitru Tinu 6

Viena. Dezangajarea militară – componentă a securității europene. Corneliu Vlad 6

Intervenția șefului delegației române la consultările preliminare de la Viena privind reducerea trupelor și armamentelor în Europa centrală (text integral) 8

Bonn. Întîlnirea sovieto-vest-germană la nivel înalt. N. S. Stănescu 11

Dialog fructuos între Berlin și Belgrad. Constantin Varvara 12

Paris. „Antanta cordială" sub semnul problemelor monetare. Paul Diaconescu 13

Olanda. Guvern de centru-stînga. Florica Șelmaru 14

Buenos Aires. La început de drum. Eugen Pop 15

Varșovia. Folosirea rațională a forței de muncă. Gheorghe Ciobanu 18

O cronică a „războiului celor de acasă" (3). Mollie Panter-Downes 24

INTERVIUL NOSTRU

Nzo Ekhangaki, secretar general al O.U.A. 10

REPORTAJ PE GLOB

San Marino: oameni și evenimente. Rodica Dumitrescu 16

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Definirea agresiunii – problemă a contemporaneității. Aurel Preda 19

Complotul împotriva lui Amilcar Cabral. Basil Davidson 20

1 000 + 1 22–23

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Stern, Izvestia, L'Unità, Le Monde Diplomatique 26–29

PROFIL

Efraim Katzir, președintele Israelului 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

CABINETUL DE PARTID SIBIU

SĂPTĂMÎNA

„Momentul european" deține capul de afiș al săptămînii politice internaționale. Evenimentele europene domină scena politică a lumii prin intensitatea și frecvența lor.

Detașăm din agenda politică a săptămînii vizita președintelui Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Italia, eveniment de referință istorică în evoluția relațiilor româno-italiene. Ar fi de ajuns, spre a-i releva marea însemnătate, să menționăm că este prima vizită a unui șef de stat român în Italia. Semnificațiile acestui act politic sporesc, dacă menționăm capacitatea lui de a stimula dezvoltarea multilaterală a relațiilor dintre România și Italia, care au cunoscut deja o evoluție pozitivă, fructuoasă, pe multiple planuri, în ultimii ani. Vizita capătă noi semnificații dacă evocăm momentul politic internațional în care se desfășoară, moment caracterizat prin multiplicarea contactelor la nivel înalt între state, în vederea explorării căilor și mijloacelor celor mai adecvate pentru consolidarea destinderii și cooperării, a păcii și securității în Europa și în lume.

„Momentul european" cunoaște o semnificativă evoluție prin desfășurarea negocierilor multilaterale de la Helsinki, intrate în faza finalizării. După fixarea unui termen limită consultărilor pregătitoare – 1 iunie a.c. –, la Dipoli a fost avansată și data convocării conferinței generale a statelor, la nivelul miniștrilor de externe – sfîrșitul lunii iunie, începutul lunii iulie. Este, desigur, îmbucurător faptul că au fost valorificate condițiile de a se convoca reuniunea pan-europeană în perioada imediat următoare, cît mai curînd posibil.

Celelalte negocieri multilaterale – desfășurate în palatul Hofburg din Viena și consacrate reducerii armamentelor și trupelor în Europa centrală – au cunoscut momente de intensitate în săptămîna care a trecut. Reprezentanții tuturor celor 19 țări participante și-au făcut cunoscute punctele de vedere în cadrul dezbaterilor generale, urmînd ca, în perioada următoare, în cadrul unor ședințe cu ușile închise, delegații să clarifice problema ordinii de zi, a participării, a datei și locului conferinței propriu-zise.

Continuă seria contactelor bilaterale la nivel înalt, factor stimulator pentru evoluția favorabilă a destinderii și cooperării pe continent. Săptămîna consemnează prima vizită a secretarului general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev, în Republica Federală Germania. Agenda convorbirilor face obiectul unei ample corespondențe transmise din Bonn. Prezentăm, totodată, cititorilor noștri, la rubrica „Puncte de vedere", opiniile conducătorului sovietic și ale cancelarului federal, Willy Brandt, în legătură cu dezvoltarea relațiilor sovieto–vest-germane, precum și cu evoluția politică pe continentul nostru.

În capitala Republicii Democrate Germane s-a aflat șeful guvernului iugoslav, Gemal Biedici. Convorbirile sale cu președintele Consiliului de Miniștri, Willi Stoph, cu alți conducători ai Republicii Democrate Germane, au fost apreciate de cele două părți ca deosebit de stimulatorii pentru cultivarea unor raporturi de colaborare intensă între cele două țări socialiste prietene.

Săptămîna aceasta a consemnat o intensă și febrilă activitate de pregătire a sesiunii festive a Organizației Unității Africane, la un deceniu de existență. Jubileul găsește Africa mult avansată pe calea dezvoltării de sine stătătoare, a consolidării independenței politice și economice, a luptei pentru eliberarea completă și definitivă de sub jugul colonial și rasist. Eforturile popoarelor africane pentru afirmarea dreptului lor de a-și hotărî singure soarta stîrnesc admirația și simpatia întregii lumi.

America Latină primește vizita secretarului de stat William Rogers. Actualul turneu al șefului diplomației americane este apreciat ca una din acțiunile de politică externă cele mai proeminente ale Casei Albe din ultimii ani în raporturile ei cu țările de la sud de Rio Grande. Șeful Departamentului de Stat a anunțat, de altfel, că, la sfîrșitul acestui an sau începutul anului viitor, președintele Nixon va întreprinde un turneu similar. Partea americană avansează ideea stabilirii unor noi raporturi între Washington și țările latino-americane, bazate pe egalitate în drepturi, pe spirit de parteneri și nu de dominație. Rămîne de văzut în ce măsură aceste declarații de intenție se vor materializa. În orice caz, evenimentele demonstrează că popoarele latino-americane sînt ferm decise să își apere pînă la capăt independența și suveranitatea națională, drepturile lor de a folosi toate resursele materiale și umane în folosul popoarelor lor, de a stabili cu toate celelalte țări relații de colaborare, de la egal la egal, în avantajul reciproc.

Prin evenimentele sale, săptămîna care se încheie confirmă evoluția pozitivă a vieții politice, îndeosebi pe continentul european, evoluție care reclamă noi eforturi din partea tuturor factorilor de răspundere, a opiniei publice, a tuturor țărilor, pentru consolidarea succeselor dobîndite pe această cale, pentru avansarea cu succes spre edificarea unei reale securități și unei vaste cooperări în Europa și în lume.

„Lumea"

ROMA

VIZITA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU

Eveniment remarcabil în cronica

Vizita în Italia a președintelui Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu, la invitația președintelui Giovanni Leone, este — la ora închiderii ediției noastre — în plină desfășurare. Urmărită cu un profund interes de cercurile oficiale și de opinia publică italiană și internațională, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, prima vizită a unui șef de stat român în Italia, însumează, neîndoios, toate trăsăturile celui mai înalt punct de referință în evoluția relațiilor dintre cele două țări, constituind, totodată, o contribuție majoră la soluționarea problemelor contemporaneității, prin abordarea lor realistă, prin formularea clară și hotărîtă a principiilor ce trebuie să guverneze astăzi raporturile dintre state.

Festivitatea din ziua sosirii, de la aeroportul Ciampino, sentimentele de prietenie manifestate de cetățenii Romei, înaltele onoruri militare de la Palatul Quirinale, omagiul adus președintelui Nicolae Ceaușescu de șefii misiunilor diplomatice ale unor țări de pe toate continentele, atmosfera de cordialitate care a caracterizat convorbirile dintre cei doi președinți, schimbul de decorații, cuvintele de caldă ospitalitate rostite de președintele Giovanni Leone la dineul oferit în cinstea solilor poporului român, într-un cuvînt primirea strălucitoare pe care Italia a făcut-o conducătorului României socialiste, reprezintă expresia vie a stimei și prestigiului de care se bucură șeful statului nostru, realizările poporului român care, prin munca și acțiunile sale, își aduce contribuția la cauza nobilă a păcii și colaborării internaționale.

Pretutindeni, în Italia au loc, în aceste zile, manifestări de caldă prețuire, de stimă față de conducătorul statului român, a cărei personalitate este bine cunoscută, aici, atît de oamenii politici cît și de cetățenii care asociază numele tovarășului Nicolae Ceaușescu de omul politic cutezător, promotor activ al unei politici de pace și colaborare cu toate popoarele, în scopul nobil al progresului, al înțelegerii și prieteniei.

Primirile oficiale, onorurile cele mai înalte și tot ceea ce se încadrează în obișnuințele protocolului au căpătat aici, chiar de la sosirea oaspeților români, vibrație și căldură prin sinceritatea emoționantă pe care au degajat-o. *„Deosebit de profundă este satisfacția noastră* — declara pe aeroportul Ciampino președintele Giovanni Leone — *pentru această vizită a dumneavoastră, pe care am dorit-o mult și care constituie cea mai bună confirmare a excelentelor relații dintre cele două țări și a prieteniei care leagă cele două popoare ale noastre. Este o prietenie adîncă, bazată pe antice și indisolubile legături istorice, pe descendența dintr-o obîrșie comună, pe tradiția culturală latină comună. Azi, aceste legături sînt reînnoite prin optimele relații existente între Italia și România și prin acțiunea pe care ambele țări o desfășoară în folosul păcii, securității și colaborării între popoarele lumii".*

— Corespondență de la Radu Bogdan

În cuvîntul său de răspuns, președintele Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia : *„Vizita pe care o începem, cu multă satisfacție, în țara dumneavoastră — expresie a bunelor relații dintre popoarele noastre, ale căror izvoare milenare de afinitate sînt bine cunoscute — va deschide calea unei și mai rodnice colaborări multilaterale româno-italiene, în interesul propășirii ambelor țări. Sînt convins că vom găsi, totodată, soluții pentru o tot mai eficientă conlucrare a României și Italiei pe plan internațional, în slujba idealurilor nobile ale prieteniei și colaborării între popoare".*

Dialogul sincer, deschis, purtat cu președintele Giovanni Leone, toasturile rostite la dineul oferit în marele „Salone delle feste" din Palatul Quirinale, ca și toate celelalte manifestări oficiale au stat sub semnul aceleiași cordialități la care ne-am referit mai înainte, al aceleiași dorințe de a adînci și diversifica colaborarea și cooperarea dintre cele două țări. Prin cuvîntul președintelui Giovanni Leone, în sușii poporul gazdă dă expresie cordialității și înaltei considerații față de conducătorul statului nostru, față de România socialistă : *„În persoana dumneavoastră* — spunea în toastul său președintele Giovanni Leone — *Italia aduce omagiul său unui mare popor, care, de-a lungul secolelor, s-a distins prin patrimoniul său cultural și uman și care întotdeauna s-a inspirat din idealurile de civilizație, independență și suveranitate.*

Antice și profunde legături unesc cele două popoare ale noastre. Originea noastră latină comună, profundele afinități de cultură și de limbă care există între noi, tradițiile stabilite în trecut și mai ales în secolul precedent, cînd cele două națiuni și-au redobîndit independența prin evenimente care prezintă puncte de analogie — aceștia sînt tot atîția factori care asigură o alimentare continuă a prieteniei și colaborării între cele două țări și state. Aș vrea să reamintesc că în 1855 Cesare Correnti definea România «o altă Italie», iar Cavour susținea cu fervoare unirea Moldovei și Valahiei.

Din viziunea comună fundamentală a acestor mari idealuri se inspiră, de asemenea, relațiile dintre Italia și România, relații care, pentru a cita chiar cuvintele dumneavoastră dintr-un recent interviu acordat presei italiene, «au cunoscut în acești ani o creștere foarte puternică».

Îmi este plăcut să reamintesc interesul și simpatia cu care Italia urmărește însemnatele progrese pe care națiunea română le înregistrează sub conducerea dumneavoastră, cu certitudinea că aceste progrese vor crește și mai mult în viitor. De altfel, acest lucru e confirmat de glorioasele tradiții ale poporului dumneavoastră, care, așa cum afirma în secolul trecut ilustrul istoric și om de stat Mihail Kogălniceanu, totdeauna a căutat «să-și asigure propria ființă în marea familie a națiunilor și aceasta a fost scopul tuturor acțiunilor luptelor și suferințelor sale».

În acest cadru, vizita dumneavoastră, prima vizită a unui șef de stat român în Italia, constituie o etapă fundamentală în istoria relațiilor italo-române. Ea reprezintă nu numai dovada prieteniei și colaborării existente între noi, ci și premisa întăririi lor ulterioare".

Aportul acestei vizite la viitorul relațiilor româno-italiene, la etapa nou creată, a fost relevat de președintele Nicolae Ceaușescu : *„Aflîndu-ne aici, la Roma, nu putem să nu evocăm originea comună a popoarelor noastre, legăturile străvechi care le-au unit, contactele strînse pe care le-au avut secole de-a rîndul și care și-au găsit o puternică expresie în solidaritatea și întrajutorarea spiritelor înaintate ale celor două națiuni în lupta lor pentru libertate, neatîrnare și progres.*

În zilele noastre a devenit posibil, domnule președinte, să dăm noi dimensi-

Pe străzile Romei, în drum spre reşedinţa prezidenţială ←

Convorbire între preşedinţii Nicolae Ceauşescu şi Giovanni Leone →

relaţiilor româno-italiene

În timpul dineului oficial: preşedinţii Nicolae Ceauşescu şi Giovanni Leone, tovarăşa Elena Ceauşescu şi doamna Vittoria Leone

uni legături tradiţionale dintre popoarele român şi italian — în concordanţă cu cerinţele diviziunii internaţionale a muncii, ale circulaţiei mondiale a valorilor materiale şi spirituale, cu interesele de progres şi propăşire ale ţărilor noastre. Într-adevăr, în ultimii ani, relaţiile româno—italiene au cunoscut o puternică dezvoltare, Italia ocupînd astăzi locul al doilea, dintre ţările occidentale, în comerţul exterior al României. S-au extins schimburile comerciale, cooperarea economică, colaborarea tehnico-ştiinţifică şi cultural-artistică.

Ca şi dumneavoastră, dorim amplificarea acestor relaţii, astfel ca raporturile dintre Italia şi România, state cu orînduiri sociale diferite, să constituie un exemplu de colaborare bazată pe avantaj reciproc, pe deplină egalitate în drepturi şi respect mutual.

Această primă vizită a unui şef de stat român în Italia va marca, fără îndoială, intrarea într-o etapă nouă, superioară, a relaţiilor ţărilor noastre. Convorbirile cu dumneavoastră, domnule preşedinte, cu oameni politici şi reprezentanţi ai vieţii economice italiene vor deschide, desigur, persepectiva unui nou avînt al cooperării româno-italiene, atît pe planul relaţiilor bilaterale, cît şi pe tărîmul vieţii internaţionale. Animate de aspiraţii spre progres şi prosperitate, popoarele noastre, colaborînd strîns, pot aduce o contribuţie preţioasă la eforturile omenirii înaintate, pentru instaurarea pe planeta noastră a unei lumi mai bune şi mai drepte."

Întreaga desfăşurare a programului vizitei ilustrează în modul cel mai convingător dorinţa reciprocă a factorilor de răspundere din cele două ţări de a da noi valenţe, noi dimensiuni legăturilor de colaborare româno-italiene, de a pune în evidenţă noi mijloace pentru amplificarea lor, proiectîndu-le, totodată, pe planul larg al concertării eforturilor pentru asigurarea unui climat de securitate şi convieţuire paşnică pe continentul european şi în întreaga lume. *„Constituie o realitate incontestabilă că în viaţa internaţională actuală se instaurează un curs nou, favorabil convieţuirii paşnice între naţiuni* — spunea tovarăşul Nicolae Ceauşescu. *Dar tot o realitate este faptul că pe agenda internaţională continuă să se afle o seamă de probleme spinoase de care depinde evoluţia destinelor omenirii. Am în vedere, înainte de toate, necesitatea promovării pe continentul european a unor relaţii noi, întemeiate pe principiile egalităţii în drepturi, respectului independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc, pe nerecurgere la forţă şi la ameninţarea cu folosirea forţei — relaţii care să dea fiecărei naţiuni garanţia unei dezvoltări libere şi nestingherite, la adăpost de agresiuni, atacuri şi ingerinţe".*

În spiritul celor spuse de şeful statului român, semnarea Declaraţiei solemne comune a însemnat un moment cu adevărat istoric, menit nu numai să exercite o influenţă pozitivă asupra relaţiilor dintre România şi Italia, ci şi să se răsfrîngă favorabil asupra climatului politic european şi al întregii lumi. Al şaselea document de acest fel — după cele încheiate cu Belgia, Luxemburg, Pakistan, Sudan şi Olanda — Declaraţia proclamă principiile pe care cele două ţări înţeleg să-şi aşeze relaţiile reciproce, ca şi relaţiile cu celelalte state, constituind, astfel, un nou factor de stimulare în vasta operă de instaurare între state a unor raporturi noi, întemeiate pe normele dreptului internaţional şi în deplină concordanţă cu tendinţele majore ale evoluţiei contemporane.

Declaraţia solemnă comună constituie o ilustrare a realismului politic, a faptului că în lumea de astăzi este pe deplin posibil ca ţări cu orînduiri social-politice diferite să găsească puncte de convergenţă, o platformă comună în slujirea nobilelor idealuri ale păcii şi prieteniei între popoare.

Aceasta este, de altfel, contextul în care s-au desfăşurat convorbirile la nivel înalt româno-italiene la Palatul Quirinale şi la Palatul Madama, materializate în acorduri şi înţelegeri care, prin aplicarea lor în practică, deschid perspective largi colaborării bilaterale, pe o treaptă nouă, superioară.

Declarația solemnă comună

Republica Socialistă România și Republica Italiană, ținînd seama de relațiile de prietenie dintre cele două țări și de afinitățile de limbă și de cultură dintre popoarele lor.

Animate de dorința comună de a realiza aspirațiile de apropiere și de înțelegere ale popoarelor român și italian și de a dezvolta și în viitor relațiile de prietenie tradițională, de stimă reciprocă și de cooperare dintre cele două state, de a promova extinderea contactelor în favoarea dezvoltării cooperării pașnice dintre popoarele lor, pe baza durabilă a respectării principiilor și normelor dreptului internațional,

Dorind să crească aportul celor două țări la cauza păcii și a securității în Europa și în lume și să contribuie la dezvoltarea cooperării între toate statele,

Reafirmînd atașamentul lor față de scopurile și principiile Cartei Națiunilor Unite, care proclamă voința popoarelor de a da dovadă de toleranță și a trăi în pace unul cu altul, într-un spirit de bună vecinătate și de a dezvolta relații prietenești între toate națiunile, conștiente de responsabilitatea care incumbă tuturor statelor, indiferent de mărime, nivel de dezvoltare, sistem politic, economic și social, pentru instaurarea unui climat de pace și securitate în lume și pentru dezvoltarea relațiilor prietenești și de cooperare între toate țările și reamintind că toate statele, fără nici o deosebire, au dreptul și obligația de a participa la soluționarea problemelor internaționale care le privesc,

Convinse că respectarea deplinei suveranități și a egalității în drepturi a tuturor statelor constituie baza durabilă a cooperării, securității și a păcii internaționale,

Reafirmînd dreptul și îndatorirea tuturor statelor de a coopera între ele în diversele domenii ale relațiilor internaționale,

Avînd în vedere importanța menținerii și întăririi păcii internaționale bazată pe libertate, egalitate, justiție și respectarea drepturilor fundamentale ale omului și a dezvoltării de relații prietenești între state, indiferent de sistemele lor politice, economice și sociale sau de nivelul lor de dezvoltare,

Conștiente că trebuie depuse eforturi crescînde, atît pe plan național, cît și internațional pentru a se asigura un progres mai rapid al țărilor în curs de dezvoltare, pentru eliminarea decalajului existent între acestea și țările dezvoltate,

I. Declară solemn că relațiile lor reciproce, ca și cele cu toate celelalte state, sînt fondate pe normele dreptului internațional și pe principiile și scopurile Cartei Națiunilor Unite ; ca urmare, ele se bazează pe principii, cum sînt :

1. Dreptul sacru al fiecărui stat la existență, la independență, la libertate și la suveranitate națională.

2. Egalitatea în drepturi a tuturor statelor și, prin urmare, dreptul fiecărui stat de a participa la examinarea și soluționarea problemelor internaționale care îl privesc.

3. Dreptul inalienabil al tuturor popoarelor de a-și hotărî singure soarta și de a alege și dezvolta liber sistemul lor politic, economic și social, conform voinței și intereselor proprii, fără nici un fel de amestec, presiune sau constrîngere externă.

4. Abținerea de a recurge la amenințarea sau la folosirea forței împotriva altui stat, sub orice pretext, fără a aduce prejudiciu dreptului natural de legitimă apărare individuală sau colectivă al fiecărui stat, conform articolului 51 al Cartei Națiunilor Unite.

5. Abținerea de a recurge la amenințarea sau la folosirea forței împotriva independenței politice a oricărui stat sau pentru a viola frontierele internaționale existente ale altui stat sau ca mijloc de reglementare a diferendelor internaționale, inclusiv diferendele teritoriale și chestiunile referitoare la frontierele de stat.

6. Îndatorirea statelor de a reglementa toate diferendele lor internaționale numai prin mijloace pașnice.

7. Dreptul și îndatorirea statelor, indiferent de sistemul lor social sau politic, de a coopera între ele în diverse domenii în scopul menținerii păcii și securității internaționale și de a favoriza progresul economic și social al tuturor națiunilor.

8. Neamestecul, sub nici un pretext, în problemele care țin de competența națională a unui stat.

În interpretarea și aplicarea lor, aceste principii fundamentale ale dreptului internațional sînt legate între ele și fiecare principiu trebuie interpretat în contextul celorlalte principii. Ele trebuie să fie respectate riguros de către toate statele, în relațiile lor reciproce, și nici o violare a unuia dintre aceste principii nu ar putea fi justificată niciodată și în nici o împrejurare.

II. Proclamă voința lor comună :

– de a lărgi și aprofunda relațiile de cooperare dintre cele două state în toate domeniile de interes comun ;

– de a dezvolta, pe planuri multiple și la diverse nivele, o cooperare reciproc avantajoasă în domeniile economic, comercial, industrial, științific și tehnic între cele două țări ;

– de a favoriza schimburile culturale și în domeniul învățămîntului ;

– de a dezvolta și aprofunda prietenia tradițională dintre cele două popoare, cea mai bună cunoaștere reciprocă a valorilor lor și apropierea, prin cooperare, schimburi în domeniile culturii, artei și informațiilor în toate domeniile, prin alte forme de legături, ca și prin contacte între cetățenii celor două țări.

Proclamă voința lor comună :

1. De a colobora între ele și cu celelalte state în scopul întăririi rolului Națiunilor Unite, pentru a asigura respectarea principiilor și realizarea scopurilor înscrise în Cartă.

2. De a aduce o contribuție mai mare la soluționarea problemelor internaționale în interesul tuturor popoarelor, conform principiilor și normelor dreptului internațional.

3. De a dezvolta relațiile de prietenie și cooperare cu toate statele, de a acționa în scopul adoptării de măsuri eficiente în domeniul securității și dezarmării, de natură să consolideze destinderea, pacea, încrederea și cooperarea în Europa și în întreaga lume.

III. Dorind să asigure aplicarea principiilor și realizarea obiectivelor conținute în prezenta Declarație, Republica Socialistă România și Republica Italiană declară voința lor comună de a aprofunda și lărgi consultările dintre ele, fie pe cale diplomatică normală, fie prin consultări regulate la diverse nivele.

Aceste consultări, care nu vor aduce prejudicii obligațiilor internaționale pe care le au cele două părți și nici celorlalte sisteme de consultări prevăzute de acordurile în vigoare dintre ele, vor avea ca obiect : chestiunile referitoare la dezvoltarea relațiilor bilaterale dintre cele două țări ; problemele internaționale de interes comun, inclusiv cele examinate de organizațiile internaționale ale căror membre sînt cele două țări și în special de O.N.U. ; orice altă chestiune asupra căreia cele două părți vor considera util să facă schimb de păreri.

Întocmită la Roma, la 22 mai 1973, în două exemplare, fiecare în limba română și italiană, ambele texte avînd valoare egală.

Pentru
Republica Socialistă România,
NICOLAE CEAUȘESCU
Președintele Consiliului de Stat

GEORGE MACOVESCU
Ministrul afacerilor externe

Pentru
Republica Italiană,
GIULIO ANDREOTTI
Președintele Consiliului de Miniștri

GIUSEPPE MEDICI
Ministrul afacerilor externe

Opinia publică — factor activ în edificarea securității europene

Nicu Bujor

Europa cunoaşte un curs pozitiv în favoarea destinderii şi a păcii, a instaurării unor relaţii bazate pe încredere şi colaborare. În acest proces, concomitent cu extinderea cooperării bi şi multilaterale între ţările europene, cu intensificarea contactelor politico-diplomatice la diferite nivele şi a schimburilor de bunuri materiale şi spirituale, s-a manifestat puternic voinţa tuturor popoarelor de a înfăptui un sistem de securitate egal pentru toţi şi faţă de toţi, care să excludă forţa sau ameninţarea cu forţa din relaţiile reciproce şi să ofere fiecărei naţiuni certitudinea unei dezvoltări libere, potrivit voinţei proprii, să asigure o colaborare neîngrădită într-un climat de înţelegere şi bună vecinătate. Pacea, securitatea şi cooperarea au depăşit sfera preocupărilor cancelariilor diplomatice, devenind platforma unor acţiuni viguroase ale maselor largi, ale opiniei publice europene, ilustrînd pregnant că edificarea securităţii europene catalizează astăzi conştiinţa întregului continent.

Desfăşurarea evenimentelor pe plan european şi mondial a înverdeat că, fără să diminueze cu nimic responsabilitatea guvernelor, cuvîntul şi acţiunea opiniei publice au, în zilele noastre, o pondere tot mai accentuată pentru avansarea pe calea securităţii — expresie a rolului crescînd hotărîtor al popoarelor în viaţa internaţională.

Alături de ţările socialiste şi alte ţări iubitoare de pace, cercuri democratice şi progresiste din diferite ţări europene s-au pronunţat şi au acţionat tot mai hotărît în direcţia intensificării curentului de opinie favorabil securităţii şi cooperării, convocării imediate a conferinţei destinate acestui scop. A crescut înrîurirea politică exercitată de mişcarea muncitorească din ţările Europei occidentale asupra opiniei publice interne ; masele populare au presat tot mai insistent în direcţia lărgirii contactelor între state, a înţelegerii şi colaborării între naţiuni. S-a conturat deja o mişcare populară de amploare în favoarea organizării securităţii şi dezvoltării cooperării în Europa, mişcare în care s-au inclus, împreună cu clasa muncitoare, masele ţărănimii, păturile mijlocii productive ale populaţiei, intelectualitatea, masele de femei, tineretul, cercuri burgheze realiste.

De asemenea, în ampla dezbatere a problemelor europene s-au angajat, alături de guverne, partide şi formaţiuni politice de diferite orientări — comuniste, socialiste, social-democrate, catolice — organizaţii sindicale şi alte organizaţii muncitoreşti, parlamentari, organizaţii pacifiste, organizaţii reprezentative naţionale şi internaţionale de femei, de tineret, personalităţi ale vieţii publice de diferite concepţii filozofice şi religioase, oameni de cultură şi artă, confirmîndu-se, astfel, că obiectivul securităţii se situează nemijlocit în sfera intereselor vitale ale maselor.

O serie de acţiuni care au avut loc sau sînt în curs de desfăşurare în ţările europene sînt edificatoare pentru actualul proces de activizare a opiniei publice. Presa consemnează zilnic noi luări de poziţie din partea unor oameni politici, partide şi organizaţii naţionale şi internaţionale.

Într-o declaraţie comună recentă, Partidul Comunist Italian şi Partidul Comunist Francez au evidenţiat necesitatea „de a se înainta activ pe calea securităţii colective, a reducerii armamentelor, a depăşirii şi dizolvării blocurilor politico-militare, a construirii unei Europe în pace şi unitate".

În numeroase luări de poziţii, în acte programatice, în rezoluţii, cum sînt cele adoptate la recentele congrese ale comuniştilor danezi şi luxemburghezi, în cuvîntări şi declaraţii ale organelor de conducere, partidele comuniste se pronunţă ferm şi hotărît pentru înfăptuirea securităţii, militînd neabătut în activitatea lor practică pentru realizarea acestor obiective.

Aprecieri pozitive, favorabile ideii securităţii europene s-au făcut şi cu prilejul recentelor congrese ale Partidului Social-Democrat German (Hanovra, aprilie a.c.) şi Partidului Socialist Belgian (Bruxelles, aprilie a.c.), precum şi cu alte ocazii de către lideri marcanţi ai partidelor socialiste şi social-democrate.

Contactele, discuţiile din mişcarea sindicală europeană pun în lumină importanţa contribuţiei clasei muncitoare, a păturilor largi muncitoare la promovarea păcii şi securităţii.

Relevînd starea de spirit a partizanilor securităţii, Declaraţia solemnă adoptată anul trecut de Adunarea reprezentanţilor opiniei publice pentru securitate şi cooperare europeană întrunită la Bruxelles scoate în evidenţă : „Participanţii la Adunare susţin fără rezerve ideea convocării conferinţei europene pe baza participării pe picior de egalitate a tuturor statelor interesate. Ei sînt hotărîţi ca, în cadrul acţiunii lor proprii, să contribuie în mod activ la accelerarea pregătirii conferinţei de către guvernele ţărilor lor, să adopte iniţiative pentru găsirea şi examinarea de propuneri constructive a căror adoptare să asigure succesul conferinţei, să creeze pretutindeni în jurul acestei conferinţe o atmosferă favorabilă realizării obiectivelor fixate".

Problemele securităţii şi cooperării, ale apropierii şi înţelegerii între popoarele continentului au constituit şi tema unor interesante reuniuni ale ziariştilor care, în cadrul unor recente întîlniri la Bruxelles şi Viena, au dezbătut modalităţile prin care pot servi cel mai bine acest stringent deziderat al opiniei publice de pe întregul continent.

Parlamentarii, întruniţi la începutul acestui an la Helsinki, au dat expresie preocupării popoarelor pe care le reprezintă pentru instaurarea în Europa a unui climat de încredere şi bună înţelegere, de reală securitate pentru toate popoarele.

Reprezentanţii opiniei publice din România au luat parte activă la multiplele manifestări în ţară şi peste hotare consacrate problematicii securităţii şi cooperării europene. Deputaţi în M.A.N., reprezentanţi ai F.U.S., ai U.G.S.R., ai celorlalte organizaţii obşteşti, de masă din ţara noastră au participat activ la diferite întîlniri şi acţiuni iniţiate de organizaţii politice şi obşteşti din alte ţări, la mese rotunde, colocvii şi sesiuni ştiinţifice. La rîndul său, ţara noastră a găzduit importante acţiuni care au prilejuit schimburi utile de opinii în problemele europene. Presa a informat în permanenţă opinia noastră publică despre evoluţia evenimentelor, despre contribuţia adusă la cauza comună a securităţii de forţele politice, de opinia publică din alte ţări.

Se poate aprecia că progresele înregistrate pînă acum la consultările multilaterale de la Helsinki în vederea pregătirii conferinţei de securitate sînt fructul luptei consecvente a popoarelor continentului, a tuturor forţelor sociale înaintate, a maselor largi vital interesate în transformarea Europei într-o zonă a păcii, înţelegerii, cooperării şi conviеţuirii paşnice.

Puternicile şi diversele forţe politice şi sociale, acţionînd unit, pot influenţa în mod pozitiv şi decisiv cursul evenimentelor politice de pe continent, pot exercita o înrîurire eficientă asupra guvernelor, asupra oamenilor politici, impulsionînd eforturile acestora spre destindere, pace şi securitate în Europa, spre convocarea grabnică, fără tergiversări inutile, încă în vara acestui an a conferinţei de securitate şi cooperare în Europa.

Este firesc şi logic ca opinia publică europeană, care, în ultimii ani, şi-a exprimat răspicat voinţa de pace, să nu se complacă în condiţiile actuale în postura unui observator pasiv al eforturilor consacrate securităţii ; este de dorit şi necesar ca exponenţii ei să devină militanţi, participanţi activi ai securităţii şi cooperării în Europa. De securitate vor beneficia toate popoarele; toate popoarele, mari sau mici, trebuie să participe în mod egal şi nemijlocit la construirea ei. Apar, deci cu atît mai necesare intervenţia lor activă, intervenţia opiniei publice, manifestarea deschisă, plenară a voinţei ei de pace ca factor menit să contribuie substanţial la învingerea oricărui obstacol, la accelerarea pregătirilor în vederea ţinerii neîntîrziate a conferinţei general-europene.

Aşa cum arăta tovarăşul Nicolae Ceauşescu, *realizarea năzuinţelor de securitate stă în puterea popoarelor ; pentru a realiza o Europă a păcii şi colaborării, o lume a păcii şi colaborării, este necesar ca toate popoarele, toate forţele democratice şi progresiste să-şi unească eforturile. Depinde de ele, stă în puterea lor să realizeze o lume nouă ! Sîntem convinşi că popoarele vor înfăptui această măreaţă năzuinţă !*

În ceea ce-l priveşte, poporul român îşi va aduce şi în viitor contribuţia activă la realizarea securităţii şi cooperării în Europa, la convocarea grabnică a conferinţei general-europene — deziderat major al tuturor popoarelor de pe continent, imperativ de seamă al vieţii internaţionale contemporane.

HELSINKI

Spre încheierea pozitivă a negocierilor

Corespondență de la Dumitru Tinu

Odată cu stabilirea datei de 1 iunie ca termen-limită pentru încheierea pregătirilor în vederea conferinței europene pentru securitate și cooperare, lucrările reuniunii multilaterale de la Helsinki cunosc un ritm deosebit de alert ; timpul care a mai rămas trebuie folosit cu maximă economie, pentru a se putea definitiva textele documentelor finale, pentru a se soluționa toate problemele organizatorice. Avînd o perspectivă clară, ședințele de lucru au devenit mai consistente și mai eficiente. Este momentul în care se concretizează rezultatele îndelungilor negocieri purtate de participanți.

Sălile rezervate presei sînt, și ele, mai animate ca oricînd. Au revenit la Dipoli zeci de ziariști din diferite capitale ale lumii pentru a consemna bilanțul consultărilor. De obicei rezervați cu corespondenții de presă, delegații poposesc mai des aici, în ciuda lipsei de timp, împărtășindu-și opiniile asupra mersului lucrărilor în aceste zile de final de reuniune.

Iar opiniile sînt optimiste. În ultimele zile, au avansat substanțial negocierile pentru redactarea textelor corespunzătoare privind problemele ordinii de zi. Se poate afirma că, în linii generale, au fost schițate obiectivele conferinței și sarcinile concrete ale organismelor ei specializate, cu privire la aspectele politice, juridice și militare ale securității. La capitolul cooperarea economică există, de pe acum, un text acceptat de comun acord privind preambulul, precum și o serie de paragrafe tratînd despre cooperarea tehnico-științifică și în domeniul protejării și ameliorării mediului înconjurător. Cunosc o evoluție rapidă și negocierile în chestiunile cooperării culturale și dezvoltării contactelor umane. După depășirea punctului mai dificil al referirilor la principiile ce trebuie să guverneze cooperarea în aceste domenii, participanții au trecut la definitivarea preambulului și, apoi, la elaborarea sarcinilor concrete ale comisiilor respective. Pentru această săptămînă, sînt prevăzute negocieri în vederea finalizării documentului referitor la urmările instituționale ale conferinței (crearea unui organism permanent).

Se află într-un stadiu avansat negocierile pentru soluționarea celorlalte aspecte legate de organizarea conferinței. În ce privește desfășurarea conferinței, se știe că a fost aprobat un document care prevede organizarea ei în trei faze : la nivelul miniștrilor de externe, în comisii specializate și, a treia fază, la un nivel ce urmează a fi stabilit în timpul conferinței. Locul de desfășurare a primei faze va fi, probabil, Helsinki, ținînd seama de oferta făcută de partea finlandeză și de acordul general existent în acest sens. Urmează ca participanții să precizeze aceasta în cadru oficial. Data conferinței la nivelul miniștrilor de externe a fost prevăzută pentru sfîrșitul lunii iunie — probabil 28 iunie, potrivit unei propuneri formulate în ultima ședință plenară — sau în primele zile ale lunii iulie. Urmează să fie stabiliți participanții la conferință. Există părerea că vor fi invitate toate statele europene, Statele Unite și Canada și, probabil, vor fi invitați, ca observatori, reprezentanți ai statelor riverane Mediteranei. În legătură cu problema financiară, a fost definitivat un document care prevede contribuția fiecărui stat participant ; rămîne ca el să fie supus aprobării ședinței plenare.

În ultimele zile, au făcut obiectul unor intense dezbateri în grupul de lucru pentru problemele de procedură cele două proiecte prezentate de delegațiile Franței și Iugoslaviei. Ambele documente se inspiră din regulile de procedură adoptate în noiembrie 1972 pentru lucrările actualei reuniuni și au puncte comune, ceea ce oferă o bună bază de lucru. Un debut de bun augur l-a constituit adoptarea, prin consens, a primului paragraf, prin care se prevede că statele participă la conferință ca state independente și suverane, în condiții de deplină egalitate și că, în același timp, conferința se desfășoară în afara alianțelor militare.

Desigur, negocierile, în aceste ultime zile, nu sînt ușoare, avîndu-se în vedere necesitatea armonizării pozițiilor tuturor participanților, a găsirii unor soluții general acceptabile. Este însă de la sine înțeles că, în cadrul reuniunii, nu-și pot găsi soluționarea toate problemele și că, în mod logic, conferinței însăși îi va reveni misiunea rezolvării unora dintre ele. Reuniunea pregătitoare și-a propus doar fixarea obiectivelor conferinței și soluționarea unor chestiuni de ordin organizatoric. Se știe, însă, că, în multe probleme ale ordinii de zi, dezbaterile au fost foarte aprofundate, ceea ce a permis să se avanseze îndeplinirea unor sarcini esențiale ale conferinței. Aceasta nu poate decît să constituie un sprijin important în desfășurarea conferinței propriu-zise.

În discuțiile purtate cu o serie de delegați am reținut, ca o apreciere larg împărtășită, faptul că, prin întreaga ei desfășurare, reuniunea a dus la crearea unor condiții dintre cele mai favorabile pentru ținerea cu succes a conferinței. Important este, potrivit acelorași aprecieri, ca viitorul forum — considerînd aceste rezultate ca un bun cîștigat — să treacă direct la așezarea bazelor unui sistem trainic de securitate și cooperare în Europa.

VIENA

Dezangajarea militară — componentă a securității europene

Corespondență de la Corneliu Vlad

La capătul a trei luni și jumătate de activitate, care a evoluat în cadru confidențial, fără comunicate sau alte texte destinate publicității, participanții la consultările preliminare privind reducerea trupelor și armamentelor în Europa centrală s-au întrunit din nou în ședință plenară la Hofburg, pentru a definitiva și a face cunoscut, în mod public, consensul realizat asupra punctelor ce au reținut cu prioritate atenția lor în această primă etapă a consultărilor : sfera participanților și procedura de urmat. Procesul verbal al acestei ședințe plenare, ținută la 14 mai, consemnează rezultatele obținute în această privință. Același document (vezi „Lumea" nr. 21) conține detalii și asupra modului de desfășurare în perioada imediat următoare a consultărilor : prezentarea, în ședință plenară, de către șefii delegațiilor statelor participante a poziției guvernelor lor asupra problemelor care fac obiectul reuniunii, textele respective fiind destinate publicității, și continuarea activităților în ședințe plenare cu ușile închise, documentele produse în cursul acestora urmînd să aibă, în principiu, caracter confidențial, dacă nu se adoptă în mod expres alte hotărîri în această privință. Pe scurt, după două ședințe plenare desfășurate la începutul săptămînii trecute, în care șefii celor 19 delegații au rostit cuvîntări introductive în numele statelor lor, reuniunea și-a continuat lucrările cu ușile închise la sediul Agenției Internaționale pentru Energia Atomică, în sala Consiliului Guvernatorilor, procedînd — informează laconic comunicatul difuzat — la „schimburi de vederi asupra ordinii de zi a negocierilor".

Cele 19 cuvîntări rostite în cadrul dezbaterilor generale au darul de a trasa coordonatele principale ale problemei reducerii trupelor și armamentelor aflate pe teritoriile statelor din Europa centrală, încadrînd-o — fapt ce merită o mențiune deosebită — în contextul general-european, aflat sub semnul progreselor încurajatoare pe calea convocării în perioada imediat următoare a conferinței pentru securitate și cooperare. Se cuvine o subliniere particulară a faptului că, în dis-